

TKTA

Təhsildə Keyfiyyət Təminatı Agentliyi

Azərbaycan Texniki Universiteti - AzTU

**Akkreditasiya qiymətləndirilməsinə dair Akkreditasiya Komissiyasının
YEKUN HESABATI**

2023-cü il

AKKREDİTASIYA KOMİSSİYASININ TƏRKİBİ

Sədr:

1. Əliyev Ələkbər Əliağa oğlu, texnika elmləri doktoru, professor, Bakı Dövlət Universiteti, İnformasiya texnologiyaları və proqramlaşdırma kafedrasının müdiri.

Üzvlər:

1. Qasimov Rəqif Xanbala oğlu, iqtisadiyyat elmləri üzrə fəlsəfə doktoru, dosent, Azərbaycan Dövlət İqtisad Universiteti, Rəqəmsallaşma üzrə prorektor;
2. Ağayeva Könül Asəf qızı, iqtisadiyyat elmləri üzrə fəlsəfə doktoru, dosent, Azərbaycan Memarlıq və İnşaat Universiteti, İqtisadi nəzəriyyə və marketing kafedrasının dosenti;
3. Sadıqov Ramil Əli oğlu, aqrar elmlər üzrə fəlsəfə doktoru, dosent, Azərbaycan Dövlət İqtisad Universiteti, Mühəndislik və tətbiqi elmlər kafedrasının dosenti;
4. Mustafayev Vüqar Sabir oğlu, texnika elmləri üzrə fəlsəfə doktoru, dosent, Mingəçevir Dövlət Universiteti, Elm və innovasiyalar şöbəsinin müdiri;
5. Abdullayev Rasim Soltanağa oğlu, Azərbaycan Dövlət Neft və Sənaye Universiteti, İnformasiya texnologiyaları və innovasiyalar üzrə müşavir;
6. Abbasov Faiq Mürvət oğlu, Bakı Nəqliyyat Agentliyi, İdarə Heyəti sədrinin müşaviri.

Mündəricat

Giriş	4
Qiymətləndirilən təhsil müəssisəsinə dair məlumatlar	4
Təhsil müəssisəsinin akkreditasiya qiymətləndirilmə nəticələri	5
Qiymətləndirmənin icmalı	5
1. STRATEJİ İNKİŞAF	5
2. KEYFİYYƏT TƏMİNATI	11
3. TƏLİM VƏ TƏDRİS	15
4. ELMİ-TƏDQIQAT	36
5. İDARƏETMƏ SİSTEMİ	47
6. İNFRASTRUKTUR	53
7. BEYNƏLMİLƏLLƏŞMƏ	56
Komissiyanın istiqamətlər üzrə təhlili	69
Təhsil müəssisəsi üzrə akkreditasiya qiymətləndirilməsinin yekun nəticəsi	85
Komissiyanın dövlət standartlarının yerinə yetirilməsinə dair qeydləri	88
Təhsil müəssisəsinin institusional akkreditasiyası üzrə Komissiyanın yekun rəyi	88

Giriş
Qiymətləndirilən təhsil müəssisəsinə dair məlumatlar

Təhsil müəssisəsinin adı	Azərbaycan Texniki Universiteti
Sonuncu akkreditasiyaya dair şəhadətnamənin verilmə tarixi və müddəti	28 mart 2014
Təhsil müəssisəsinin rektoru	İqtisad elmləri doktoru, professor Vilayət Vəliyev
Fakültələrin sayı	7 (Yeddi)
Kafedraların sayı	22 (İyirmi iki)
Bakalavriat səviyyəsi üzrə ixtisasların sayı	37 (otuz yeddi)
Magistratura səviyyəsi üzrə ixtisasların (ixtisaslaşmaların) sayı	İxtisas: 35 (otuz beş), İxtisaslaşma: 133 (yüz otuz üç)
Doktorantura səviyyəsi üzrə ixtisasların (ixtisaslaşmaların) sayı	34 (otuz dörd)
Təhsil müəssisəsinin təhsilalan kontingenti	Təhsilalan sayı: 11127 (on bir min yüz iyirmi yeddi) Bakalavriat: 8457 (səkkiz min dörd yüz əlli yeddi) Magistratura: 2515 (iki min beş yüz on beş) Doktorantura: 112 (yüz on iki) Elmlər doktorluğu proqramı üzrə: 43 (qırx üç)
Ştatdakı professor-müəllim heyətinin sayı	580 (beş yüz səksən)
Əvəzçilik və saathesabı yolu ilə işləyənlərin sayı	96 (doxsan altı)
Müəssisənin elektron ünvanı və əlaqə telefonu	www.aztu.edu.az aztu@aztu.edu.az +994 12 538 33 38
Müəssisənin hüquqi ünvanı	AZ1073, Bakı şəhəri, Yasamal rayonu, Hüseyn Cavid pr., 25

Təhsil müəssisəsinin akkreditasiya qiymətləndirilmə nəticələri

Qiymətləndirmənin icmalı

Azərbaycan Texniki Universiteti Təhsildə Keyfiyyət Təminatı Agentliyinin (TKTA) F-181 nömrəli əmri ilə təsdiqlənmiş metodologiyaya əsaslanaraq qiymətləndirilmişdir. Qiymətləndirmənin məqsədi təhsil müəssisəsinin fəaliyyətinin qəbul olunmuş dövlət təhsil standartlarına və digər normativ hüquqi aktların tələblərinə uyğunluğunun yoxlanılması məqsədilə aparılan və təhsil müəssisəsinin statusunun, hər bir ixtisas (proqram) üzrə təhsilənlərin say həddinin müəyyən edilməsi və onun fəaliyyətinin növbəti müddətə uzadılması üçün hüquqi təminat yaradan proseduru həyata keçirməkdir. Təhsil müəssisəsinin akkreditasiyasına dair müstəqil Akkreditasiya Komissiyası Agentlik tərəfindən təsdiqlənmiş ekspert seçimi proseduruna uyğun seçilmişdir. İnstitusional akkreditasiya qiymətləndirməsi prosesi 19 oktyabr 2022-ci il tarixindən başlamışdır. Akkreditasiya Komissiyası tərəfindən sahə baxışı 5–9 dekabr 2022-ci il tarixində həyata keçirilmişdir. Akkreditasiya Komissiyasının istiqamətlər üzrə yekun qiymətləndirmə nəticələri aşağıdakı kimidir:

1. STRATEJİ İNKİŞAF

1.1. Ali təhsil müəssisəsinin missiyası, strategiyası, strateji istiqamətləri və hədəfləri

Azərbaycan Texniki Universiteti (AzTU) tərəfindən TKTA-ya təqdim olunan Özünütəhlil Hesabatında “AzTU Elmi Şurasının 12 iyun 2019-cu il tarixli iclasının 10 sayılı protokolu ilə təsdiq edilmiş “2019-2023-cü illəri əhatə edən strateji inkişaf planı” ATM-in qısamüddətli planı kimi təqdim olunsa da, komissiya tərəfindən bu planın AzTU Elmi Şurasının əvvəlki sədr əvəzi prof. X.M.Yahudov tərəfindən təsdiqlənmiş və ATM-in “2019-2023-cü illər üçün strateji inkişaf planı” və “strateji inkişaf üzrə tədbirlər planı” olduğu müəyyən edilmişdir.

Təqdim edilmiş Özünütəhlil Hesabatı və sahə baxışı əsasında qənaətə gəlinmişdir ki, AzTU-nun ortamüddətli və uzunmüddətli strateji inkişaf planı mövcud deyildir. Belə ki, Özünütəhlil Hesabatında AzTU-nun ortamüddətli strateji planı haqqında heç bir məlumat təqdim olunmamış, uzunmüddətli plan kimi təqdim olunmuş sənəd isə, AzTU Elmi Şurasının 19.11.2021-ci il tarixli onlayn iclasının 2 sayılı protokolu ilə təsdiq edilmiş “Azərbaycan Texniki Universitetinin 2021-2030-cü illər üçün İnkişaf Strategiyası”nın olduğu müəyyən edilmişdir.

Bu strateji planın icrası məqsədi ilə Elmi Şuranın 4 sayılı protokolu ilə 29 dekabr 2021-ci il tarixində təsdiq olunmuş “Azərbaycan Texniki Universitetinin 2022-ci il üçün prioritet istiqamətlər üzrə Fəaliyyət Planı” universitetin qısamüddətli dövr üçün strateji inkişaf proqramı kimi qəbul edilmişdir.

“Azərbaycan Texniki Universitetinin 2021-2030-cü illər üçün İnkişaf Strategiyası”nda müəyyən edilən prioritet istiqamətlər aşağıdakı kimidir:

1. Qlobal sərişlərin mənimsənilməsi üçün bütün təhsil səviyyələrində müasir standartlarla keyfiyyətli tədrisi təmin etmək;
2. Dünya sənaye inqilabının yaratdığı real problemləri həll etməyi öyrətmək;
3. Yüksək texnologiyalı sənayeni dəstəkləyən tədqiqatları keyfiyyətli tədrisin, yenilikçiliyin və təşəbbüsün əsası kimi təşviq etmək;

4. Davamlı olaraq innovasiyaları və sahibkarlığı dəstəkləyərək iqtisadiyyata və cəmiyyətə töhfə vermək;
5. 21-ci əsrin global tələblərinə cavab verən Dayanıqlı və İnkluziv Universitet qurmaq.

Fəaliyyət planında müəyyən edilmiş məqsədlər isə aşağıdakı kimidir və göründüyü kimi strateji inkişaf planında müəyyən olunan prioritetlər ilə tam uyğunluq təşkil etmir:

- Elmi-tədqiqat fəaliyyətinin gücləndirilməsi;
- Yeni nəsil mühəndis hazırlığı üçün kadr potensialının gücləndirilməsi;
- Universitetin, təhsil proqramlarının beynəlmilləşməsi və beynəlxalq reytinginin artırılması;
- Prioritet ixtisasların akkreditasiya təşkilatları tərəfindən akkreditasiya olunması;
- Tələbələrle işin və ictimaiyyətlə əlaqələrin səmərəliliyinin artırılması.

Göründüyü kimi "AzTU-nun 2021-2030-cü illər üçün İnkişaf Strategiyası" əsasən tədris sahəsində olan prioritet məqsədləri əhatə edir. Elmi fəaliyyət, beynəlxalq əlaqələr, universitet-sənaye əməkdaşlığı, infrastruktur və s. ilə bağlı istiqmətlər üzrə hədəflər və onların icra göstəriciləri, strukturları, monitorinq göstəriciləri bu planda öz əksini tapmır. Fəaliyyət planında isə əsas prioritet kimi elmi-tədqiqat fəaliyyətinin, kadr potensialının gücləndirilməsi, təhsil proqramlarının beynəlmilləşməsi və beynəlxalq reytinginin artırılması kimi hədəflər müəyyən olunmuşdur. Həmçinin qeyd etmək lazımdır ki, AzTU-nun ortamüddətli dövr üçün strateji inkişaf planı yoxdur və sahə baxışı zamanı komissiyaya 10 illik strateji planın ikinci ilinin fəaliyyət planı təqdim olunmamışdır.

Yuxarıda qeyd olunanları ümumiləşdirsək qeyd edə bilərik ki, AzTU-nun qısamüddətli dövr üçün 1 illik (2022-ci il) fəaliyyət planı olsa da, qısamüddətli və ortamüddətli dövr üçün SİP-i yoxdur. Bu indikator üzrə fəaliyyətin əhəmiyyəti nəzərə alınaraq "AzTU-nun 2021-2030-cü illər üçün İnkişaf Strategiyası" əsasında qısamüddətli və ortamüddətli dövr üçün SİP-in hazırlanması və Elmi Şurada təsdiq olunması tövsiyə olunur. Müsahibələr zamanı Tədris işləri, Elm və innovasiyalar və Beynəlxalq əlaqələr üzrə prorektorlar rəhbərlik etdikləri struktur bölmələrinin ayrıca strateji inkişaf planlarının mövcud olduğunu bildirmişdir. Qeyd olunan strateji inkişaf planları ilə AzTU-nun fəaliyyət planlarının bir-birilə əlaqələndirilməsi və həmçinin universitetdəki bütün fəaliyyətlərin ümumi strateji inkişaf planının icrasına yönəldilməsinə xidmət edən vahid bir mexanizmin hazırlanması tövsiyə olunur.

AzTU-nun "2021-2030-cü illər üçün İnkişaf Strategiyası"nda mühəndislik elmləri və ağıllı texnologiyaların tətbiqi sahəsində regionda lider universitet olmaq əsas missiyası müəyyən edilmişdir. Bu missiya ATM-in fəaliyyətinin əsas məqsədinə və hədəflərinə uyğunluq təşkil edir.

Eyni zamanda o da qeyd edilməlidir ki, 2021-2030-cu illər üzrə inkişaf strategiyasında AzTU-nun qarşıdakı on ildə inkişafının təməl məqsədi rəqəmsal platformada texnoloji gələcək üçün ağıllı həllər vermək və bu yönümdə mütəxəssis hazırlığını təmin etmək göstərilmişdir. Həmin məqsədə çatmaq üçün texnoloji gələcəyi qarşılayan məsələlərin həllini öyrədən yenilikçi-təşəbbüskar akademik və sahibkar universiteti qurmaq, mühəndis kadrların səviyyəsini beynəlxalq standartlar səviyyəsinə yüksəltmək kimi əsas strateji hədəflər müəyyən edilmişdir. Strateji hədəflərə çatmaq üçün AzTU global səriştələrin mənimsənilməsi məqsədilə bütün təhsil səviyyələrində müasir standartlarla keyfiyyətli tədrisi təmin etmək, yüksək

texnologiyalı sənayeni dəstəkləyən tədqiqatları keyfiyyətli tədrisin əsası kimi təşviq etmək, davamlı olaraq innovasiyaları və sahibkarlığı dəstəkləyərək iqtisadiyyata və cəmiyyətə töhfə vermək, 21-ci əsrin global tələblərinə cavab verən Dayanıqlı və İnküziv Universitet qurmaq kimi əsas missiyaları qarşıya qoymuş və strateji istiqamətlər müəyyən etmişdir.

Strateji inkişaf planının baza prinsipləri qismində AzTU-nun fəaliyyətinin tədris, elmi-tədqiqat, innovasiya, tələbələr arasında tərbiyə işi, rəqəmsallaşdırma sahəsində fəaliyyət, universitetin idarəetmə strukturunun səmərəliliyinin yüksəldilməsi, iqtisadi-maliyyə fəaliyyəti, sosial sferanın və maddi bazanın yaxşılaşdırılması və beynəlxalq fəaliyyət kimi əsas istiqamətlərə əsaslanması təsbit edilmişdir.

Bu strateji prioritetlər ölkənin əmək bazarının, cəmiyyətin və iqtisadiyyatın inkişaf istiqamətlərinə də uyğunluq gözlənilməklə tərtib edilmişdir. Bunu AzTU-nun Elmi Şurasının 28 oktyabr 2022-ci il tarixli (portokol 2) iclasında təsdiq edilmiş "Azərbaycan Respublikasının 2022-2026-cı illərdə sosial-iqtisadi inkişaf Strategiyası"na uyğun Azərbaycan Texniki Universitetinin strateji fəaliyyət planı təsdiq edir. Bu planda müəyyən olunan tədbir və layihələrə uyğun olaraq AzTU-da 2022-23-cü tədris ilində aşağıdakı tədbirlər nəzərdə tutulur:

- ayrı-ayrı sahələr üzrə əmək bazarının tələblərinə uyğun təhsil proqramlarının təkmilləşdirilməsi;
- beynəlxalq rəqəbət davamlı ikili diplom proqramlarının genişləndirilməsi;
- yeni ixtisaslar üzrə tələbə qəbulunun həyata keçirilməsi;
- CDIO yanaşması ilə mühəndis hazırlığı üçün proqramların təkmilləşdirilməsini təmin etmək;
- təhsilin bütün səviyyələrində tələbələrin araşdırmalara cəlb olunması üçün uyğun ekosistemin yaradılması;
- sənaye əhəmiyyətli tədqiqatların dəstəklənməsi üçün mexanizmin yaradılması məqsədilə maddi-texniki bazanın gücləndirilməsi;
- universitetin profilinə uyğun sahələrdə qısamüddətli kursların təşkili və əmək bazarının uyğun sahələrindən mütəxəssislərə zəruri kvalifikasiyaların verilməsi;
- dünya ali təhsil məkanında müasir çağırışları qarşılayan yeni öyrənmə və öyrətmə ekosisteminin yaradılması və bunun üçün rəqəmsal texnologiyaların imkanlarından istifadə edilməsi;
- yerli məhsulların istehsal texnologiyalarının yaradılmasına, innovasiyaların özəl və dövlət sektorunda tətbiqinə nail olmaq;
- startap hərəkatının güclənməsi və daim yenilənməsi üçün fakültələrdə "İnnovasiya fabrikanı" yaradıcılıq mərkəzlərinin təşkili;
- "Abşeron vadisi" klasterinin aktiv üzvlərindən olmaq üçün AzTU-da "İnnovasiyalar fabrikanı" ideyasının reallaşmasına nail olmaq.

Bununla belə qeyd etmək lazımdır ki, 29 dekabr 2021-ci il tarixində təsdiq olunan "Azərbaycan Texniki Universitetinin 2022-ci il üçün prioritet istiqamətlər üzrə Fəaliyyət Planı"nda müəyyən edilmiş prioritet istiqamətlər, "Azərbaycan Texniki Universitetinin 2021-2030-cü illər üçün İnkişaf Strategiyası"da müəyyən olunan prioritetlər ilə tam uyğunluq təşkil etmir. "Azərbaycan Texniki Universitetinin 2022-ci il üçün prioritet istiqamətlər üzrə Fəaliyyət Planı"nda müəyyən edilmiş prioritet istiqamətlər aşağıdakı kimidir:

- Elmi-tədqiqat fəaliyyətinin gücləndirilməsi;
- Yeni nəsil mühəndis hazırlığı üçün kadr potensialının gücləndirilməsi;
- Universitetin, təhsil proqramlarının beynəlmilləşməsi və beynəlxalq reytinginin artırılması;
- Prioritet ixtisasların akkreditasiya təşkilatları tərəfindən akkreditasiya olunması;
- Tələbələrlə işin və ictimaiyyətlə əlaqələrin səmərəliliyinin artırılması.

Göründüyü kimi AzTU-nun Strateji inkişaf planında ilk prioritet istiqamət kimi “Qlobal səriştelərin mənimsənilməsi üçün bütün təhsil səviyyələrində müasir standartlarla keyfiyyətli tədrisi təmin etmək” müəyyən olunsada, fəaliyyət planında ilk istiqamət kimi elmi-tədqiqat fəaliyyətinin gücləndirilməsi əsas götürülmüşdür. Fəaliyyət planının Akkreditasiya Komissiyası tərəfindən detallı təhlili zamanı strateji planın ilk istiqaməti üzrə fəaliyyət planının üçüncü istiqamətinə nisbətən uyğun olması qənaətinə gəlinmişdir. Strateji planda qeyd olunan müasir standartlarda keyfiyyətli tədrisi təmin etmək məqsədi ilə fəaliyyət planında müəyyən edilən tədbirlər isə uyğunluq təşkil etmir. Eyni zamanda qeyd etmək lazımdır ki, universitetin fəaliyyət planında elmi-tədqiqat fəaliyyətinin gücləndirilməsi, yeni nəsil mühəndis hazırlığı üçün kadr potensialının gücləndirilməsi, universitetin təhsil proqramlarının beynəlmilləşməsi və beynəlxalq reytinginin artırılması, prioritet ixtisasların beynəlxalq akkreditasiya təşkilatları tərəfindən akkreditasiya olunması və tələbələrlə işin və ictimaiyyətlə əlaqələrin səmərəliliyinin artırılması nəzərdə tutulsada, universitetin strateji inkişaf planının digər istiqamətləri ilə bağlı heç bir tədbir planlaşdırılmamışdır. Strateji planda qeyd olunan ikinci istiqamət “Dünya sənaye inqilabının yaratdığı real problemləri həll etmək” üzrə fəaliyyət planında isə hər hansı fəaliyyət nəzərdə tutulmamışdır.

AzTU-nun 2021-2030-cu illər üzrə inkişaf strategiyası əsasında hazırlanmış Azərbaycan Texniki Universitetinin 2022-ci il üçün prioritet istiqamətlər üzrə fəaliyyət planında qarşıya qoyulmuş məqsədlər əks olunmuş və həmin məqsədlər istiqamətində görülmək tədbirlər əhatə olunmuşdur. Fəaliyyət planında hər bir görülmək tədbirə münasibətdə nəticə indikatoru müəyyən edilmişdir ki, qeyd olunan indikatorlar fəaliyyətin nəticəsini qiymətləndirməyə imkan verir.

Həmçinin AzTU-nun strateji planında strateji baxış (vision) göstərilməmişdir. Özünütəhlil Hesabatında strateji inkişaf planında AzTU-nun inkişafı prioritetlərinə maddi texniki bazanın təkmilləşdirilməsi, əmək bazarının tələblərinə uyğunlaşdırılması, AzTU-nun idarəetmə strukturunun təkmilləşdirilməsi, optimallaşdırılması və səmərəliliyinin yüksəldilməsi kimi istiqamətlər öz əksini tapdığı qeyd olunsada “AzTU-nun 2021-2030-cü illər üçün İnkişaf Strategiyası”nda SİP-də strateji baxışda qoyulmuş əsas strateji istiqamətlərə nail olunması üçün əsas məqsəd və hədəflər öz əksini tapmır.

AzTU tərəfindən təqdim olunan və Elmi Şuranın 4 sayılı protokolu ilə 29 dekabr 2021-ci il tarixində təsdiq edilmiş “Azərbaycan Texniki Universitetinin 2022-ci il üçün prioritet istiqamətlər üzrə Fəaliyyət Planı”nın icrasında dair sənəddə kəmiyyət və keyfiyyət göstəriciləri yoxdur. Bu sənəddə fəaliyyətlər ilə bağlı nəticə indikatoru və zəruri ehtiyaclar müəyyən edilmişdir.

AzTU-nun SİP-də nəzərdə tutulmuş fəaliyyətləri icra etmək üçün resursların (insan, maliyyə və infrastruktur) ayrılması vəziyyəti ilə bağlı Özünütəhlil Hesabatında 2019-2023-cü illər üzrə Strateji İnkişaf Planına uyğun hazırlanmış 2019-2020-ci illər üçün tədbirlər planının

icrasında COVID-19 pandemiyası səbəbindən gecikmə olduğundan, tədbirlərin icrası üçün lazımi resursların ayrılmasında çətinliklər olduğu qeyd olunmuşdur.

AzTU-da SİP-in maliyyə təminatının büdcə planlaşmasında nəzərə alınmayıb. Bu məsələ ilə bağlı Özünütəhlil Hesabatında “2021-2023-cü illər üçün İnkişaf Strategiyasına uyğun hazırlanmış 2022-ci il üzrə Fəaliyyət Planındakı tədbirlərin icrası başladıqca tələb olunan maliyyə resursları ayrılmışdır” qeydi mövcuddur. Tədbirlərin icrası üçün tələb olunan insan resursları isə aidiyyəti struktur bölmələri və rəhbər şəxslər nəzərdə tutulmuşdur. AzTU-nun SİP-i sosial məsuliyyət, elmi yeniliklərin cəmiyyətə transferi, əqli mülkiyyətin qorunması və s. kimi məqamları özündə ehtiva etmir. AzTU-nun cari il üçün fəaliyyət planı 2021-2022-ci tədris illərini əhatə etdiyi üçün o, hazırlanan zaman SİP-in əvvəlki illərdə icra vəziyyətinin nəzərə alınması növbəti illərdə nəzərdə tutulan Akkreditasiya Komissiyasının verdiyi tövsiyələrin icrasına dair monitorinqlərdə mümkün olacaqdır. AzTU-da son fəaliyyət planı 2021-ci ilin dekabr ayında təsdiq olunduğu üçün təqdim olunan fəaliyyət planı cari il üçün icra olunmuşdur.

AzTU-nun strateji inkişaf planları hazırlanarkən universitetin mövcud vəziyyəti təhlil edilmiş, AzTU-nun təhsil sistemində tutduğu mövqe, onun zəif və güclü tərəfləri qiymətləndirilmişdir. AzTU-nun sifarişi ilə Smartnation şirkəti tərəfindən 2020-ci ildə aparılmış SWOT analizdə AzTU-nun güclü və zəif tərəfləri, imkanları və təhdidləri əhatə olunmuşdur. AzTU-nun növbəti strategiyası hazırlanarkən SWOT analizin qiymətləndirilmə nəticələri nəzərə alınmış və zəif tərəflərin aradan qaldırılması üçün yeni strateji hədəf və vəzifələr müəyyən edilmişdir.

Müsaibələr zamanı strateji inkişaf planının hazırlanmasında tələbələrin iştirakını təsdiq edən məlumatlar təqdim edilsə də, digər maraqlı tərəflərin (əmək bazarı nümayəndələrinin və s.) və AzTU-nun bütün struktur bölmələrinin cəlb edilməsi ilə bağlı görüş protokolları və s. kimi təsdiqedicə sənəd təqdim edilmədi.

AzTU-da SİP-in icrasının rəsmi qaydada həvalə edildiyi struktur bölmə yoxdur. Bu fəaliyyətin icrasına nəzarət şifahi olaraq Beynəlxalq əlaqələr üzrə prorektor Fariz Məmmədova tapşırılıb. SİP-in və onun tərkibində müəyyən olunan istiqamətlərin əhəmiyyəti nəzərə alınaraq bu funksional vəzifənin digər mühüm vəzifələri olan şəxsə deyil, struktur bölməyə həvalə edilməsi tövsiyə olunur. Qeyd etmək lazımdır ki, AzTU Elmi Şurasının 12 iyun 2019-cü il tarixli iclasının 10 sayılı protokolu ilə təsdiq edilmiş qərara əsasən “Strateji planlaşdırma” şöbəsinin yaradılması və əsasnaməsinin təsdiq edilməsi qərarı mövcuddur.

1.2. Strateji inkişaf proqramının icrası və monitorinqi

AzTU Elmi Şurasının 28.10. 2022-ci il tarixli iclasında “AzTU-nun 2021-2030-cü illər üçün İnkişaf Strategiyası”nın 2022-ci il Fəaliyyət Planının 6 aylıq vəziyyəti 7-ci məsələ kimi müzakirə olunmuşdur.

Elmi Şurasının 29 dekabr 2021-ci il tarixli iclasının 4 sayılı protokolu ilə təsdiq olunmuş “Azərbaycan Texniki Universitetinin 2022-ci il üçün prioritet istiqamətlər üzrə Fəaliyyət Planı”nın 2022-ci il ilin ilk altı ayı üzrə icrası vəziyyəti onu göstərərək ki, planlaşdırılmış tədbirlərin bir qismi yerinə yetirilmiş, bir qismi icra olunmaqdadır. Cari ilin hələ başa çatmadığı nəzərə alınaraq, təqdim olunmuş fəaliyyət planının icra vəziyyəti qənaətbəxş hesab edilmişdir.

Universitetin fəaliyyət planının icrasına dair sənəddə müəyyən olunmuş istiqamətlər aşağıdakı kimidir:

1. Doktoranturaya (fəlsəfə və elmlər doktoru) qəbulun təşviqi və stimullaşdırılması-Qismən icra olunmuşdur;

2. Doktorluq dissertasiyaları müdafiələrinin sayının və keyfiyyətinin artırılması - Qismən icra olunmuşdur;

3. Beynəlxalq indeksli elmi jurnallarda məqalələrin dərc olunmasının dəstəklənməsi və təşviqi - AzTU Elmi Şurası tərəfindən professor-müəllim heyətinin Differensial Əmək Haqqı Sistemi barədə qəbul etdiyi qərarın 2022-ci ildə tətbiq mexanizmləri işlənilib;

4. Əmək bazarının tələblərinə uyğun praktik əhəmiyyətli tədqiqatların aparılması fəaliyyəti üzrə büdcədən kənar 100.000 AZN dəyərində layihələrin icrası yekun indikator olaraq müəyyən olunsada bu fəaliyyət qismən icra olunmuşdur;

5. Yeni nəsil mühəndis hazırlığı üçün kadr potensialının gücləndirilməsi məqsədi ilə müəyyən olunan 3 fəaliyyətdən yalnız 2.3-cü fəaliyyət "Tələbələr, gənc tədqiqatçıların kompüter və proqramlaşdırma biliklərinin yüksəldilməsi üçün təkliflər zərfinin hazırlanması, tələbələrin hazır proqram təminatı zərfləri ilə işləmə qabiliyyətinin artırılması" - Tam icra olunmuşdur;

6. Universitetin, təhsil proqramlarının beynəlmilləşməsi və beynəlxalq reytinginin artırılması məqsədi üzrə müəyyən olunan 5 fəaliyyətdən 4-cü tam icra olunmuşdur; Prioritet ixtisasların beynəlxalq akkreditasiya təşkilatları tərəfindən akkreditasiya olunması məqsədi - Qismən icra olunmuşdur*;

* Universitet tərəfindən prioritet ixtisasların beynəlxalq akkreditasiya təşkilatları tərəfindən akkreditasiya olunması məqsədilə Ali Təhsildə Keyfiyyətə Təminatı üzrə Avropa Assosiasiyasının (ENQA) tam hüquqlu üzvləri IAAR və ASIIN ilə beynəlxalq proqram akkreditasiyasının keçirilməsinə dair müzakirələr aparılmış lakin prosesin icrasına başlanılmamışdır.

7. Tələbələrlə işin və ictimaiyyətlə əlaqələrin səmərəliliyinin artırılması məqsədi - Qismən icra olunmuşdur.

Özünü təhlil hesabatında 2022-ci il üzrə Fəaliyyət Planının özünün ümumən AzTU-nun bütün struktur bölmələrinə aid olduğu və ayrıca fakültələrin illik fəaliyyət planlarının hazırlandığı, Fəaliyyət Planının yarım illik icrası vəziyyəti AzTU-nun Elmi Şurasında, fakültələrin illik fəaliyyət planları fakültə elmi şuralarının iclasında 2021-2022-ci tədris ilinin sonunda müzakirə edildiyi qeyd olunsada, fakültə dekanlıqlarında və kafedralarda aparılan müsahibələr zamanı fəaliyyət planının icrası mövzusunda məlumatlandırma vəziyyətinin daha da təkmilləşdirilməsinə ehtiyac olduğu müəyyən edilmişdir.

2022-ci il üçün Fəaliyyət Planındakı tədbirlərin icrası aidiyyəti üzrə müvafiq prorektorlar tərəfindən, fakültələrin fəaliyyət planları isə fakültə dekanları tərəfindən monitorinq olunmuşdur. Yuxarıda da qeyd olunduğu kimi, fəaliyyət planında müəyyən edilmiş 5 məqsəd üzrə 15 fəaliyyətdən 5-i (2.3., 3.1., 3.3., 3.4. və 3.5-ci fəaliyyətlər) tam icra olunmuşdur. Özünü təhlil Hesabatında digər fəaliyyətlərin 2022-ci ilin sonuna icrasının tamamlanması planlaşdırıldığı qeyd olunsada, komissiyanın sahə səfərinin həyata keçirildiyi 5-9 dekabr 2022-ci il tarixlərində fəaliyyətlərin tam icrasını təsdiq edən məlumatlar təqdim edilməmişdir.

SİP-in icrasının dövrü (illik) monitoring nəticələrinə görə görülmüş tədbirlər ilə bağlı məlumat təqdim edilməmişdir. Monitoring nəticələri korporativ emailər vasitəsi ilə universitet əməkdaşlarına göndərilmişdir. Digər maraqlı tərəflərin (tələbələr, əmək bazarının nümayəndələri və s.) məlumatlandırılması məqsədilə universitet saytında və ya digər vasitələrdə açıq şəkildə paylaşılmamışdır.

2. KEYFIYYƏT TƏMİNATI

2.1. Keyfiyyət təminatı siyasəti

AzTU-nun dayanıqlı keyfiyyət təminatı siyasətini əks etdirən “Azərbaycan Texniki Universitetin Keyfiyyət Təminatı siyasəti” adlı sənəd Elmi Şuranın 13 iyul 2022-ci il tarixli iclasının qərarı ilə (protokol №11) təsdiq olunmuşdur. AzTU-nun Keyfiyyət təminatı siyasəti universitetin 2021-2030-cu illər üçün inkişaf strategiyasının müddəaları, o cümlədən, müvafiq müzakirələrdən hasil olan fikir və təkliflər nəzərə alınaraq hazırlanmışdır (Elmi Şuranın iclasının protokolundan çıxarış təqdim olunmuşdur). Təqdim olunmuş sənədə baxış zamanı müəyyən edilmişdir ki, Keyfiyyət təminatı siyasəti istiqamətində universitetdə həyata keçirilən fəaliyyətlərin Boloniya təhsil prosesinin müddəalarına, “Təhsil haqqında”, “Elm haqqında” Azərbaycan Respublikasının Qanunlarına, “Azərbaycan Respublikasının ömürboyu təhsil üzrə Milli Kvalifikasiyalar Çərçivəsi”nə, “Avropa ali təhsil məkanında keyfiyyət təminatı üzrə standartlar və təlimatlar”a, dövlətin bu sahədəki müvafiq qanunvericilik sənədlərinə, Azərbaycan Respublikasının Elm və Təhsil Nazirliyinin normativ-hüquqi aktlarına əsaslanaraq hazırlanmışdır.

Keyfiyyət təminatı siyasəti universitetin strateji inkişaf planının hədəflərinə uyğun olmaqla, keyfiyyətin təmin olunmasına yönəldilən bir sənəd kimi tərtib olunmağa istiqamətlənmişdir.

Sənəd universitet daxilində müxtəlif bölmələr və şöbələr arasında idarəetmə funksiyalarını yerinə yetirərkən hansı növ rabitə kommunikasiya sisteminin mövcudluğu, qərarların qəbulu, məsləhətləşmə, təsdiq və monitoring proseslərini izah edir, təhsilənlərin ehtiyaclarına uyğun olaraq hazırlanmış standart təhsil proqramının həyata keçirilməsini təmin etmək üçün təhsil fəaliyyətlərində iştirak edən müxtəlif bölmələr arasında əlaqə, əməkdaşlıq və koordinasiyanın müntəzəm-davamlı mövcudluğunu ehtiva edir.

Sözügedən sənədlə tanış olan Akkreditasiya Komissiyasının üzvləri sənədin anlaşılan və icrası mümkün olan formada tərtib edildiyi qənaətinə gəlmişdir. Bununla belə qeyd etmək lazımdır ki, Keyfiyyət Təminatı Siyasəti sənədində bütün maraqlı tərəflərin prosesə cəlb olunması nəzərdə tutulsa da, keyfiyyət təminatı sistemində onların hamısının (məsələn, işəgötürən və məzunların) iştirakı təmin olunmamışdır. Universitetin əməkdaşları (dekan, kafedra müdirləri, professor-müəllim heyəti və s.) ilə müsahibələr zamanı o da müəyyənləşdirilmişdir ki, onlar keyfiyyət təminatı siyasəti barədə məlumatlı olsalar da bu siyasətin reallaşması istiqamətində konkret tədbirlər həyata keçirilməmişdir. Universitetin hər bir struktur bölməsi qəbul olunmuş Keyfiyyət Təminatı Siyasəti sənədində göstərilən müddələrin davamlı və dayanıqlı həyata keçirilməsi məqsədilə görülməli işləri konkret müəyyənləşdirməmişdir. Buna görə də onların fəaliyyətlərini daha da mərkəzləşdirilmiş və Keyfiyyət Təminatı Siyasətinə uyğun formada davam etdirməsi məqsəduyğun hesab olunur.

Əlçatanlığın təmin edilməsi məqsədilə AzTU-nun bütün normativ sənədləri veb-saytda yerləşdirilmişdir. Bununla belə müəyyən edilmişdir ki, ATM-in maraqlı tərəfləri (məzunlar, əmək bazarının nümayəndələri və s.) Strateji inkişaf planı, Keyfiyyət siyasəti və Daxili keyfiyyət təminatı mexanizmlərindən tam xəbərdar deyildir. Gələcəkdə AzTU-nun müvafiq struktur bölmələrinin bu istiqamətdə daha aktiv fəaliyyət göstərməsi tövsiyə edilir.

10 istiqaməti özündə ehtiva edən AzTU-nun Keyfiyyət təminatı siyasəti (fəaliyyətlərin təşkili və idarəetmədə keyfiyyət, keyfiyyətli təhsil təminatı, resursların idarə olunması, təhsil və tədqiqatlara dəstək, keyfiyyət mədəniyyəti, keyfiyyət indikatorları, ictimaiyyətin məlumatlandırılması və s.) ilə tanış olan Akkreditasiya Komissiyası sənədin sahə üzrə tələb olunan bütün zəruri keyfiyyət istiqamətlərini əhatə etməsi, eləcə də ATM-də keyfiyyətin təmini və yaxşılaşdırılması istiqamətində bütün vacib məqamları əhatə etdiyi qənaətinə gəlmişdir.

2.2. Daxili keyfiyyət təminatı mexanizmləri

Qeyd etmək lazımdır ki, hal-hazırda AzTU-da keyfiyyət təminatı sistemində aid struktur bölmə kimi Keyfiyyətin Təminatı və Öyrənmə-Öyrətmə Mərkəzi fəaliyyət göstərir. Mərkəzin Əsasnaməsi, fəaliyyət planı, iş bölgüsü, hesabatlar və s. sənədlər Akkreditasiya Komissiyasına təqdim olunmuşdur.

Komissiyaya təqdim olunan Keyfiyyətin Təminatı və Öyrənmə-Öyrətmə Mərkəzinin Fəaliyyət Planının AzTU-nun Strateji inkişaf planının hədəflərinə uyğun tərtib olunduğu, hər bir proses, tədbir və addımlar üzrə məsul şəxslərin və məsuliyyətlərin müəyyənləşdirildiyi və səlahiyyət bölgüsünün aparıldığı təsbit edilmişdir. Bununla belə mərkəzin fəaliyyət planında həyata keçiriləcək tədbirlər üzrə konkret icra müddətlərinin qeyd olunmadığı aşkar edilmişdir.

Eyni zamanda qeyd etmək lazımdır ki, AzTU-da tədris prosesinə nəzarət məqsədilə mütəmadi olaraq müxtəlif komissiyalar - Tədrisin keyfiyyətinə Nəzarət işçi qrupu, Münaqişə (apellyasiya) komissiyası, Metodiki komissiyalar, fakültələr üzrə açıq dərslərə nəzarət komissiyaları, AzTU-nun Katibliyi tabeliyində Daxili nəzarət qrupu - fəaliyyət göstərmiş və bu istiqamətdə hesabatlar hazırlanmışdır. 2020-2021-ci tədris ilində yaradılmış "Tədrisin keyfiyyətinə Nəzarət işçi qrupu"na müxtəlif kafedralardan əməkdaşlar cəlb olunmuş, komissiyanın göstərdiyi fəaliyyətlərə uyğun olaraq onun əsasnaməsi, hesabatları hazırlanmışdır. Komissiyanın əsas vəzifəsi bütün təhsil formaları üçün tədris planlarında nəzərdə tutulmuş mühazirələrin, laboratoriya işlərinin, praktiki seminar və digər dərslərin yüksək elmi-nəzəri və metodiki səviyyədə aparılmasında istifadə olunan tədris materiallarının və tədrisin aparılmasına nəzarət, buraxılış işləri və magistr dissertasiyalarının məzmununun müasirlik, aktualıq və istehsalatla uzlaşmasının yoxlanılması olmuşdur. Komissiya tərəfindən keçirilən yoxlamanın nəticələri AzTU rəhbərliyinə məruzə edilmiş və Elmi Şurada müzakirə olunmuşdur. Təqdim edilmiş hesabatların təhlili əsasında qeyd etmək olar ki, daxili keyfiyyət təminatı sistemi üzrə yaradılmış komissiyaların fəaliyyət istiqamətlərinin strateji inkişaf planının hədəflərinə uyğunluğu əsasən təmin olunmuşdur.

Universitet tərəfindən hazırlanmış Özünütəhlil Hesabatında keyfiyyət təminatı sistemində müxtəlif maraqlı tərəflərin (işəgötürən, məzun, professor-müəllim heyəti, təhsilalanlar və s.) cəlb olunması barədə məlumat qeyd olursa da işəgötürənlərin və məzunların ümumi keyfiyyət təminatı sistemində iştirakı arzuolunan səviyyədə təmin olunmamışdır. Universitetdən təqdim

olunan sənədlərdə Daxili Keyfiyyət Təminatı sisteminin cari tədris ilində təsdiq edilən fəaliyyət planında hər bir proses üzrə tədbirlərin, struktur bölmələrin və mərhələlər üzrə məsuliyyətlərin müəyyənləşdirildiyi öz əksini tapmışdır. Eyni zamanda həmin fəaliyyət planında təhsil proqramları, inzibati və akademik heyət, fakültələr, təhsilalanlarla bağlı keyfiyyət təminatı istiqamətində icra olunması nəzərdə tutulmuş müxtəlif fəaliyyətlər də qeyd olunmuşdur.

Öncəki illərdə AzTU-da keyfiyyət təminatına aid fəaliyyətlər icra edilsə də, bu fəaliyyətlər öncədən hazırlanmış və izləmə mexanizmi olan Fəaliyyət Planı əsasında aparılmamışdır.

Akkreditasiya Komissiyasına təqdim olunan Özünütəhlil Hesabatında AzTU-nun keyfiyyət təminatı sisteminin əsas istiqamətlərindən biri kimi davamlı olaraq bütün maraqlı tərəflərin məmnunluq səviyyəsinin ölçülməsi qeyd olunmuşdur. Akkreditasiya Komissiyasına həmçinin “Universitetin ümumi fəaliyyətinin qiymətləndirilməsi”, “Tədris prosesinin qiymətləndirilməsi”, məzunlar arasında “Karyera xidmətlərindən məmnunluq”, akademik heyət arasında “Akademik fəaliyyətin qiymətləndirilməsi mexanizmindən məmnunluq”, “Peşəkar inkişafın dəstəklənməsi fəaliyyətlərindən məmnunluq”, inzibati və tədris-köməkçi heyət arasında “Fəaliyyətin qiymətləndirilməsi mexanizmindən məmnunluq” barədə sorğular təqdim olunmuşdur. Universitetin ümumi fəaliyyətinin qiymətləndirilməsi sorğusunda tələbələr dərəcə prosesinin təşkili, tədris olunan fənlərin sayı, tədris olunan ixtisas fənlərinin əmək bazarının tələblərinə uyğunluğu, professor-müəllim heyətinin təlim metodlarının qiymətləndirilməsi və s. bu kimi suallar qoyulmuşdur. Eyni zamanda müəyyənləşdirilmişdir ki, təhsilalanlar arasında təşkil olunan bəzi sorğular anonim keçirilməmişdir. Anonim sorğuların daha obyektiv cavablandırılma biləcəyini nəzərə alınaraq təhsilalanlar arasında sorğuların anonim keçirilməsi tövsiyə edilir. Məzunlar arasında keçirilən sorğular isə tədrisin keyfiyyətinin ölçülməsi kimi məsələləri əhatə etməyərək əsasən əmək yarmarkaları və AzTU-nun bu istiqamətdə təşkil etdiyi təlimlərin dəyərləndirilməsi istiqamətində həyata keçirilməkdədir. Qeyd etmək lazımdır ki, AzTU tərəfindən işəgötürənlər arasında sorğuların keçirilməsi müşahidə olunmamışdır. Əmək bazarının gözləntiləri, məzunların kompetensiyalarının işəgötürənlər tərəfindən dəyərləndirilməsi və s. kimi sorğuların gələcəkdə nəzərə alınması tövsiyə edilir.

Professor-müəllim heyəti arasında keçirilən sorğular əsasən tələbələrlə münasibət, ümumi iş şəraiti (əmək, sağlamlıq və təhlükəsizlik şəraiti), psixoloji mühit, Həmkarlar İttifaqının fəaliyyəti, tədris metodları; inzibati heyət arasında keçirilən sorğular isə rəhbərlik tərəfindən vəzifə öhdəliklərinin icrası, karyera imkanları, vəzifə səlahiyyətlərindən kənar işlər görmək üçün məcbur edilib-edilməməsi və digər məsələləri əhatə etmişdir. Keçirilən sorğuların nəticələri və meydana çıxan çatışmazlıqlar universitet Elmi Şurasında mütəmadi müzakirə olunaraq aidiyyəti tədbirlər həyata keçirilmişdir.

Eyni zamanda, Akkreditasiya Komissiyasına öncəki tədris illəri üzrə Özünütəhlil Hesabatı təqdim olunmuşdur. Hesabat Keyfiyyətin idarə edilməsi şöbəsinin 2020-21-ci tədris illərində fəaliyyətini də əks etdirmişdir.

AzTU-nun öncəki akkreditasiya qiymətləndirməsi üzrə Yekun Hesabatında göstərilən tövsiyə və göstərişlərin icrasına dair hesabat və fəaliyyət planının hazırlanması vəziyyəti qənaətbəxşdir və ötən illər ərzində bu istiqamətdə AzTU tərəfindən kifayət qədər işlər görülmüşdür.

2.3. Keyfiyyət təminatı mədəniyyəti

Universitet rəhbərliyi və “Keyfiyyətin təminatı və Öyrənmə-Öyrətmə” Mərkəzinin məsul şəxsləri keyfiyyətin artırılması istiqamətində proseslərə nəzarəti fakültələr üzrə mütəmadi yaradılan Keyfiyyət Komissiyaları və işçi qrupları vasitəsilə kommunikasiya şəbəkəsinin qurulması ilə həyata keçirir. Eyni zamanda, maraqlı tərəflərin (universitetin inzibati, akademik heyəti, təhsilənlər, əmək bazarında olan müəssisələr və s.) məlumatlılıq və proseslərdə iştirak səviyyəsini artırmaq məqsədilə universitetin strateji inkişaf planı, daxili keyfiyyət təminatı strukturunun Əsasnaməsi, keyfiyyət siyasəti sənədi və keyfiyyətin yaxşılaşdırılması istiqamətində mövcud olan digər normativ sənədlər universitetin veb-saytına yerləşdirilmiş və bütün struktur bölmələri sənədlər barədə AzTU–nun korporativ elektron poçtu vasitəsilə məlumatlandırılmışdır.

Müsaibələr zamanı universitetin rəhbərliyi və “Keyfiyyətin Təminatı və Öyrənmə-Öyrətmə” Mərkəzi tərəfindən həyata keçirən məsul şəxslərin məlumatlılıq, nəzarət və proseslərdə iştirak səviyyəsi, akademik və inzibati heyətlə rəhbərlik arasında keyfiyyət təminatı üzrə səmərəli kommunikasiya şəbəkəsinin təməli uğurlu qoyulduğu qənaətinə gəlinə də, sahəyə baxış zamanı bəzi struktur bölmələri tərəfindən bu koordinasiyanın daha da gücləndirilməsinə ehtiyac olduğu meydana çıxmışdır.

Struktur bölmələri arasında koordinasiya və əməkdaşlığın gücləndirilməsi üçün iclaslar, görüşlər və birgə fəaliyyətlər vaxtaşırı həyata keçirilsə də, bu istiqamətdə işlərin daha aktiv və məqsədyönlü şəkildə aparılması məqsədəuyğundur. Özünütəhlil Hesabatında universitetdə keyfiyyət təminatı istiqamətində müxtəlif müşahidələr (auditoriyaların, dərslərin prosesinin və s.) aparılması, maraqlı tərəflər arasında sorğuların keçirilməsi və əks-əlaqə nəticəsində maraqlı tərəflərin uyğun ehtiyacları, gözləntiləri təmin olunması istiqamətində işlərin aparılması barədə məlumat verilsə də, müsaibələr və görüşlər nəticəsində işəgötürənlərin və məzunların bu prosesə cəlb olunmadığı müəyyən edilmişdir.

Universitet rəhbərliyi tərəfindən müəyyən olunmuş prioritetlərə uyğun fəaliyyət göstərilməsi və keyfiyyətin yüksəldilməsi üçün lazım olan resursların (insan resursları, infrastruktur, səlahiyyətlərin verilməsi və s.) təmin olunduğu müşahidə edilmişdir. Təqdim olunan sənədlərdən və keçirilən müsaibələrdən keyfiyyət təminatı siyasətinin rəhbərlik tərəfindən təşkil olunan bütün tədbirlərdə əsas məsələ kimi diqqətdə saxlandığı məlum olmuşdur.

AzTU ilə TKTA arasında təlim xidmətlərinin göstərilməsinə dair müqavilə imzalanmış və müqaviləyə əsasən, universitetin əməkdaşlarına agentlik tərəfindən "Strateji idarəetmədə keyfiyyət təminatı", "Daxili keyfiyyət təminatı" və "Xarici keyfiyyət təminatı" başlıqları altında fərqli mövzuda təlimlərin keçirilməsi nəzərdə tutulmuşdur.

Keyfiyyət təminatı mədəniyyətinin aşılması və bu istiqamətdə maraqlı tərəflərin məlumatlandırılması, əks-əlaqə, müraciətlərin elektronlaşdırılmasını təmin etmək üçün universitetin veb-saytında Mərkəzin fəaliyyətini əks etdirən ayrıca səhifə yoxdur və bu da məlumatların əlçatanlığında müəyyən problemlər yaradır. Universitetin Keyfiyyət Siyasətini və Mərkəzin Əsasnaməsini əks etdirən sənədlər Universitetin veb-saytının Normativ Sənədlər bölməsində yerləşdirilmişdir. Hesab edirik ki, belə olduğu təqdirdə universitetin Keyfiyyət mədəniyyətinin aşılması və bu istiqamətdə görülən işlər ictimaiyyətin diqqətindən kənar qalır.

Qeyd etdiyimiz kimi, Universitetin əməkdaşları (dekan, kafedra müdirləri, professor-müəllim heyəti və s.) ilə müsahibələr zamanı müəyyənləşdirilmişdir ki, onlar keyfiyyət təminatı siyasəti və Universitetdə keyfiyyət mədəniyyəti anlayışının aşılması barədə məlumatlı olsalar da, siyasət və mədəniyyət üzrə yanaşmaların əlçatanlığı istiqamətində daha konkret tədbirlərin görülməsi məqsədemüvafiqdir. Hər bir struktur bölmə qəbul olunmuş Keyfiyyət Təminatı Siyasəti sənədində göstərilən keyfiyyət təminatı müddəalarının davamlı və dayanıqlı icra edilməsi məqsədilə üzərinə düşən vəzifə və öhdəlikləri müəyyən etməli, eyni zamanda universitet daxilində mərkəziləşmiş koordinasiya və əməkdaşlığın təmin edilməsi məqsədilə digər struktur bölmələri ilə də fəaliyyətini əlaqələndirməlidir. Hesab edirik ki, struktur bölmələri arasında bu istiqamətdə koordinasiya zəifdir və gələcəkdə bunun daha da yaxşılaşdırılması üçün struktur bölmələrin hər birində Keyfiyyət təminatı üzrə koordinatorların təyin olunması məqsədəuyğundur.

3. TƏLİM VƏ TƏDRİS

3.1. Təhsilənlərin qəbulu və əvvəlki kvalifikasiyaların tanınması

AzTU-da tələbə qəbulu Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin 12 yanvar 2009-cu il tarixli, 8 nömrəli Qərarı ilə təsdiq edilmiş “Ali təhsilin bakalavr pilləsi ixtisaslarının (proqramlarının) siyahısı” və Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin 31 oktyabr 2011-ci il tarixli, 177 nömrəli Qərarı ilə təsdiq edilmiş “Ali təhsilin magistratura səviyyəsi üzrə bəzi ixtisasların (ixtisaslaşmaların) təsnifatı” üzrə Universitetin 7 fakültəsində bakalavriat pilləsində 37 ixtisas (proqram) üzrə, magistratura səviyyəsində isə 35 ixtisasın (proqramın) 133 ixtisaslaşmaları üzrə aparılır.

Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin 11 fevral 2019-cu il tarixli, 45 nömrəli Qərarı ilə təsdiq edilmiş “Ali təhsilin bakalavriat (əsas (baza ali) tibb təhsili) səviyyəsi üzrə ixtisasların (proqramların) Təsnifatı” üzrə müvafiq fakültələrdə **37 ixtisas (proqram)**:

1. Nəqliyyat və logistika fakültəsi

1. 050621 – Logistika və nəqliyyat texnologiyaları mühəndisliyi
2. 050632 – Nəqliyyat mühəndisliyi
3. 050806 – Nəqliyyatda servis

2. Energetika və avtomatika fakültəsi

1. 050607 – Elektrik və elektronika mühəndisliyi
2. 050608 – Energetika mühəndisliyi
3. 050630 – Mühəndis fizikası
4. 050634 – Proseslərin avtomatlaşdırılması mühəndisliyi

3. Metallurgiya və materialşünaslıq fakültəsi

1. 050606 – Ekologiya mühəndisliyi
2. 050614 – Həyat fəaliyyətinin təhlükəsizliyi mühəndisliyi
3. 050618 – Kimya mühəndisliyi
4. 050623 – Materiallar mühəndisliyi
5. 050624 – Mədən mühəndisliyi
6. 050627 – Metallurgiya mühəndisliyi

4. Maşınqayırma və robototexnika fakültəsi

1. 050604 – Cihaz mühəndisliyi
2. 050622 – Maşın mühəndisliyi
3. 050628 – Mexanika mühəndisliyi
4. 050629 – Mexatronika və robototexnika mühəndisliyi
5. 050635 – Qida mühəndisliyi
6. 050638 – Sənaye mühəndisliyi

5. İnformasiya və telekommunikasiya texnologiyaları fakültəsi

1. 050509 – Kompüter elmləri
2. 050615 – İnformasiya təhlükəsizliyi
3. 050616 – İnformasiya texnologiyaları
4. 050620 – Kompüter mühəndisliyi
5. 050636 – Radiotexnika və telekommunikasiya mühəndisliyi

6. Xüsusi texnika və texnologiya fakültəsi

1. XTB050101 – Hərbi kompozisiya materialları mühəndisliyi
2. XTB050102 – Hərbi rabitə vasitələri mühəndisliyi
3. XTB050103 – Optotexnika mühəndisliyi
4. XTB050104 – Pirotexniki və partladıcı vasitələr mühəndisliyi
5. XTB050106 – Silah və silah sistemləri mühəndisliyi
6. 050601 – Aerokosmik mühəndislik

7. İqtisadiyyat və idarəetmə fakültəsi

1. 050401 – Beynəlxalq ticarət və logistika
2. 050402 – Biznesin idarə edilməsi
3. 050405 – İqtisadiyyat
4. 050407 – Marketing
5. 050408 – Menecment
6. 050410 – Statistika

Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin 14 iyun 2011-ci il tarixli, 95 nömrəli Qərarı ilə təsdiq edilmiş "Ali təhsilin magistratura səviyyəsi üzrə ixtisasların (ixtisaslaşmaların) təsnifatı" və Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin 31 oktyabr 2011-ci il tarixli, 177 nömrəli Qərarı ilə təsdiq edilmiş "Ali təhsilin magistratura səviyyəsi üzrə bəzi ixtisasların (ixtisaslaşmaların) təsnifatı" üzrə müvafiq fakültələrdə **35 ixtisasın (proqramın)** aşağıda göstərilən **133 ixtisaslaşmaları** üzrə aparılır:

No/No	İxtisasın şifri	İxtisas və ixtisaslaşmaların adı
1	060405	Sənayenin təşkili və idarə edilməsi
		İstehsalat və xidmət sahələrinin iqtisadiyyatı və idarə edilməsi (maşınqayırma üzrə)
		İstehsalat və xidmət sahələrinin iqtisadiyyatı və idarə edilməsi (rabitə üzrə)
		İstehsalat və xidmət sahələrinin iqtisadiyyatı və idarə edilməsi (nəqliyyat üzrə)

		Layihənin idarə olunması
		İnnovasiya strategiyasının işlənməsi
		İnvestisiyanın iqtisadi qiymətləndirilməsi
		Müəssisənin iqtisadiyyatı
2	060407	Menecment (sahələr üzrə)
		Menecment (maşınqayırma üzrə)
		Strateji idarəetmə
		Heyətin idarə edilməsi
		İnnovasiyaların və layihələrin idarə olunması
3	060409	Biznesin idarə edilməsi
		Biznesin təşkili və idarə edilməsi
4	060509	Kompüter elmləri
		İntellektual sistemlər
		Kompüterli modelləşdirmə
		Optimal idarəetmənin riyazi-iqtisadi üsulları
		Sistem proqramlaşdırılması
		Kompüter sistemlərinin və şəbəkələrinin proqram təminatı
		Dövlət informasiya sistemlərinin təhlükəsizliyi
		Verilənlərin təhlili (data analitikası)
		İdarəetmənin informasiya texnologiyaları
5	060601	Materialşünaslıq mühəndisliyi
		Materialşünaslıq və materiallar texnologiyası
		Maşınqayırma materialşünaslığı
		Kompozisiya materialları
6	060605	Dağ-mədən mühəndisliyi
		Faydalı qazıntıların zənginləşdirilməsi
7	060608	Elektroenergetika mühəndisliyi
		Elektroenergetika
		Elektrik şəbəkə və sistemləri
		Elektrik təchizatı (sahələr üzrə)
8	060609	İstilik energetikası mühəndisliyi
		Bərpa olunan enerji mənbələri
		Sənaye istilik energetikası
9	060610	Enerji maşınqayırması mühəndisliyi
		Daxili yanma mühərrikləri və onların texniki istismarı
		Enerji maşınlarının istehsalı
		Soyuducu maşın və qurğular
10	060611	Metallurgiya mühəndisliyi
		Metalların və ərintilərin tökmə istehsalı
		Qaynaq istehsalı metallurgiyası, texnologiyası və avadanlığı
		Metallşünaslıq və metalların termiki emalı
		Metalların təzyiq altında emalı
11	060612	Maşın mühəndisliyi
		Maşınqayırma texnologiyası

		Maşınqayırmada kompüter texnologiyaları
		Tökmə və qaynaq istehsalının maşın və avadanlıqları
		İnteqrasiya olunmuş və kompüterləşdirilmiş dəzgah sistemləri
		Texnoloji komplekslərin layihələndirilməsi
12	060621	Dəmir yolu nəqliyyatı və təsərrüfatı mühəndisliyi
		Dəmir yolu təsərrüfatı və onun istismarı
		Vaqon və vaqon təsərrüfatı
13	060622	Yerüstü nəqliyyat vasitələrinin mühəndisliyi
		Yol hərəkətinin təşkili və təhlükəsizliyi
		Avtomobil nəqliyyatının istismarı
		Yol-nəqliyyat hadisələrinin avtotexniki ekspertizası
		Yol-hərəkət kompleksinin sertifikatlaşdırılması və lisenziyalaşdırılması
		Nəqliyyat əməliyyatlarının intellektual idarə edilməsi
14	060623	Nəqliyyatda daşımaların və idarəetmənin təşkili mühəndisliyi
		Logistika və nəqliyyat** (SABAH)
		Şəhər nəqliyyat şəbəkəsi və nəqliyyat xidmətinin təşkili
		Nəqliyyat xidmətləri üçün böhran və risklərin idarə edilməsi
		Nəqliyyatda daşımalar və menecment (nəqliyyat növləri üzrə)
		Beynəlxalq avtomobil daşımaları
15	060624	Cihazqayırma mühəndisliyi
		Cihazqayırma texnologiyası
16	060625	Texnoloji maşın və avadanlıqlar mühəndisliyi
		Yükqaldırıcı maşınlar və avadanlıqlar
		Yeyinti sənayesi işə və ticarətinin texnoloji maşın və avadanlıqları
		Yüngül sənaye və məişət xidmətinin texnoloji maşın və avadanlıqları
		Metalkəsən dəzgahlar və alətlər
		Plastik kütlə və rezin emalının maşın və avadanlıqları
17	060626	Elektrik mühəndisliyi
		Kabel və keçiricilərin fizikası və texnikası
		Elektrik aparatları
		Elektrik nəqliyyatı (metropoliten sahəsi üzrə)
		Elektrik təchizatının optimallaşdırılması və modelləşdirilməsi
		Avtomatlaşdırılmış elektrotexnoloji qurğular və sistemlər
		Nəqliyyat vasitələrinin elektrik avadanlığı və elektronikasası (nəqliyyat növləri üzrə)
		Sənaye qurğuları və texnoloji komplekslərin avtomatikasası və elektrik intiqalı
18	060627	Elektronika, telekommunikasiya və radiotexnika mühəndisliyi
		Radiorabitə, radioverilişlər və televiziya
		Radioelektron sistemlər
		Xüsusiləşdirilmiş radiorabitə sistemləri
		Radioelektron mübarizə vasitələri
		Çoxkanallı telekommunikasiya sistemləri
		Şəbəkələr, rabitə sistemləri və informasiyanın paylanması
		Hərəkət edən obyektə olan rabitə vasitələri

		Telekommunikasiya sistemlərinin informasiya təhlükəsizliyi
		Optik rabitə fizikası və texnikası
		İfrat yüksək tezlikli texnika və texnologiya
		Güc elektronikasısı
		Elektron cihazlar və qurğular
		Sənaye elektronikasısı
19	060628	Proseslərin avtomatlaşdırılması mühəndisliyi
		Energetika sistemlərinin avtomatik idarə edilməsi
		Texnoloji proseslərin avtomatlaşdırılması və idarə edilməsi
		Texniki sistemlərdə informatika və idarəetmə
		Enerji menecmenti
20	060629	Mexatronika və robototexnika mühəndisliyi
		Robotlar və robototexniki sistemlər
		Mexatronika
21	060630	Mexanika mühəndisliyi
		Maye və qazların nəqli avadanlıqları
		Tribotexnika
		Maşın və mexanizmlər nəzəriyyəsi
		Maşınların möhkəmliyi və dinamikası
		Hidravlik maşınlar, hidrintiqrallar və hidropnevmoavtomatika
		Yükqaldırıcı maşınların dinamikası və möhkəmliyi
		Hidromexanika və hidravlik maşınlar
22	060631	Kompüter mühəndisliyi
		Kompüter sistemləri və şəbəkələri
		Kompüter texnikasının layihələndirilməsi və konstruksiya edilməsi
		Dinamiki arxitekturalı multiprosessor sistem və şəbəkələri
		Kompüter mühəndisliyi
		Biliklərin əldə edilməsi sistemləri
		Kompüter təhlükəsizliyi
23	060632	İnformasiya texnologiyaları və sistemləri mühəndisliyi
		Kibertəhlükəsizlik** (SABAH)
		İnformasiya mühafizəsi və təhlükəsizliyi
		İnformasiya texnologiyaları və telekommunikasiya sistemləri
		Tətbiqi proqram təminatı
		İdarəetmədə informasiya sistemləri
		İqtisadi informatika
24	060645	Poliqrafiya mühəndisliyi
		Poliqrafiya maşınları və avtomatlaşdırılmış komplekslər
25	060646	Təkrar emal və bərpa texnologiyaları mühəndisliyi
		Metallurji tullantıların təkrar emal texnologiyaları
		Maşın və aparat hissələrinin yeyilməyə davamlılığının yüksəldilməsi və bərpası texnologiyası və avadanlığı
26	060647	Metrologiya, standartlaşdırma və sertifikatlaşdırma mühəndisliyi
		Metrologiya və metroloji təminat

		Keyfiyyətə nəzarət, diaqnostik üsul və sistemlər
		Standartlaşdırma və sertifikatlaşdırma (maşınqayırma sahəsi)
27	060648	Biotibbi texnika mühəndisliyi
		Biotibbi və radioelektron aparatlarına servis xidməti
		Tibbi və texniki diaqnostik üsul və cihazlar
28	060649	Ekologiya mühəndisliyi
		Ətraf mühitin mühafizəsi və təbii ehtiyatlardan səmərəli istifadə olunması
		Təbii ehtiyatların qorunması və təkrar emalı
		Neft və kimya sahəsində ətraf mühitin mühafizəsi
29	060651	Fövqəladə hallar və həyat fəaliyyətinin təhlükəsizliyi mühəndisliyi
		Həyat fəaliyyətinin təhlükəsizliyi
30	060804	Nəqliyyat servisi (nəqliyyat növləri üzrə)
		Avtomobil servisinin texnologiyası
31	XTM060001	Silah və silah sistemlərinin istehsal texnologiyası
		Atıcı, artilleriya və raket silahlarının istehsal texnologiyası
32	XTM060002	Optotexnika
		Optik materiallar, optik-elektron cihazlar və sistemlər
33	XTM060003	Pirotexniki vasitələrin texnologiyası
		Partlayıcı məmullatların texnologiyası
34	XTM060004	Çoxkanallı radiorele və troposfer rabitənin yerüstü aparatlarının hazırlanması, istismarı və təmiri
		Hərbi rabitə vasitələri
35	XTM060005	Kompozisiya materiallarından müdafiə təyinatlı məmullatların layihələndirilməsi və istehsalı
		Metal əsaslı kompozisiya materiallarından hərbi təyinatlı məmullatların istehsalı
3*	060409	Biznesin idarə edilməsi* MBA (Master of Business Administration) Proqramı üzrə
		Biznesin təşkili və idarə edilməsi (Mühəndislik və idarəetmə riskləri üzrə)
		Biznesin təşkili və idarə edilməsi (Risklərin idarə edilməsi üzrə)
		Biznesin təşkili və idarə edilməsi (Marketinq üzrə)
		Biznesin təşkili və idarə edilməsi (Menecment üzrə)
		Biznesin təşkili və idarə edilməsi (Kiber təhlükəsizlik üzrə)
		Biznesin təşkili və idarə edilməsi (Beynəlxalq biznes üzrə)
		Biznesin təşkili və idarə edilməsi (Biznes və data analitikası üzrə)
		Biznesin təşkili və idarə edilməsi (Beynəlxalq logistika və təchizat zəncirinin idarə edilməsi üzrə)
		Biznesin təşkili və idarə edilməsi (Səhiyyənin idarə edilməsi)
		Biznesin təşkili və idarə edilməsi (Enerji menecmenti üzrə)
		Biznesin təşkili və idarə edilməsi (İnsan resurlarının idarə edilməsi üzrə)

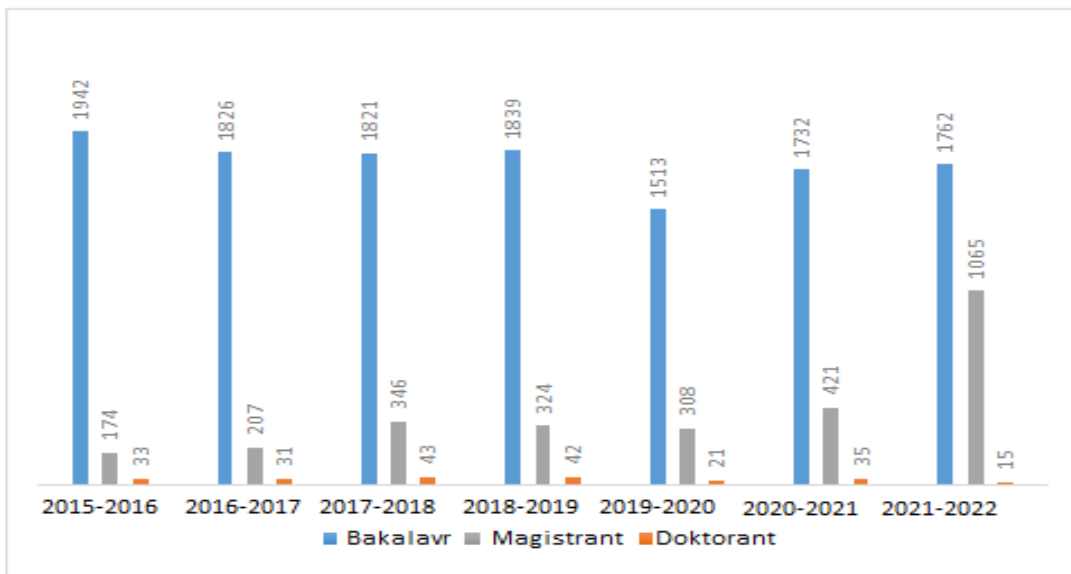
AzTU-da yüksək ixtisaslı kadrlar 7 fakültənin 22 kafedrasında hazırlanır (Əlavə 1).

Azərbaycan Respublikası Müdafiə Sənayesi kompleksi üçün yüksək ixtisaslı kadrların hazırlanması haqqında Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin 2011-ci il 7 iyun tarixli 91 nömrəli qərarı ilə AzTU-da Xüsusi texnika və texnologiya fakültəsi və müvafiq kafedralar yaradılmışdır və bu sahədə yüksək ixtisaslı kadrların hazırlanması həyata keçirilir.

Tələbə qəbulu üzrə sifarişlərin hazırlanmasında müvafiq ixtisasların plan yerlərinin təyin olunmasında əmək bazarı və sənayenin perspektiv ehtiyacları təhlil edilərək təklif edilir.

Bütövlükdə təhsilənlərin qəbulu universitetin tələbə qəbulu planının ETN ilə razılaşdırılmış və təsdiq edilmiş qəbul planı əsasında Nazirlər Kabinetinin təsdiq etdiyi plan üzrə Dövlət İmtahan Mərkəzi tərəfindən aparılır. Akkreditasiya olunan 2015/2016-2021/2022-ci tədris illəri üzrə tələbə qəbulunun nəticələri (ATM-də təhsilənlərin qəbulu) Cədvəl 3.1.1.-də göstərilmişdir.

Cədvəl 3.1.1. Təhsilənlərin qəbulunun illər üzrə artım dinamikası

Cədvəldən də göründüyü kimi son 7 tədris ilinin bakalavriat, magistratura və doktorantura səviyyələri üzrə tələbə qəbulunun müsbət dinamikası müşahidə edilir. 2015/2022-ci illər intervalında bakalavriat səviyyəsi üzrə qəbul olan maksimum tələbə sayı 2015/2016 tədris ilində (1942 nəfər bakalavr), minimum tələbə sayı isə 2019/2020-ci tədris ilində (1513 nəfər bakalavr) qeydə alınmışdır. Magistratura səviyyəsində isə son 7 akademik ildə hər il tələbə qəbulunda böyük artım qeydə alınmış və maksimal tələbə qəbulu 2021/2022-ci tədris ilində (1065 magistr tələbə) qeydə alınmışdır. Bu artım əvvəlki illərdən 10 dəfəyə qədər (2015/2016-cı tədris ilində 174 nəfər magistr tələbə) artıq olmuşdur. Bakalavriat və magistratura səviyyələrindən fərqli olaraq doktoranturaya qəbulda 2 dəfəyə qədər azalma (2015/2016-cı tədris ilində 33 nəfər doktorant qəbul olunduğu halda, 2021/2022-ci tədris ilində 15 nəfər doktorant) müşahidə olunmuşdur.

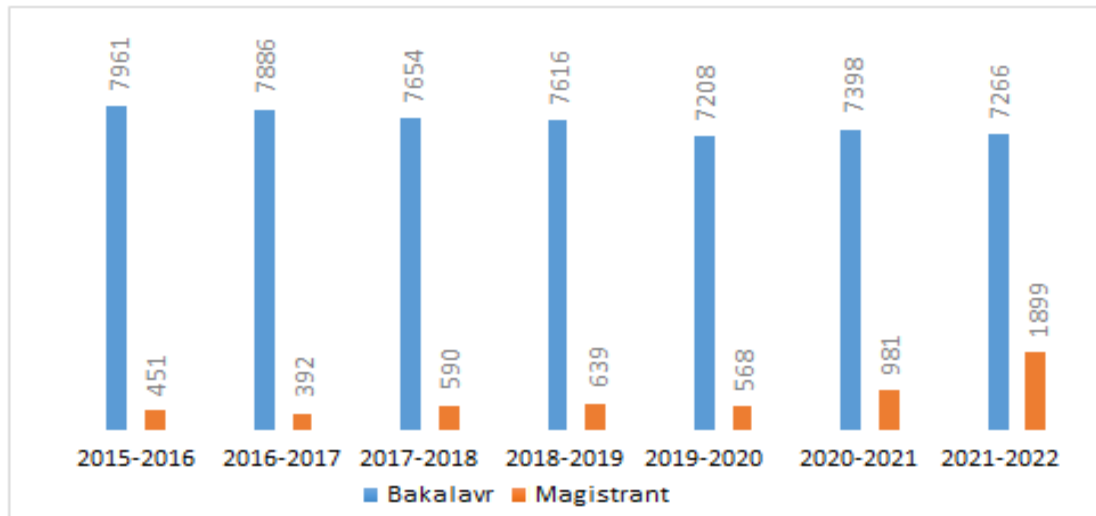
Subbakalavr pilləsindən müsabiqə nəticəsində ali təhsil müəssisəsinə qəbul olmuş təhsilənlərin uyğun pillədə topladıqları kreditlərin növbəti təhsil pilləsində tanınması mexanizmi mövcuddur. Azərbaycan Respublikası Elm və Təhsil Nazirliyinin təsdiq etdiyi təhsil proqramlarının tələblərini yerinə yetirən tələbələr bakalavr diplomları ilə təmin edilmişdir.

Tələbə qəbulu üzrə sifarişlərin hazırlanması zamanı müvafiq ixtisaslar üzrə təhsil proqramlarında və təhsil standartlarında qeyd olunan tələblərin ödənilməsi nəzərə alınmışdır. ATM-də əmək bazarının tələblərinə uyğun olaraq tələbə qəbulu sifarişlərinin optimal müəyyən edilməsi mexanizmi mövcuddur. Ötən müddət ərzində əmək bazarı və sənayenin tələblərinə uyğun olaraq bakalavriat və magistratura səviyyələrində yeni ixtisaslara (ixtisaslaşmalara) tələbə qəbulu həyata keçirilməklə kadr hazırlığı aparılır. XXI əsrin tələblərinə uyğun olaraq həm bakalavriat, həm də magistratura səviyyələrində müasir ixtisasların yaradılması həyata keçirilir. İşəgötürənlərlə ATM arasında sıx əməkdaşlığın həyata keçirilməsi gələcəkdə məzunların işsizlik probleminin aradan qaldırılmasında təkan verən faktorlardan ola bilər.

Qəbul olmuş tələbələrin əvvəlki təhsilinin və kreditlərinin tanınması və nəzərə alınması vəziyyəti normativ sənədlər əsasında həyata keçirilir. Universitetə digər təhsil ocaqlarından transfer olunmuş, subbakalavr təhsili almış və təkrar ali təhsil üzrə qəbul olunmuş tələbələrin əvvəlki təhsilinin və kreditlərinin tanınması birinci mərhələdə fakültə dekanlarına təqdim edilir. İkinci mərhələdə dekanların xidməti məruzələri əsasında müvafiq ixtisas üzrə kafedra müdirlərinin rəyi nəzərə alınır və universitetdə yaradılmış fənn əvəzlənməsi Komissiyası tərəfindən həyata keçirilir.

Hesabat dövründə AzTU-da ümumilikdə bakalavriat səviyyəsində 52989 və magistratura səviyyəsində 5520 tələbə təhsil almışdır (Cədvəl 3.1.2.).

Cədvəl 3.1.2. Hesabat dövründə AzTU-da təhsil alan bakalavr və magistr tələbələrinin say dinamikası

Akkreditasiya qiymətləndirilməsi zamanı universitetdə tədrisin təşkili və təhsilalanların keyfiyyətli təhsil alması məqsədi ilə əksər auditoriyaların müasir şəkildə (auditoriyalarda kompüter və internet təchizatının, təqdimat aparatlarının az olması) təchiz edilməməsi müəyyən edilmişdir.

3.2. Təhsil proqramları

AzTU-da təhsil proqramlarının ayrı-ayrı ixtisasları (ixtisaslaşmaları) üzrə təsdiq edilmiş təlim nəticələrinə və məzmun standartlarına və eləcə də dərs saatlarının bölgüsünün

standartlara uyğunluğu təmin edilmişdir. Belə ki, dərslər bölgüləri zamanı aktiv yükün passiv yükə nisbəti (60/40 %) nəzərə alınmışdır.

Tədris planındakı məcburi fənn blokunda mövcud olan bəzi fənn proqramları (Məs: Metallurjiya və materialşünaslıq fakültəsi, Kimya texnologiya, təkrar emal və ekologiya kafedrası, Kimya reaksiyalarının mühəndisliyi fənni) ETN-nin qrifli təsdiqini almamışdır. Müsbət hal kimi qeyd etmək olar ki, son tədris illərində universitetin müvafiq kafedralarında sillabuslar təhsil proqramlarına uyğun olaraq hazırlanmış, təlim nəticələri qeyd olunaraq təkmilləşdirilmişdir. Seçmə fənn blokuna aid fənlər universitetin Elmi Şurasında müzakirə olunaraq təsdiq edilmişdir. Təhsil proqramları üzrə hazırlığın illik özünüqiymətləndirmə hesabatları mövcuddur və Fakültə Elmi Şuralarında müzakirə olunaraq universitetin Elmi Şurasına göndərilir və müvafiq qaydada qiymətləndirilir.

AzTU-da Fənn proqramlarının monitoring strategiyası və fəaliyyət planı mövcuddur. Proqramlarda fənnin tədrisinin məqsədi, məzmunu və vəzifələri, qarşıya qoyulan problemlər, tələbənin bilik və bacarıqlarının qiymətləndirilməsi və digər bəndlər öz əksini tapır. İxtisaslar üzrə təhsil proqramlarının məzmunu və mənimsənilmə səviyyəsi əmək bazarı, cəmiyyətin və iqtisadiyyatın tələblərini nəzərə almaqla yenilənir. Təhsil proqramları üzrə təlim nəticələrinin əldə edilməsinə kafedra müdirləri tərəfindən nəzarət olunur. Təlim nəticələrinə dair kafedralar tərəfindən hesabatlar hazırlanır və Fakültə Elmi Şuralarında təhlil olunur.

Kafedralar tərəfindən təqdim edilən təhsil proqramlarının təhlili nəticəsində Akkreditasiya Komissiyası AzTU-da tədris olunan təhsil proqramlarının əmək bazarının və cəmiyyətin tələblərinə əsasən uyğunluq təşkil etdiyi qənaətinə gəlmişdir.

Kadr hazırlığının təhsil səviyyələri üzrə əhatəliliyi, tədris olunan təhsil proqramlarının əmək bazarının və cəmiyyətin tələblərinə uyğunluğu, tədris olunan ixtisasların peşə və kvalifikasiya standartlarına uyğunluğu, həmçinin təhsil proqramlarının hazırlanmasında və qiymətləndirilməsində işəgötürənlərin iştirakı nəzərə alınmaqla, Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin 2019-cu illərdə təsdiq etmiş təsnifata uyğun ixtisaslar üzrə təhsil proqramları 2020-ci ildə yenidən işlənilmiş və müvafiq qaydada təsdiq olunmuşdur. İstifadə olunan təhsil proqramları Azərbaycan Respublikasının ömürboyu təhsil üzrə Milli Kvalifikasiyalar Çərçivəsinin tələblərinə uyğun hazırlanmış və təsdiq edilmişdir.

İxtisasların fənn proqramları və planlarının hazırlanmasında və rəsmiləşdirilməsində AzTU ilə əməkdaşlıq edən müəssisələrin aparıcı mütəxəssisləri iştirak etmiş və təhsil proqramlarının əmək bazarının tələblərinə uyğunluğu barədə rəylər alınmışdır. Buna misal olaraq, Metallurjiya və materialşünaslıq fakültəsinin Kimya texnologiya, təkrar emal və ekologiya kafedrasının Ekologiya mühəndisliyi ixtisasının təkmilləşdirilməsi üçün AzTU-ETSN əlaqələrinin genişləndirilməsini göstərmək olar.

Təhsil proqramlarının ayrı-ayrı ixtisasları (ixtisaslaşmaları) üzrə təsdiq edilmiş təlim nəticələrinə və məzmun standartlarına uyğunluğunu və tədris fənlərinin təhsil proqramının tələblərinə uyğunluğu təmin etmək üçün 2022-ci ildə ixtisaslar üzrə tədris planlarında ixtisasın seçmə fənləri bölümündəki (60 kredit) ixtisas fənlərinə yenidən baxılmış, həmin fənlərin ABŞ, Avropa və Türkiyənin aparıcı universitetlərində tədris olunan fənlərə uyğunluğu təmin olunmuşdur.

Universitetin Elektron təhsil sistemi vasitəsilə aparılmış sorğuların köməyi ilə təhsil proqramlarının icrası nəticəsində əldə olunan təlim nəticələri dövrü mətbuat, sosial media, həmçinin universitetin veb-saytı vasitəsilə ictimaiyyət üçün əlçatanlığı təmin edilmişdir.

Əlavə təhsil proqramlarına qəbul və tədris prosesi Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin 2010-cu il 6 sentyabr tarixli 163 nömrəli qərarı ilə təsdiq edilmiş "Əlavə təhsilin məzmunu, təşkili və əlavə təhsilin hər hansı istiqaməti üzrə təhsil almış şəxslərə müvafiq sənədin verilməsi Qaydası"na uyğun təşkil edilmişdir. Eyni zamanda AzTU-nun tələbələri və əməkdaşları məqsədli ixtisasartırma hazırlıq kurslarına cəlb olunmuşdur.

Əsas fənn blokuna aid bəzi dərsləklərə Elm və Təhsil Nazirliyi tərəfindən qrifin verilməsi üçün müraciət edilməsi tövsiyə olunur.

3.3. Tədrisin təşkili

AzTU-da tədrisin təşkili Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin 2013-cü il 24 dekabr tarixli 348 nömrəli qərarı ilə təsdiq edilmiş qaydalara əsasən həyata keçirilir. Tədris planları ixtisasların təhsil proqramlarının tələblərini nəzərə almaqla kredit sisteminin tələblərinə uyğun hazırlanmışdır. İxtisasların tədris planlarında göstərilmiş fənlərin tədris illəri və semestrləri üzrə bölgüsünü əks etdirən tədris qrafikləri mövcuddur. Tədris planlarında ixtisasın seçmə fənləri bölümündəki (60 kredit) ixtisas fənləri AzTU-nun Elmi Şurasının təsdiqinə əsasən həyata keçirilir.

Tədris planlarında məcburi və seçmə fənlərin bölgüsü aparılmış, ümumi və ixtisas fənləri arasında balans saxlanılmışdır. Belə ki, tədris planında ümumi auditoriya saatlarının 15-20 %-i humanitar fənlərin (30 kredit, onlardan 6 kredit seçmə fənlər), 80-85 %-i isə peşə hazırlığını təmin edən fənlərin (180 kredit, onlardan 60 kredit seçmə fənlər) tədrisinə ayrılmışdır. Təcrübələr üçün 21, Yekun Dövlət Attestasiyası (YDA) üçün isə 9 kredit ayrılmışdır. Hər bir fakültədə "Yay semestrinin təşkili" bölməsinin tələblərinə uyğun olaraq hər tədris ilinin sonunda (bir qayda olaraq, iyul-avqust aylarında) 6 həftədən ibarət yay semestri təşkil edilir. Buraxılış işinin və ya dövlət imtahanının seçimi tələbənin ixtiyarına buraxılır.

Tədris planlarında semestrlər üzrə nəzərdə tutulmuş fənlərin sayının və həftəlik dərslər yükünün tələbəyə dərsləndənə məşğələlərə vaxt ayırmasına imkan verməsi, əsasən təmin edilmişdir.

Tələbələrin tədris ili ərzində təhsil alacağı fənləri, onların müvafiq kreditlərini, fənlər üzrə müəllimlərin siyahısını əks etdirən fərdi tədris planları mövcuddur.

İxtisasın (ixtisaslaşmanın) tədris planına və tələbələrin fərdi tədris planlarına uyğun hazırlanmış, cari tədris ilində tədris olunacaq fənlərin adlarını, dərslərin növlərini, fənlərin kreditlərini və tələbələrin sayını özündə əks etdirən ixtisaslar üzrə illik işçi tədris planları hazırlanmış və müvafiq qaydada təsdiq olunmuşdur.

Müəllimlərin tədris etdiyi fənləri, mühazirə və məşğələlərə (laboratoriya işlərinə) ayrılan saatların miqdarını, həmin fənlərin semestrlər üzrə tədrisini, həmçinin fənn üzrə tələbələrin sayını özündə əks etdirən müəllimin illik işçi tədris planları vardır və müvafiq qaydada rəsmiləşdirilmişdir. Dərslər yükünün bölünməsində auditoriya və auditoriyadan kənar saatlarının uyğun olaraq 60/40 nisbəti gözlənilmişdir.

Tədris növləri üzrə tədrisin təşkilinin uyğunluq dərəcəsinə Tədris işlərinin təşkili və keyfiyyətin təminatı şöbəsi və kafedra müdirləri tərəfindən nəzarət olunur. Mühazirə, seminar, laboratoriya işi və praktik məşğələlərin təşkili vəziyyətini yoxlamaq üçün Kafedra müdiri, Fakültə dekanı və digər komissiya üzvləri tərəfindən əvvəlcədən müəyyən olunmuş açıq dərslər təşkil olunur, müvafiq qaydada müzakirə olunaraq istiqamətverici tədbirlər həyata keçirilir. Nəticələr kafedra və fakültə iclaslarında elan edilir. Fənlərin daha dərinədən mənimsənilməsinə təmin etmək üçün auditoriyadankənar məsləhət saatları təşkil edilir və ayrılan saatlar müəllimlərin dərslər yüklərində nəzərə alınır. Müəllimin rəhbərliyi altında tələbələrin sərbəst işlərinin hazırlanması təşkil edilir. Sərbəst işlərin mövzuları fənlərin sillabusunda göstərilir, sərbəst işlərin yerinə yetirilməsi üçün lazım olan metodiki mənbələr və materiallar fənnin elektron səhifəsində yerləşdirilir. Kafedralara baxış keçirilərkən bəzi kafedralarda tələbələrə 10 ədəd sərbəst işin verilməsi həm kafedra müdirləri, həm də müəllimlər tərəfindən təsdiq edilmişdir. Tədris Hissə müdiri ilə görüş zamanı da bu məsələyə toxunulmuş və tələbələrə 10 sərbəst işin verilməsi və onların bir-bir tələbələrdən təhvil götürülməsi faktı təsdiqini tapmışdır. Tələbələrə 10 sərbəst işin verilməsi əvəzinə yaradıcı və elmi təhlilə dayanan işlərin verilməsi tövsiyə olunur.

Təcrübələr normativ-hüquqi tələblərə uyğun rəsmiləşdirilir və müvafiq olaraq 14 həftə olmaqla (21 kredit) ixtisaslar üzrə müvafiq istehsalat müəssisələrində təşkil edilir. Təhsilənlər 200-dən çox müəssisədə təcrübə keçirlər.

Universitetdə stajkeçmə kursları təşkil olunur. Belə ki, bir qrup magistrant Türkiyə Respublikasında (Mövlana Mübadilə Proqramı), Almaniyada (Alman Akademik Mübadilə Xidməti-DAAD), digər tələbələr isə fərdi qaydada müxtəlif proqramlar çərçivəsində (Tempus, Erasmus+Mübadilə Proqramı və s.) stajkeçmə kurslarında iştirak etmişdir.

Kurs layihəsi (iş) və referatların hazırlanması və müdafiəsi müvafiq kafedralarda təşkil olunur. Tədris prosesi ilə bağlı tətbiq edilən normaların səmərəliliyi müvafiq dekanlıq və kafedralar tərəfindən izlənilir və təkmilləşdirilməsi ilə bağlı tədbirlər görülür.

AzTU-da fəaliyyət göstərən bir sıra elmi-tədqiqat mərkəzlərinin tədris prosesinə inteqrasiyasının təmin edilməsi tövsiyə olunur.

3.4. Tədris metodları və üsulları

AzTU-da maddi-texniki vəziyyət qənaətbəxş olsa da, bəzi auditoriyaların müasir avadanlıq və texnologiyalarla təchizatında çatışmazlıqlar mövcuddur. Auditoriyalarda proyektor və kompüter təchizatının zəifliyi, müasir laborator avadanlıqların olmaması tədrisin və təhsilin keyfiyyətinə mənfi təsir göstərir. Tədris metodlarında tələbəyönümlü, problem və layihə əsaslı, səriştə əsaslı tədris, nəzəriyyəyə və praktiki tətbiqə əsaslanan tədris yanaşmalarından istifadə edilir. Belə ki, təhsilənlərin fərdi tapşırıqları və buraxılış işlərinin mövzuları, əsasən, istehsalat sahəsindən götürülür. Tədris prosesində ixtisas fənlərinin bəzi mövzuları xüsusi kompüter proqram təminatları əsasında nəzəri biliklərə və praktiki tətbiqə əsaslanan tədris yanaşmalarından istifadə etməklə tədris olunur.

Bütün təhsil formalarında təhsilənlərin bilik və peşə hazırlığı səviyyəsinin artırılması, təhsil prosesinin səmərəliyinin yüksəldilməsi məqsədilə tədris prosesində bir sıra metodlardan istifadə olunur. Mühazirə dərslərinin təşkilində, əsasən, passiv metoddan istifadə edilir. Praktiki

məşğələ dərslərində isə aktiv və interaktiv təlim metodlarının müxtəlif növləri olan - konkret halların təhlili (“case study”), kiçik qruplarda (komandada) iş, beyin həmləsi, debat, diskussiya, sual-cavab, tənqidi düşüncənin inkişafı və s. kimi üsullardan istifadə edilir. Tədris prosesində dərinlən öyrənmə, maraqlanma, motivasiya olunma və öhdəlik götürmə yanaşmaları kimi tədris metodlarına üstünlük verilir.

Elektron təqdimatlar formasında hazırlanmış mühazirə dərsləri, müasir avtomatlaşdırılmış layihələndirmə üsulları, proqramlaşdırma və avtomatlaşdırmaya dair məşğələ dərsləri interaktiv lövhələrlə təmin olunmuş, müvafiq proqram paketləri yüklənmiş kompüter siniflərində, tətbiqi məşğələ dərsləri isə xüsusi avadanlıqlarla təchiz olunmuş laboratoriya otaqlarında tədris olunur. Maşın dizaynı, konstruksiya etmə, müasir meteoroloji üsullar, avtomatlaşdırılmış texnoloji komplekslərə dair dərslər xüsusiləşdirilmiş auditoriyalarda həyata keçirilir. Əlavə olaraq mühəndis hazırlığı üçün müasir zəruri hazırlıq tələb edən kurslar üçün də xüsusi auditoriyalar təşkil olunmuşdur.

Tədris prosesinin aktiv öyrənməni təşviq edən texnoloji imkanlar və yanaşmalarla zənginləşdirilməsi, əsasən, təmin edilmişdir. Belə ki, fənlərin mühazirə dərsləri mümkün qədər elektron təqdimat formasında tədris olunur və bir sıra fənlərin tədrisində isə virtual laboratoriyalardan, məs. Almaniyanın “KELLER proqram təminatı” istifadə olunur.

Yeni təlim və tədris metodlarının və interaktiv öyrənmənin tətbiq olunması təşviq edilir və bununla bağlı bir sıra tapşırıqlar verilmişdir.

Tədris metod və üsullarının universitet rəhbərliyi, Keyfiyyətin təminatı və Öyrənmə-Öyrətmə Mərkəzi, Tədris hissəsi, fakültə dekanlıqları tərəfindən dövri monitorinqi və preventiv tədbirlərin sistemlik qiymətləndirilməsi və təkmilləşdirilməsi işləri görülür. Bunun üçün sorğular keçirilir və sorğuların nəticələri təhlil olunur.

3.5. Təlim və tədris resursları

Universitetdə öyrənmə və tədris ehtiyaclarını tam ödəyə bilən, istifadəçi yönümlü, ölçü və qiymətləndirmə imkanlarına malik olan təlim və tədrisin elektron idarəetmə sistemi (KOİCA) yaradılmışdır və mütəmadi olaraq təkmilləşdirilməklə, hal-hazırda da istismar olunur.

Tam funksional elektron tədris platforması və elektron jurnal tələbələrin təlim prosesində iştirakını/aktivliyini qeydiyyatla almağa imkan verir. Tələbələrin qeydiyyatı (davamiyyəti) Elektron təhsil sistemində (KOİCA) aparılır.

Auditoriyalar müasir təlim prosesini aparmaq üçün texnika (proyektor, kompüter, ağıllı lövhələr və s) ilə qismən təchiz olunmuşdur. Universitetə auditoriya fondunun müasir təlim və tədris avadanlıqları ilə təmin olunması və heyətin müvafiq avadanlıqlardan istifadə bacarıqlarının təkmilləşdirilməsi üçün təlimlərin keçirilməsi tövsiyə olunur.

Tədris prosesi ilə bağlı rəqəmsal xidmətlər və texniki təminat Təhsil proqramının maddi-texniki infrastruktur tələblərinə uyğundur və təlim və tədris prosesinin keyfiyyətli təşkilinə imkan verir. Tədrisin təşkilində elektron dərslər resurslarından daha çox istifadə olunur. Müəllimlər tərəfindən hazırlanmış Elektron tədris materialları (e-Learning) resursları bazasının tədris prosesinə inteqrasiyası məqsədilə tədris otaqlarının informasiya-kommunikasiya texnologiyaları vasitəsilə maddi-texniki bazasının təkmilləşdirilməsi, kompüter avadanlığı və

digər zəruri rəqəmsal avadanlıqla təminatının yaxşılaşdırılması istiqamətində işlər görülməkdədir.

Tələbələrin İKT üzrə savadlılığının artırılmasını təmin etmək, ümumi porifilli və ixtisaslaşdırılmış proqram təminatları ilə (Excel, Word, Power Point, Photoshop, Auto CAD, Solid Works və ya analitik proqramlardan hər hansı biri ilə (SPSS, Stata, Python kimi proqramlarla) işləmək, sadə analizləri etmək bacarıqlarını formalaşdırmaq məqsədilə internetə qoşulmuş kompüterlər və kompüter laboratoriyaları mövcuddur. Bu illər ərzində universitetin auditoriya və kabinetlərində internetlə təchiz olunmuş 1943 kompüter mövcuddur. Son illərdə Universitetin 12 laboratoriyası müasir avadanlıqlarla təchiz olunaraq tədrisə hazırlanmış və tələbələrin ixtiyarına verilmişdir.

Universitetdə 358 auditoriya mövcuddur, onlardan 111-i laboratoriya, 100-ü məşğələ və 147-ni isə mühazirə otaqları təşkil edir.

Akademik və inzibati heyətin fəaliyyətini təmin edən zəruri otaq fondunun imkanlarının genişləndirilməsi üçün xüsusi təyinatlı yeni auditoriyalar yaradılmışdır. Akademik heyətin fəaliyyəti üçün 109 otaq, inzibati heyətin fəaliyyəti üçün 95 otaq mövcuddur.

Kitabxana 2015/2016-cı illərdə 1 abunəliyə – Thomson Reuters, 2016/2017-ci illərdə 1 abunəliyə – Thomson Reuters, 2017/2018-ci illərdə 1 abunəliyə – Thomson Reuters, 2018/2019-cü illərdə 1 abunəliyə – Clavirate Analytics, 2019/2020-ci illərdə 1 abunəliyə – Clavirate Analytics, 2020/2021-ci illərdə 1 abunəliyə – Clavirate Analytics, 2021/2022-ci illər ərzində isə - 2 abunəliyə – Clavirate Analytics və EBSCO (sınaq) kimi elektron bazalara qoşulmuşdur.

EBSCO (3 aylıq sınaq) elektron məlumat bazasından 2021/2022-ci illər ərzində “eBook Collection” üzrə 83 Sadə axtarış, 40 Tam mətn və 31 Abstrakt sorğusu istifadəçilər tərəfindən verilmişdir. “eBook academic Collection” üzrə 34 Sadə axtarış, 2 Tam mətn sorğusu və 3 Abstrakt sorğusu istifadəçilər tərəfindən verilmişdir.

EBSCO (3 aylıq sınaq) elektron məlumat bazasından 2021/2022-ci illər ərzində “eBook Collection” üzrə 83 Sadə axtarış, 40 Tam mətn və 31 Abstrakt sorğusu istifadəçilər tərəfindən verilmişdir. “eBook academic Collection” üzrə 34 Sadə axtarış, 2 Tam mətn sorğusu və 3 Abstrakt sorğusu istifadəçilər tərəfindən verilmişdir.

EBSCO – KİM 2022-ci ildə EBSCO verilənlər bazasının “eBook Collection (EBSCOhost)” və “eBook Academic Collection” adlı 2 kolleksiyasına 3 aylıq (1 May – 31 İyul, 2022-ci il) sınaq istifadə imkanı əldə etmişdir. Bu baza istifadəçilərə aşağıdakı elm sahələri üzrə axtarış imkanı təqdim edir:

- Biznes
- İqtisadiyyat
- Texnologiya
- İnformasiya texnologiyaları
- Fizika
- Astronomiya
- Kimya
- Materialşünaslıq və s.

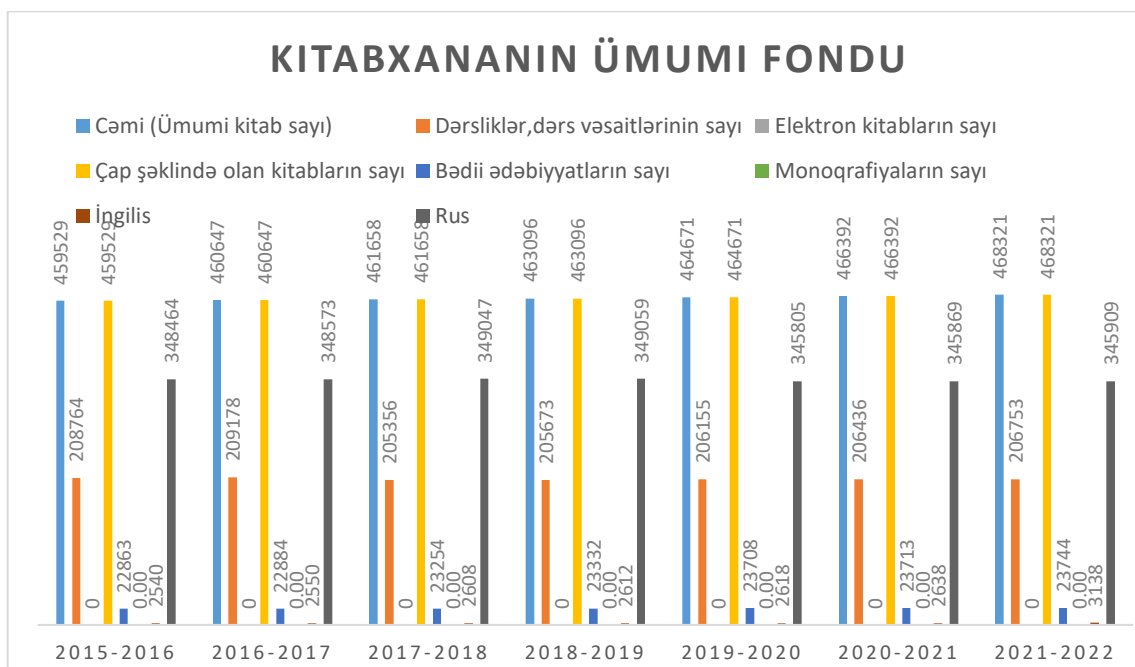
Akkreditasiya olunan 2015/2016-2021/2022-ci tədris illəri üzrə kitabxana fonduna daxil olan nəşr olunmuş dərslik və dərs vəsaitlərinin (elektron və çap şəklində) sayı artmışdır.

2015/2016-cı illər arasında ümumi kitabxana fondunda (eyni zamanda kağız format) 459529 nüsxə, 2016/2017-ci ildə 460647, 2017/2018-ci illərdə 461658, 2018/2019-cu illərdə 463096, 2019/2020-ci illərdə 464671, 2020/2021-ci illərdə 466392, 2021/2022-ci illərdə isə 468321 nüsxədə ədəbiyyat mövcuddur.

Kitabxananın ümumi fondunun 2015/2016-cı illərdə 208764 nüsxəsi, 2016/2017-ci illərdə 209178 nüsxəsi, 2017/2018-ci illərdə 205356 nüsxəsi, 2018/2019-cü illərdə 205673 nüsxəsi, 2019/2020-ci illərdə 206155 nüsxəsi, 2020/2021-ci illərdə 206436 nüsxəsi, 2021/2022-ci illərdə isə 206753 nüsxəsi Universitetdə tədris olunan fənnləri mənimsəmək üçün faydalıdır. Fondada yerləşən ədəbiyyatın 2015/2016-cı illərdə 2540 nüsxəsi ingilis, 348464 nüsxəsi rus, 2016/2017-ci illərdə 2550 nüsxəsi ingilis, 348573 nüsxəsi rus, 2017/2018-ci illərdə 2608 nüsxəsi ingilis, 349047 nüsxəsi rus, 2018/2019-cu illərdə 2612 nüsxəsi ingilis, 349059 nüsxəsi rus, 2019/2020-cu illərdə 2618 nüsxəsi ingilis, 345805 nüsxəsi rus, 2020/2021-ci illərdə 2638 nüsxəsi ingilis, 345869 nüsxəsi rus, 2021/2022-ci illər ərzində isə 3138 nüsxəsi ingilis, 345909 nüsxəsi rus dilini əhatə edir.

Kitabxanada və ixtisas kafedralarında tədris dillərinə uyğun kitab fondları formalaşdırılmışdır. Universitet üzrə dərsliklərin, elmi ədəbiyyatların və elmi bazalardan istifadə üçün ayrılan vəsaitin həcmində artım dinamikası mövcuddur.

Cədvəl 3.5.1. AzTU-da Kitabxananın ümumi fondunun illər üzrə statistikas

3.6. Təhsilənlərin bilik və bacarıqlarının qiymətləndirilməsi və təhsil sənədinin verilməsi

Kitabxanada və ixtisas kafedralarında tədris dillərinə uyğun kitab fondları formalaşdırılmışdır. Universitet üzrə dərslərin, elmi ədəbiyyatların və elmi bazalardan istifadə üçün ayrılan vəsaitin həcmində artım dinamikası mövcuddur.

Təlim və tədris resurslarının istifadəsinin və yenilənməsinin monitorinqi Tədris işlərinin təşkili və keyfiyyətin təminatı şöbəsi tərəfindən aparılır.

Təlim və tədris resurslarının keyfiyyət və kəmiyyət baxımından uyğunluğu və təhsilənlər üçün əlçatanlığı təmin edilmişdir. Tələbələrin təlim və tədris resurslarını əsasən elektron kabinetlərindən əldə etmək imkanı yaradılmışdır. Sağlamlıq imkanları məhdud şəxslər üçün uyğunlaşdırılmış tədris resurslarının imkanlarından istifadə edilmiş və bu işlərin daha da inkişaf etdirilməsi planlaşdırılmışdır. Təlim və tədris resurslarının davamlı olaraq təkmilləşdirilməsinə xüsusi diqqət ayrılmışdır. Belə ki, tələbələrə oxu materiallarının əlçatanlığını təmin etmək üçün hər birinin elektron ünvanları müəllim və tyutorlar tərəfindən götürülərək bütün tədris materialları elektron olaraq göndərilir, təqdimat və sərbəst işlər, dərslərin qiymətləndirilməsi, laborator işlərin həyata keçirilməsi onlayn olaraq izah edilir. Bunun üçün, əsasən, elektron təhsil sisteminin imkanlarından istifadə olunur. Tələbə klublarının, tələbələrin sosial, mədəni və idman fəaliyyətləri üçün resursların (inzibati və büdcə resursları) dəstək planları mövcuddur.

AzTU-da kitabxana fondunun müasir standartlara uyğun olaraq yenidən qurulması tövsiyə olunur.

Bilik və bacarıqların qiymətləndirilməsi “Kredit sistemi ilə təhsil alan tələbələrin biliyinin qiymətləndirilməsi haqqında əsasnamə”yə uyğun aparılır və bununla bağlı prosedur qaydaları hazırlanmışdır. Hər tədris ilinin müvafiq olaraq payız və yaz semestrlərində universitet Elmi Şurası tərəfindən “Cari qiymətləndirmənin (kollokviumların) keçirilməsi qaydaları” və “Qış (və ya yay) imtahan sessiyasının təşkili və idarə olunması qaydaları” müzakirə olunaraq təsdiq edilir. Qiymətləndirmədə müxtəlif formalardan (üz-üzə, məsafədən, qarışıq, açıq və s.), metod və vasitələrdən istifadə olunur.

Qiymətləndirmə prosesində ədalətlik, obyektivlik, şəffaflıq təmin olunmuşdur və tələbələrə verilmiş qiymətlər əsaslandırılmışdır. Qiymətləndirmədə təhsilənlərin özünüqiymətləndirmə bacarığının formalaşması, sərbəst öyrənmə istəyinin yaradılması və təlimin keyfiyyətinin yüksəldilməsinə nail olunması üçün tələbələrə müstəqillik imkanları verilir. Təhsilənlərin bütün fəaliyyət növləri üzrə qiymətləndirilməsinin elektron təhsil sisteminde qeydiyyatı aparılır və yekun qiymətin formalaşması avtomatik olaraq sistem tərəfindən icra olunur. Zəruri hallarda sağlamlıq imkanları məhdud şəxslərə münasibətdə elektron sistemin üzərindən xüsusi qiymətləndirmə üsullarından istifadə edilir. Müvafiq fənlərin spesifikliyi nəzərə alınaraq, cari və aralıq qiymətləndirmə elektron qaydada şəffaflıq, ədalətlik və rəqabətlik prinsipləri gözlənilməklə aparılır. Yekun Dövlət Qiymətləndirilməsi (yekun dövlət imtahanı və ya buraxılış işi) sahə üzrə tənzimləyici hüquqi sənədlərə uyğun təşkil edilir və məsul şəxslər tərəfindən elektron sistemə köçürülür. AzTU-da yekun attestasiyanın təşkili Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin 2010-cu il 23 aprel tarixli, 75 nömrəli qərarı ilə təsdiq edilmiş “Ali təhsil pilləsinin dövlət standartı və proqramı”nın və Təhsil Nazirliyinin 27.01.1997-ci il tarixli 54 sayılı əmri ilə təsdiq edilmiş “Azərbaycan Respublikası ali təhsil müəssisələri tələbələrinin bakalavr səviyyəsində dövlət attestasiyası haqqında Əsasnamə”nin tələbləri çərçivəsində həyata keçirilir. AzTU-nun bakalavriat səviyyəsində 2021-ci ildə Yekun dövlət attestasiyası

“Xüsusi karantin rejimi dövründə Azərbaycan Respublikasında fəaliyyət göstərən təhsil müəssisələrində tədris və təlim-tərbiyə prosesinin təşkili barədə” Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin 05 iyun 2021-ci il tarixli 158 №-li Qərarına əsasən Ümumi Orta Müvəffəqiyyət Göstəricisinə əsasən keçirilmişdir. Lakin, öz istəyi ilə ÜOMG-si 81 baldan yüksək olan bəzi tələbələr buraxılış işlərini hazırlamış və müdafiə etmişdir. Müsahibələr zamanı aydın olmuşdur ki, universitet və fakültə elmi şuralarında bilik və bacarıqların qiymətləndirilməsi sistemi mütəmadi olaraq müzakirə olunur, proseslərin izlənməsi və təkmilləşdirilməsi üzrə qərarlar qəbul olunur. Təhsil səviyyəsinin bitirilməsi qaydaları və şərtləri sadə, aydın və başa düşülən formada tələbələrə izah edilir, universitetin daxili qaydalarına əsasən nizamlanır və tələbələr üçün informasiya bazasının əlçatanlılığı təmin edilir. Ali təhsil pilləsinin bakalvriat və ya magistratura səviyyəsini bitirən məzunlara dövlət nümunəli təhsil sənədinin verilməsi və ya normativ təhsil müddətində təhsilini başa vura bilməyən şəxslərə müvafiq arayışın verilməsi qanunvericiliyin tələblərinə uyğun aparılır.

Təhsilalanların bilik və bacarıqlarının qiymətləndirilməsi və təhsil sənədinin verilməsi meyarı üzrə bir sıra çatışmazlıqlar aşkarlanmışdır. Belə ki, universitetdə təhsilalanlara təlim nəticələrinin çatdırılması və daha effektiv öyrənmə mühitinin formalaşdırılması məqsədi ilə müxtəlif interaktiv və yaradıcı metodların tətbiqinin zəif olması müəyyən edilmişdir. Açıq dərslərin qiymətləndirilməsi mexanizminin ənənəvi üsullara əsaslanaraq aparılması qənaətinə gəlinmişdir. Belə ki, universitetdə açıq dərslərin aparılması əvvəlcədən siyahıya alınır və tarix müəyyənləşdirilir. Məlum dərs saatında dekan, kafedra müdiri və komissiya heyəti dərsə daxil olur. Dərs dinlənir və dekanlıq tərəfindən komissiya heyətinə təqdim olunmuş qiymətləndirmə blankı doldurulur və alınan nəticələr kafedra və fakültə iclaslarında müzakirə edilir.

Açıq dərslərin müəllim və tələbələrə məlum olmayan vaxtda aparılması daha məqsədəuyğun hesab olunur. Açıq dərslərə nəzarət istənilən zaman və istənilən dərsdə (mühazirə, seminar, laboratoriya) müəllim və tələbənin xəbəri olmadan kamera vasitəsilə monitorlar və komissiya üzvləri tərəfindən aparılması daha yaxşı olardı. Bu zaman qiymətləndirmə daha dəqiq aparılacaqdır. Keçirilən açıq dərslərdə gənc müəllimlərin cəlb olunması və daha təcrübəli müəllimlərin açıq dərslərində iştirak etməsi onların professional inkişafında müsbət rol oynayacaqdır.

3.7. Professor-müəllim heyəti və inzibati-texniki işçilər

Universitetdə akademik heyətin işə qəbulu, yüksəlişi və digər vəzifəyə təyinatla bağlı qaydalar hazırlanmışdır. Akademik heyətin pedaqoji və texnoloji səriştələrinin yüksəldilməsini stimullaşdıran meyarlar mövcuddur. AzTU Elmi Şurasının qərarı ilə 17 dekabr 2021-ci il tarixində “Azərbaycan Texniki Universitetinin professor-müəllim heyətinin fəaliyyətinin stimullaşdırılması sisteminin tətbiqi haqqında Qaydalar” təsdiq edilmişdir. Həmin Qaydalara görə stimulaşdırıcı olaraq əlavə maaşın ödənilməsi (10-30% əməkhaqqının artımı) nəzərdə tutulur. Xaricdə təhsil alan, habelə magistratura və doktorantura pilləsini xaricdə bitirən, Beynəlxalq IELTS, TOEFL sertifikatı (IELTS-6,5-dən atıq) olan əməkdaşlara 1,5 ştat dərs vahidinin verilməsi kimi stimullaşdırıcı tədbirlər həyata keçirilmişdir.

Akademik heyətə interaktiv və aktiv tədris metodları, distant tədris proseslərinin tətbiqinə yönəlmiş sistemli təlimlər keçirilmişdir və müvafiq təlimatlar elektron qaydada əməkdaşlara

təqdim edilmişdir. Professor-müəllim heyəti üçün stajkeçmə kursları təşkil olunmuşdur. Bir qrup müəllimlər Türkiyə Respublikasında (Mövlana Mübadilə Proqramı), Almaniyada (Alman Akademik Mübadilə Xidməti-DAAD), digər müəllimlər isə fərdi qaydada müxtəlif proqramlar çərçivəsində (Tempus, Erasmus+Mobillik Proqramı və s.) stajkeçmə kurslarına cəlb olunmuşdur.

Akademik heyət öz ixtisas sahələrinə aid ixtisasartırma və digər təlim kurslarında iştirak etmişdir. Süni intellekt, müasir avtomatlaşdırılmış layihələndirmə sistemlərinin proqram paketinin öyrənilməsi, proqramlaşdırma metodları, texniki xarici dil kursları təşkil olunmuşdur. Akademik heyətin yaradıcı və innovativ tədris bacarıqlarının qiymətləndirilməsi sistemi mövcuddur. Akademik heyətin açıq dərsləri kafedra və dekanlıq tərəfindən planlaşdırılır və təyin olunmuş meyarlar üzrə komissiya təşkil olunaraq qiymətləndirilmə aparılır.

Dərs yükünün bölünməsi, professor-müəllim heyətinin dərs yükü normasının təyin edilməsi, həmçinin auditoriya və auditoriyadan kənar saatlarının nisbətinin normativ tələblərə uyğunlaşdırılmasında "Təhsil müəssisələrinin pedaqoji işçilərinin dərs yükü normalarının müəyyən edilməsi haqqında" Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin 24 noyabr 2010-cu il tarixli 215 nömrəli Qərarı əsas götürülsə də, ştatda olan və kənardan cəlb olunan bəzi akademik heyət üzvləri arasında dərs yükünün bölgüsü normativlərə uyğun olaraq aparılmamışdır. Belə ki, Mühəndis fizikası və elektronika kafedrasının dərs yükü bölgüsündə 3 müəllimin hər birinə 900 saatdan çox dərs yükünün ayrıldığı müəyyən edilmişdir.

Universitet üzrə professor-müəllim heyətinin tələbə sayına nisbəti **1/16** nisbətində təmin olunmuşdur. Fakültələr üzrə hər 1 tələbəyə düşən professor-müəllim heyətinin sayı: Nəqliyyat və logistika fakültəsində $42/1144=1/27$, Energetika və avtomatika fakültəsində $102/1616=1/16$, Metallurgiya və materialşünaslıq fakültəsində $60/648=1/11$, Maşınqayırma və robototexnika fakültəsində $88/1010=1/12$, İnformasiya və telekommunikasiya texnologiyaları fakültəsində $1/17$, Xüsusi texnika və texnologiyalar fakültəsində $28/450=1/16$, İqtisadiyyat və idarəetmə fakültəsində $1/18$ olmuşdur. Cari tədris ilində AzTU-da fəaliyyət göstərən 22 kafedrada çalışan professor-müəllim heyətinin ümumi sayı 545 nəfər təşkil edir, o cümlədən 69 nəfəri və ya 12.66%-i elmlər doktoru və professorlardır. Tədris prosesində iştirak edən professor-müəllim heyətinin 80 faizindən çoxunun əsas iş yeri AzTU-dur.

Kənardan yüksək ixtisaslı kadrların cəlb edilməsinə ehtiyac vardır. Xüsusilə də yeni fənlərin tədrisində müasir istiqamətlər üzrə gənc kadrlara, eləcə də SABAH qruplarında müsabiqə yolu ilə imtahandan keçən digər universitet əməkdaşlarına üstünlük verilir. Akademik heyətə qiymətləndirmə meyarları əsasında differensiallaşdırılmış əməkhaqqı sisteminin tətbiqinə başlanılmışdır. Differensial əmək haqqının təyin edilməsi üçün AMAS proqram təminatı işlənmiş və əməkdaşlara təlimatlar verilmişdir.

Özünütəhlil Hesabatında Azərbaycan gənclərinin xarici ölkələrdə təhsili üzrə Dövlət Proqramı çərçivəsində təhsil almış və/və ya xarici ölkələrin nüfuzlu ali təhsil müəssisələrindən məzun olmuş əməkdaşların universitetə cəlb olunduğu qeyd edilmişdir. Bunla belə qeyd etmək lazımdır ki, təqdim edilmiş verifikasiya sənədləri əsasında məlum olmuşdur ki, AzTU-da akademik fəaliyyətə cəlb edilmiş gənc mütəxəssislər siyahısında Dövlət Proqramı çərçivəsində məzun olmuş şəxslər yoxdur. Eyni zamanda qeyd etmək lazımdır ki, AzTU-da akademik fəaliyyətə cəlb olunmuş heyət arasında xarici ölkələrdə təhsil almış 49 nəfər var. Bunlardan da

14 nəfəri (biri həm Rusiya və həm də Türkiyədə təhsil almaqla) 2000-ci illərdən sonra Rusiya (5 nəfər) Ukrayna (3 nəfər), Türkiyə (3 nəfər), Avropa (3 nəfər) və İranda (1 nəfər xarici vətəndaş) xaricdə təhsil alanlardır.

Bu göstərici universitet üzrə 8,99% təşkil etmişdir. Lakin, xarici dövlətlərdə əməkdaşlıq çərçivəsində mübadilə proqramlarında iştirak edən müəllimləri nəzərə alsaq bu göstərici 15% təşkil edir.

Professor-müəllim heyəti və inzibati-texniki işçilər meyarı üzrə bir sıra çatışmazlıqlar aşkar edilmişdir. Sahə baxışı zamanı bəzi professor-müəllimlərin elektron resurslardan istifadə bacarıqlarının zəif olması və ənənəvi təlim və tədris üsullarından istifadə etməsi müəyyən edilmişdir.

3.8. Tələbəyönümlü tədris

AzTU-da təhsil proqramı və hədəflənən kompetensiyalarla bağlı məlumatlar müvafiq dekanlıqlar və tyutorlar tərəfindən tələbələrə paylaşılır və müzakirə olunur. Son illərdə universitetdə gənc müəllimlərin sayının artımı müşahidə olunmuşdur (Cədvəl 3.8.1.)

Cədvəl 3.8.1. Akkreditasiya aparılan dövrdə universitetdə gənc müəllimlərin sayının illər üzrə dinamikası

AzTU-da Elmi Şuranın 29 sentyabr 2021-ci il tarixli 01 sayılı protokolu ilə "Azərbaycan Texniki Universitetində Elmi Etika və Elmi Etika Komitəsinin təşkili qaydaları" təsdiq edilmişdir. Tədris planlarında ixtisas üzrə təklif olunan seçmə fənlər üzrə tələbələrə seçim sərbəstliyi verilmişdir. Tədris prosesinin təşkili, tədrisin keyfiyyəti, elmi-tədqiqat işlərinə tələbələrin marağı və elmi ideya bazası üçün müstəqil təklifləri, tələbələrin sosial məsələləri əhatə edən mövzularda müvafiq dekanlıqlar, TEC və Tələbə-Rektor tərəfindən hər tədris ilində ən azı iki dəfə (əsasən hər semestrin sonunda) tələbələr arasında rəy sorğuları aparılır və nəticələri təhlil edilir.

Tələbə və məzunlar arasında keçirilmiş rəy sorğusunun istiqamətləri, intensivliyi və səmərəliliyinin inkişaf dinamikası zəifdir. Universitetdə tələbə və məzunların təklifləri əsasında tətbiq olunmuş yeniliklərin (qərarların) inkişaf dinamikası aşağıdır.

Tələbə rəylərinin (akademik heyət, xidmətlərin keyfiyyəti və ümumi məmnunluq səviyyəsi və s. haqqında) müxtəlif vasitələrlə sistemli şəkildə toplanması və qərarvermə prosesində istifadə edilməsi qismən təmin edilir.

Təhsilalanların şikayət və ya təklifləri üçün şərait yaradılmışdır. Bunun üçün tələbələrin rəhbərlik və dekanlarla görüşlərinə şərait yaradılmış, şikayət və təkliflər üçün universitetin binasında qutular yerləşdirilmiş və müvafiq dekanlıqlar və əlaqəli tyutorlar tərəfindən anonim sorğular təşkil edilmişdir. Həmçinin elektron təhsil sistemində (KOİCA) tələbələrin fənn müəllimlərini qiymətləndirməsi mexanizmi hazırlanmışdır. Bu statistik araşdırmaların nəticələri növbəti tədris ili üçün kafedralarda dərslərinin bölünməsi zamanı nəzərə alınır (Bu barədə sənədlər Akkreditasiya Komissiyasının üzvlərinə dekanlar tərəfindən təqdim edilmişdir).

AzTU-da müvafiq dekanlıqlar tərəfindən təhsilalanların inkişafına nəzarət edən və akademik problemlərin həllində dəstək göstərən müvafiq kvalifikasiyalara sahib akademik məsləhətçilər cəlb olunmuşdur. Bəzi hallarda isə, onlar müvafiq ixtisaslar üzrə magistratura səviyyəsində təhsil almış və ya təhsillərini davam etdirən tələbələrdən də seçilir. Daha təcrübəli və stajlı əməkdaşların bu vəzifəyə cəlb olunması məqsədəuyğun hesab edilir və tövsiyə olunur.

AzTU-da tələbələrin universitetin akademik heyətinə daxil olunmasını təmin etmək məqsədi ilə bir sıra tədbirlər planı hazırlanmışdır. Hazırlanan tədbirlər planından biri Karyera Mərkəzi tərəfindən həyata keçirilir. Belə ki, təhsilin magistratura səviyyəsini bitirmiş və ya magistraturada təhsil alanların iştirakı ilə tyutor hazırlığı kursları təşkil edilir. Bu kursları müvəffəqiyyətlə bitirənlər içərisindən müsabiqə yolu ilə tyutorlar seçilərək işə qəbul olunurlar. Təhsilalanlar və təhsilverənlər, eləcə də təhsilalanlar və akademik məsləhətçilər (tyutorlar) arasında müxtəlif vasitələrlə (üzbüüz, onlayn və s.) kommunikasiya təşkil olunmuşdur (Facebook, WhatsApp, Instagram və s. platformalar üzərindən).

AzTU-da sağlamlıq imkanları məhdud şəxslərin təhsil alması üçün şəraitin yaradılması nəzərə alınmışdır. Belə ki, sağlamlığı məhdud şəxslərin tədris prosesinə inteqrasiyası üçün elektron sistemin imkanlarından istifadə olunur (dərslərin onlayn keçirilməsi, mühazirə və materialların elektron poçt vasitəsilə göndərilməsi).

Sosial həssas qrupa aid edilən tələbələrin təhsil xidmətlərinə əlçatanlığı müvafiq normativ tələblər çərçivəsində təmin edilmişdir. Bu qrup tələbələrin Tələbə Təhsil Krediti sistemindən səmərəli istifadə etmələri üçün fakültə dekanlıqları, Yüksək Təhsil İnstitutu, Tədris hissəsi və Mühasibatlıqda məsləhətçi-məsul şəxslər təyin edilir. Təhsilalanlara universitet tərəfindən təqaüd alma imkanları qanuna müvafiq qaydada təmin edilmişdir.

“Doktorantlara, ali təhsil, orta ixtisas və peşə təhsili müəssisələrinin, həmçinin Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyasının magistratura səviyyəsinin tələbələrinə təqaüdlərin təyin olunması və ödənilməsi Qaydası”nın təsdiq edilməsi haqqında Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin 5 fevral 2016-cı il tarixli 38 sayılı qərarına əsasən həmin müddətdən Universitetdə Təqaüd Komissiyası fəaliyyət göstərir. Təqaüd yerlərinin sayı universitetdə dövlət sifarişi ilə təhsil alan tələbə sayı və hər semestr rəhbər orqanlar tərəfindən müəyyən edilən əlavə təqaüd

yerlərinin cəmi miqradında müəyyən edilir. İmtahan sessiyasından sonra fakültə dekanlıqları tələbələrin həmin semestr üçün ÜOMG-ni hesablayaraq, tələbələrə elan edir və dekanlığın qarşısında lövhələrdə paylaşır.

3.9. Təhsil proqramlarının monitorinqi

AzTU-da mövcud Nəqliyyat və logistika, Energetika və avtomatika, Metallurgiya və materialşünaslıq, Maşınqayırma və robototexnika, İnformasiya və telekommunikasiya texnologiyaları, Xüsusi texnika və texnologiya və İqtisadiyyat və idarəetmə fakültələri üzrə təhsil proqramlarının monitorinqi strategiyaları və fəaliyyət planları mövcuddur. İxtisaslar üzrə təhsil proqramlarının məzmunu və mənimsənilmə səviyyəsi təhsilin nəticələrinə görə təhlil olunur, təhsilalanların hansı təhsil proqramlarına üstünlük verməsi izlənilir.

AzTU-da təhsil proqramları üzrə təlim nəticələrinin əldə edilməsinə müvafiq kafedralar tərəfindən nəzarət olunur. Təlim nəticələrinə dair hesabatlar hər il hazırlanır və kafedra iclaslarında müzakirə olunur.

Təhsil proqramlarının monitorinqi nəticəsində daha effektiv təlim metodlarının seçilməsi, məzmun baxımından bir sıra fənlərin (peşə hazırlığının seçmə fənləri) yenisi ilə əvəz olunması, qiymətləndirmə meyarlarına yenidən baxılması və s. kimi tədbirlər görülmüşdür. İxtisasların təhsil proqramları üzrə təklif olunan seçmə fənlər əmək bazarının tələblərini və informasiya texnologiyalarının müasir imkanlarının tətbiqini nəzərə almaqla ixtisasların peşə hazırlığının əsaslarını təşkil edir və burada əsas məqsəd təlim nəticələrinin əldə olunmasını təmin etməkdən ibarətdir. Əsasən, ABŞ, Almaniya, Rusiya, Türkiyə və digər ölkələrin aparıcı universitetlərinin ali təhsil müəssisələrində tədris olunan fənlərə ətraflı şəkildə baxılmış və bunun əsasında seçmə fənlərin uyğunluğu təmin olunmuşdur.

Bu fənlər, yəni “Ali təhsil müəssisələri tərəfindən müəyyən edilən fənlər” (ixtisasın (proqramın) peşə hazırlığının seçmə fənləri) – cəmi 60 kredit, 2022-ci ilin may ayında universitet Elmi Şurası tərəfindən təsdiq edilmişdir.

AzTU-da kafedralar tərəfindən təhsil proqramları üzrə hazırlığın illik özünüqiymətləndirmə hesabatları hazırlanır və fakültə, həmçinin universitet Elmi Şuralarında müzakirə olunaraq təhlil edilir və müvafiq qaydada qiymətləndirilir.

Universitetdə tədris olunan təhsil proqramları əmək bazarının və cəmiyyətin tələblərinə uyğun, 2020-ci ildə Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin 11 fevral 2019-cu il tarixli 45 sayılı qərarına əsasən təsdiq edilmiş ixtisasların (proqramların) təsnifatına uyğun qaydada hazırlanaraq rəsmiləşdirilmişdir. Belə ki, Metallurgiya və materialşünaslıq, Maşınqayırma və robototexnika fakültələrində təhsil proqramlarının hazırlanmasında əmək bazarının nümayəndələri iştirak etmişdir.

3.10. Karyera xidməti və məzunlarla davamlı əlaqə sistemi

AzTU-da həyata keçirilən struktur islahatları çərçivəsində yaradılmış Karyera və Məşğulluq Mərkəzi bu fəaliyyətin institusional təminatı baxımından önəmli addım hesab edilə bilər. Mərkəzin əsasnaməsi hazırlanmış və təsdiq edilmişdir. Mərkəzin yaradılmasının məqsədi ölkəmizdə fəaliyyət göstərən dövlət və özəl müəssisələrin, o cümlədən şirkətlərin və sənaye müəssisələrinin universitetlə sıx əməkdaşlıq əlaqələrinin qurulmasına, tələbə və məzunların

əmək bazarına adaptasiya olunmasına, ixtisasları üzrə karyera inkişafının təmin olunmasına dəstək və bu zaman müasir əmək bazarının tələblərinə uyğun yeni tendensiyalarla tanış olmaqdan, tələbə və məzunların mövcud vakansiyalar barədə məlumatlandırılmasından, onların işlə təmin olunmasına dəstək göstərilməsindən ibarətdir.

Karyera və Məşğulluq Mərkəzinin Fəaliyyət planı hazırlanmışdır. Fəaliyyət planında məzunlar bazasının yenilənməsi, onlara xidmətlərin təşkili ilə bağlı tədbirlər öz əksini tapmışdır. Mərkəzin işinin səmərəliliyinin yüksəldilməsi üçün onun fəaliyyətinin təkmilləşdirilməsinə ehtiyac vardır. Məzunlarla müəyyən işlər aparılsa da, bu məsələnin sistemli şəkildə həyata keçirilmədiyi aşkarlanmışdır. Məzunlar haqqında məlumat bazasının 3 aydan bir yenilənməsinə (telefon vasitəsilə) baxmayaraq, seçmə yolla edilmiş zənglər nəticəsində bu bazadakı məlumatların cari vəziyyəti tam real əks etdirmədiyi məlum olmuşdur. Mərkəzin fəaliyyəti ilə tanışlıq zamanı məlumat bazasının məzunlarla aparılmış işlər haqqında məlumatları tam əhatə etmədiyi qənaətinə gəlinmişdir.

Məzunların fəaliyyətinin izlənilməsi sisteminin optimal olmaması, məzunlarla bağlı real statistikanın əldə olunmasını da mümkün etmişdir.

Məlumatların paylaşılması sosial şəbəkələr üzərindən aparılır, lakin sosial şəbəkə hesablarında böyük auditoriya kütləsi olmadığına rast gəlinmişdir. Akkreditasiya Komissiyası üzvlərinin məzunlarla telefon vasitəsilə əlaqə saxlaması nəticəsində aşkar olunmuşdur ki, uğurlu təcrübələr olsa da, əksər məzunlar Mərkəzin göstərdiyi xidmətlərdən lazımınca istifadə edə bilməmişdir. Mərkəz tərəfindən göstərilən əsas xidmətlər məzunların yarmarkalara dəvət olunması və onların CV-lərinin hazırlanmasına verilən dəstəkdən ibarət olmuşdur. Sonuncu əmək yarmarkası AZTU-da 2022-ci ilin oktyabr ayında təşkil edilmişdir. Lakin yarmarkalarda məzunlar tərəfindən maraqlı tərəflərə təqdim edilən CV-lərin izlənilməsi həyata keçirilməmiş və bu istiqamətdə tərəfdaşların fikirləri öyrənilməmişdir.

Mərkəz tərəfindən müəyyən sorgular həyata keçirilsə də, onların nəticələrinin təhlili və Mərkəzin fəaliyyətində nəzərə alınması istiqamətində fəaliyyətin gücləndirilməsi işləri aparılmamışdır.

AZTU-nun tərəfdaş təşkilatlarla əməkdaşlığı vəziyyətinin qiymətləndirilməsi məqsədilə aşağıdakı tərəfdaşların koordinatorları ilə telefon vasitəsilə əlaqə saxlanılmış və əməkdaşlığın mövcud vəziyyəti qiymətləndirilmişdir:

- Sumqayıt Texnologiyalar Parkı;
- Azəristiliktəchizat;
- AzərGold;
- Dövlət Məşğulluq Agentliyi.

Müəyyən olunmuşdur ki, imzalanmış Əməkdaşlıq Memorandumlarında müəyyən edilmiş əməkdaşlıq istiqamətləri konkret tədbirləri nəzərdə tutan fəaliyyət planları ilə sistemli şəkildə icraya yönəldilməmişdir. Memorandumlar çərçivəsində əməkdaşlıq, əsasən, aşağıdakı istiqamətlərdə həyata keçirilmişdir:

- Təcrübələrin tərəfdaş qurumlarda keçirilməsinin təşkili (bu fəaliyyət, əsasən, tələbələrə əhatə etmişdir);
- Yarmarkaların təşkili və bu çərçivədə əməkdaşlıq;
- İşçi tələbi və təklifi ilə bağlı informasiya mübadiləsi.

Əməkdaşlıq potensialının tam reallaşdırılması üçün Əməkdaşlıq Memorandumları üzrə Fəaliyyət Planlarının hazırlanması, informasiya mübadiləsinin intensivləşdirilməsi, həyata keçirilmiş əmək yarmarkaların nəticələrinin təhlili və işəgötürənlərlə müzakirəsi tövsiyə olunur.

Mərkəzin fəaliyyət konsepsiyası və konkret fəaliyyət mexanizmlərinin hazırlanması tövsiyə olunur. Bu prosesdə aşağıdakıların nəzərə alınması məqsədemüvafiqdir:

- Məzunlarla davamlı əlaqə mexanizmləri;
- Mərkəzin xidmətlərinin əhatə dairəsinin artırılması və çeşidinin genişləndirilməsi;
- Mərkəzin xidmətlərinin reallaşdırılması mexanizmləri;
- Tərəfdaşlarla əməkdaşlığın nəticəyönümlüyünün artırılması mexanizmləri.

Mərkəzin fəaliyyətinin digər mühüm bir istiqaməti universitetdə tədris prosesinin təkmilləşdirilməsində məzunların potensialından istifadə ilə bağlıdır. Bu istiqamətə də Mərkəzin gələcək fəaliyyətində diqqət yetirilməsi tövsiyə edilir.

4. ELMİ-TƏDQIQAT

4.1. Elmi-tədqiqat strategiyası

AzTU-da elmi-tədqiqat strategiyası “Azərbaycan Texniki Universitetinin elmi-innovasiya fəaliyyətinin inkişaf strategiyası” (bundan sonra – Strategiya) adlı sənəd şəklində müəyyən edilmişdir. Ümumilikdə 3 bölmədən və 5 altbölmədən ibarət olan bu sənəd AzTU Elmi Şurasının 24.06.2022-ci il tarixli iclasında (protokol № 10) təsdiq edilmişdir.

Strategiya AzTU-nun missiyasına və hədəflərinə uyğun hazırlanmışdır. Sənəddə Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 24 oktyabr 2013-cü il tarixli Sərənamı ilə təsdiq olunmuş “Azərbaycan Respublikasında təhsilin inkişafı üzrə Dövlət Strategiyası”nın, Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 6 dekabr 2016-cı il tarixli Sərənamı ilə təsdiq olunmuş “Azərbaycan Respublikası milli iqtisadiyyat perspektivi üzrə Yol Xəritəsi”nin müvafiq müddəaları, AzTU-nun elmi-tədqiqat siyasəti, onun məqsədləri və prioritet tədqiqat sahələri və istiqamətləri, təşviq mexanizmləri və tədqiqat fəaliyyətinin idarə olunması nəzərə alınmışdır.

Strategiya “Azərbaycan Texniki Universitetinin 2021-2030-cu illər üçün İnkişaf Strategiyası”nın istiqamətlərinə uyğundur. Strategiyada universitetin məqsədlərinə uyğun olaraq tədqiqat universitetinin yaradılması, tədqiqat potensialının artırılması, sahibkar universitet ideyasının reallaşması, universitet-sənaye əməkdaşlığının təmin olunması, texnopark və startap ekosisteminin yaradılması istiqamətində müddəalar yer almış və prioritet olaraq müəyyən edilmişdir.

Strategiyada elmi-tədqiqat fəaliyyətinin təlim və tədris prosesinə uyğunluğu, professor-müəllim heyətinin performansını nəzərə alınmışdır. Praktiki biliklərin verilməsinin diqqətdə saxlanması, mühəndis hazırlığında CDİO yanaşması, Təhsildə Rəqəmsal Transformasiyalar ideyasının reallaşdırılması xüsusi qeyd edilmişdir.

Strategiyada AzTU-nun beynəlxalq reytinginin yüksəldilməsinin təmin olunması üçün tədqiqat işlərinin ən azı 3 istiqamətdə aparılması müəyyən edilmişdir:

- mexanika, maşınqayırma, metallurjiya, materialşünaslıq yönümlü;
- avtomatika, elektrotexnika, telekommunikasiya, radiotexnika yönümlü;
- innovativ iqtisadiyyat və idarəetmə yönümlü.

Strategiyada praktiki tədqiqatlar və biliklər paylaşımı mühitinin yaradılması məqsədilə AzTU-da həyata keçirilməli olan fəaliyyətlər qeyd olunmuşdur.

Universitet-sənaye işbirliyi, universitet texnoparkının yaradılması, texnopark və startap ekosisteminin inkişaf etdirilməsi ilə bağlı həll olunmalı məsələlər Strategiyada öz əksini tapmışdır. Sənəddə həmçinin xarici tərəfdaş universitetlərlə daim müzakirələrin aparılması və birgə layihə proqramların yerinə yetirilməsinə dair müddəalar da yer almışdır. Bununla əlaqədar olaraq, Türkiyənin və Almaniyanın mühəndislik universitetləri ilə elmi əməkdaşlıq prioritet istiqamət kimi müəyyən edilmişdir.

Strategiyanın AzTU-nun akademik heyəti, həmçinin universitetin tərəfdaşları üçün əlçatanlığı təmin olunaraq universitetin veb-saytında yerləşdirilmişdir. Strategiyanın xarici tərəfdaşlar üçün də əlçatan olmasını təmin etmək üçün ingilis dilinə tərcümə olunmuş variantının hazırlanması və AzTU-nun rəsmi veb-saytında "Tədqiqat" bölməsində deyil, "Haqqımızda" adlanan birinci bölmədə yerləşdirilməsi daha məqsədəuyğun olardı.

Strategiyanın hazırlanması üçün xüsusi işçi qrup yaradılmış, AzTU-nun müvafiq struktur bölmələrinin, o cümlədən dekanlıq və kafedraların, tədqiqat institutlarının rəyləri öyrənilmiş, elmi şura və işçi iclaslarda müzakirələr aparılmış, əmək bazarı və sənayenin maraqları diqqətdə saxlanılmış, bütün maraqlı tərəflərin iştirakı üçün müvafiq şərait yaradılması təmin edilmişdir.

4.2. Tədqiqat resursları

AzTU-da mövcud olan infrastruktur, maddi-texniki baza və texnoloji resurslar universitet tərəfindən müəyyən edilmiş elmi-tədqiqat məqsədlərinə və "Azərbaycan Texniki Universitetinin elmi-innovasiya fəaliyyətinin inkişaf strategiyası"na uyğundur. Elmi tədqiqatların aparılmasının stimullaşdırılması, layihəyönümlü fəaliyyətin təşviqi üçün maliyyə dəstəyinin göstərilməsi prioritet məsələlərdən biri kimi müəyyən edilmişdir. Bu da AzTU-nun tədqiqat məqsədlərinə və strategiyasına uyğundur.

Akkreditasiya qiymətləndirilməsi zamanı nəzərdən keçirilən son 7 il ərzində AzTU-da ümumilikdə 2 elmi-tədqiqat mərkəzi ("Müasir maşın və qurğular" və "Robotlar və manipulyatorlar" elmi-tədqiqat mərkəzləri) və 10 tədqiqat laboratoriyası ("Neft sənayesinin texnoloji, ekoloji problemləri və nanokompozitlərin tədqiqi və tətbiqi", "Pəstah istehsalının innovativ texnologiyaları", "Yüksək möhkəmlikli ərintilərin metalşünaslığı", "Alitsiklik birləşmələr", "Alternativ və bərpa olunan enerji mənbələri", "Xüsusi təyinatlı məhsulların texnologiyası", "Optik telekommunikasiya sistemləri və informasiya təhlükəsizliyi", "İyerarxik sənaye sistemlərində idarəetmənin nəzəri və tətbiqi problemləri" elmi tədqiqat laboratoriyalar) fəaliyyət göstərmişdir. 2020-ci ilədək bu laboratoriyalar Elm və Təhsil Nazirliyi tərəfindən maliyyələşdirilmişdir. Hazırda tədqiqat laboratoriyalarının maliyyələşməsi dayandırılmışdır və onlar kafedraların nəzdində fəaliyyətini davam etdirir. "Xüsusi təyinatlı məhsulların texnologiyası" elmi-tədqiqat laboratoriyası isə təsərrüfat müqaviləsi əsasında fəaliyyət göstərir.

Son illər AzTU-da aparılan köklü islahatlar çərçivəsində 9 institut təsis edilmişdir ki, bunlardan 7-si tədqiqat institutudur (Sənaye dizaynı və texnologiya İnstitutu, Müdafiə Sənayesi İnstitutu, Kibertəhlükəsizlik İnstitutu, Süni intellekt İnstitutu, Logistika və nəqliyyat İnstitutu, Enerji tədqiqatları İnstitutu, Xarici dil texnologiyaları İnstitutu). Hazırda öz əsasnaməsi və iş planı olan bu institutlar formalaşma mərhələsindədir və proses davam edir.

Akkreditasiya qiymətləndirilməsi zamanı nəzərdən keçirilən son 7 il ərzində AzTU-nun büdcəsindən elmi-tədqiqat fəaliyyətinə ayrılan maliyyə resursları da aidiyyəti üzrə – elmi-tədqiqat məqsədlərinə və Strategiyaya uyğun olmuşdur. “Azərbaycan Texniki Universitetinin 2021/2030-cu illər üçün İnkişaf Strategiyası”nda 2030-cu ilədək AzTU-nun tədqiqat və innovasiyalarının tətbiqindən daxil olan illik gəlirlərini ümumi illik gəlirlərin 20 % həddinə çatdırmaq kimi bir məqsəd hədəflənmişdir. 2015/2016-cı tədris ilində bu vəsait AzTU-nun illik ümumi büdcəsinin 5,1 %-ni, 2016/2017-ci tədris ilində 2,0 %-ni, 2017/2018-ci tədris ilində 0,2 %-ni, 2018/2019-cu tədris ilində 0,1 %-ni, 2019/2020-ci tədris ilində 1,2 %-ni, 2020/2021-ci tədris ilində 3,5 %-ni, 2021/2022-ci tədris ilində 2,7 %-ni təşkil etmişdir.

AzTU-da aktiv elmi-tədqiqatla məşğul olan professor-müəllim heyəti vardır. Professor-müəllim heyətinin sayı 2015/2016-cı tədris ilində 624 nəfər, 2016/2017-ci tədris ilində 592 nəfər, 2017/2018-ci tədris ilində 586 nəfər, 2018/2019-cu tədris ilində 604 nəfər, 2019/2020-ci tədris ilində 602 nəfər, 2020/2021-ci tədris ilində 545 nəfər, 2021/2022-ci tədris ilində 545 nəfər olmuşdur.

AzTU-da gənc tədqiqatçıların aktiv elmi-tədqiqata cəlb olunmasına xüsusi diqqət yetirilir. Akkreditasiya qiymətləndirilməsi zamanı nəzərdən keçirilən son 7 il ərzində AzTU-da fəaliyyət göstərən elmi-tədqiqat mərkəzlərində və tədqiqat laboratoriyalarında gənclərin elmi-tədqiqat işləri ilə məşğul olmalarına müvafiq şərait yaradılmışdır. Belə ki, 2015/2016-cı tədris ilində 90 nəfər gənc əməkdaş, 451 nəfər magistrant, 33 nəfər doktorant və dissertant, 2016/2017-ci tədris ilində 83 nəfər gənc əməkdaş, 392 nəfər magistrant, 27 nəfər doktorant və dissertant, 2017/2018-ci tədris ilində 69 nəfər gənc əməkdaş, 590 nəfər magistrant, 43 nəfər doktorant və dissertant, 2018/2019-cu tədris ilində 70 nəfər gənc əməkdaş, 639 nəfər magistrant, 39 nəfər doktorant və dissertant, 2019/2020-ci tədris ilində 87 nəfər gənc əməkdaş, 568 nəfər magistrant, 31 nəfər doktorant və dissertant, 2020/2021-ci tədris ilində 100 nəfər gənc əməkdaş, 961 nəfər magistrant, 41 nəfər doktorant və dissertant, 2021/2022-ci tədris ilində isə 119 nəfər gənc əməkdaş, 1666 nəfər magistrant, 27 nəfər doktorant və dissertant elmi-tədqiqat işlərində aktiv iştirak etmişdir.

Tədqiqatçıların müxtəlif istiqamətlər üzrə beynəlxalq elmi məlumat bazalarına çıxışının təmin olunması məqsədi ilə AzTU “Clarivate” şirkəti ilə əməkdaşlıq əlaqələri qurmuşdur. Bu əlaqələr çərçivəsində AzTU əməkdaşları üçün “Web of Science” elmmetrik bazasına çıxış təmin edilmişdir. Əvvəllər bu əlaqələr mərkəzləşmiş şəkildə Elm və Təhsil Nazirliyi üzərindən həyata keçirilmişdir. 2022-ci il üçün isə AzTU şirkət ilə birbaşa müqavilə imzalamış və xidmətdən istifadəyə görə şirkətə 31 500 ABŞ dolları məbləğində vəsait ödəmişdir. Müqaviləyə əsasən AzTU-nun professor-müəllim heyətinin üzvləri, habelə universitetin IP-si ilə daxil olan hər bir əməkdaş qeydiyyatdan keçmədən Web of Science xidmətindən sərbəst şəkildə istifadə etmək imkanına malikdir. Qeydiyyatdan keçən hər bir əməkdaş isə istənilən məkandan daxil olaraq xidmətdən istifadə edə bilər.

Ötən dövr ərzində “Web of Science” bazasından istifadəyə dair AzTU əməkdaşları üçün müxtəlif seminar və təlimlər keçirilmişdir. Bununla yanaşı, “Clarivate” şirkəti tərəfindən mütəmadi olaraq hamı üçün açıq olan ödənişsiz vebinarlar da keçirilmişdir və belə vebinarlar ilboyu davam edir.

Scopus elmmetrik bazasına isə AzTU əməkdaşları üçün çıxış əvvəllər TKTA tərəfindən təmin edilmişdir. Hazırda müqavilənin müddəti başa çatmış və AzTU üçün bu bazaya çıxış bağlanmışdır. Bu çıxışın bərpa edilməsi vacib olduğuna görə bundan ötrü maliyyələşmə mənbələri axtarıb tapılması tövsiyə olunur.

AzTU professor-müəllim heyətinin nəticəyönümlü elmi-tədqiqat işlərinin davamlılığının təmin olunması üçün stimullaşdırıcı mexanizm yaradılmışdır. Bununla əlaqədar, AzTU-nun Elmi Şurasının 17 dekabr 2021-ci il tarixli iclasının müvafiq qərarı ilə (protokol № 3) "Azərbaycan Texniki Universitetinin professor-müəllim heyətinin fəaliyyətinin stimullaşdırılması sisteminin tətbiqi haqqında qaydalar" təsdiq edilmişdir. Bu Qaydalar bilavasitə nüfuzlu beynəlxalq elmi nəşrlərdə AzTU əməkdaşlarının iştirak etmə fəallığının artırılması üçün motivasiyaedici vasitədir. Sözügedən Qaydaların tətbiqi proseduruna əsasən, 2023-cü ildən etibarən hər bir əməkdaşın əvvəlki ildə göstərdiyi akademik fəaliyyətin nəticələri qiymətləndirilərək, differensial əmək haqqı sisteminin tətbiqi nəzərdə tutulmuşdur. Qaydalar əsasında ilboyu differensial əmək haqqı sisteminin tətbiqi ilə yanaşı, eyni zamanda, "Web of Science" elmmetrik bazasında yüksək kvartillə (Q1, Q2) indekslənen jurnalda dərc olunmuş məqaləyə görə kifayət qədər böyük həcmdə birdəfəlik mükafat verilməsi də nəzərdə tutulmuşdur.

Qaydaların tətbiqini təmin etmək məqsədi ilə AzTU-da Akademik Müəllim Axtarış Sistemi (AMAS) yaradılmışdır. AMAS sistemi 2022-ci ilin sentyabr ayından əməkdaşların istifadəsinə verilmişdir. Hər bir əməkdaş öz elmi fəaliyyəti, nəşr olunmuş əsərləri, konfranslarda çıxışları, əldə etdiyi patentləri və s. ilə bağlı müvafiq məlumatları bu sistemə daxil edərək, öz profilini yaradır. Bu proses tamamlanmaq üzrədir.

Akkreditasiya qiymətləndirilməsi zamanı nəzərdən keçirilən son 7 il ərzində AzTU-da elmi-tədqiqat fəaliyyəti nəticəsində əldə olunan gəlirlərin xülasəsi göstərir ki, 2015/2018-ci illərdə bu sahədə azalma dinamikası olmuşdur. Belə ki, 2015/2016-cı tədris ilində bu gəlirlər 448.834,66 manat, 2016/2017-cı tədris ilində 336.273,00 manat, 2017/2018-ci tədris ilində 40 000,00 manat, 2018/2019-cu tədris ilində 21.339,00 manat olmuşdur. 2019-cu ildən etibarən isə bu gəlirlərin ümumən artım dinamikası müşahidə olunmuşdur. Belə ki, bu gəlirlər 2019/2020-ci tədris ilində 230.000,00 manat, 2020/2021-cı tədris ilində 774.200,65 manat, 2021/2022-cı tədris ilində 750.000,00 manat olmuşdur.

Akkreditasiya qiymətləndirilməsi zamanı nəzərdən keçirilən son 7 il ərzində tədqiqat sahəsində AzTU-nun ölkədaxili və ölkəxarici 537 müxtəlif elmi müəssisə və təşkilatla əməkdaşlıq əlaqələri mövcud olmuşdur. Konkret olaraq, 2021/2022-ci ildə Xüsusi texnologiyalar və avadanlıqlar kafedrası Müdafiə Sənayesi Nazirliyi ilə əməkdaşlıq əlaqələri qurmuşdur. Bu əlaqələr çərçivəsində 2021/2022-ci illər ərzində kafedranın "Xüsusi təyinatlı məhsulların texnologiyası" elmi-tədqiqat laboratoriyasında təsərrüfat hesablı müqavilə əsasında 1 (bir) elmi tədqiqat işi yerinə yetilmiş və 1 (bir) elmi tədqiqat işi isə davam etməkdədir. 2016/2017-ci tədris ilində Rusiyanın Cənubi Ural Dövlət Universiteti ilə birgə 1 (bir), 2017/2018-ci tədris ilində Almaniyanın Maqdeburq Universiteti ilə birgə 1, Rusiyanın Cənubi Ural Dövlət Universiteti ilə birgə 4, 2018/2019-cu tədris ilində Almaniyanın Münhen Texniki Universiteti ilə 1 (bir), Rusiyanın Cənubi Ural Dövlət Universiteti ilə birgə 2 və 2020/2021-ci tədris ilində Rusiyanın Cənubi Ural Dövlət Universiteti ilə birgə 7 elmi tədqiqat işi aparılmışdır. Bundan əlavə, 2019/2021-ci illərdə Ukraynanın Xarkov Şəhər Təsərrüfatı Mühəndisləri Akademiyası,

Poltava Texniki Universiteti və digər müəssisələr ilə birgə ümumilikdə 13 birgə elmi-tədqiqat işi yerinə yetirilmiş, AzTU və Belarus Dövlət Rabitə Akademiyası arasında "Optik rabitənin kvant sistemləri" adlı Birgə Beynəlxalq Elmi Laboratoriya təşkil edilmişdir.

2018-ci ildə AzTU ilə Türkiyə Hava və Kosmos Sənayesi (TUSAŞ) arasında müştərək elmi-tədqiqat işlərinin yerinə yetirilməsi haqqında müvafiq əməkdaşlıq müqaviləsi imzalanmış, 2022-ci ildə AzTU-nun magistrant və doktorantlarının elmi-tədqiqat işləri aparmaq məqsədilə TUSAŞ-ın istehsalat və tədqiqat laboratoriyalarından istifadə etmələri üçün ilkin razılıq əldə edilmişdir.

Akkreditasiya qiymətləndirilməsi zamanı nəzərdən keçirilən son 7 il ərzində AzTU ilə Türkiyənin bir sıra universitetləri arasında (Ankara Universiteti, İstanbul Texniki Universiteti, Yıldız Texniki Universiteti, İzmir Yüksək Texnoloji İnstitutu, Qazi Universiteti, Yunus Emre İnstitutu, Bilkent Universiteti, Boğaziçi Universiteti, OSTİM Texniki Universiteti, Kütahya Dumlupınar Universiteti, İstanbul Universiteti, Karatay Universiteti, Orta Doğu Texniki Universiteti, Eskişehir Texniki Universiteti, Selçuk Universiteti, Tokat Qazi Osmanpaşa Universiteti, Fırat Universiteti, İstanbul Gedik Universiteti, Hitit Universiteti, Zonguldak Bülent Ecevit Universiteti) elmi-texniki əməkdaşlıq əlaqələri qurulmuşdur. Eyni zamanda, TUBİTAK, ASELSAN, ROKETSAN və HAVELSAN elm-istehsalat, Ar-Ge qurumları ilə keçirilmiş ilkin görüşlərdə magistratura və doktorantura səviyyələrində dissertasiya mövzularının müəyyən olunması və birgə layihələrin həyata keçirilməsi sahəsində qarşılıqlı əməkdaşlıq imkanları müzakirə edilmişdir və bu proses davam etməkdədir.

Metallurgiya və materiallar texnologiyası kafedrasının elmi-tədqiqat fəaliyyətini inkişaf etdirmək məqsədilə AzTU ilə türkiyəli ekspert prof. dr Mustafa Güden arasında əməkdaşlığa başlanılmışdır. Bu əməkdaşlıq çərçivəsində Mustafa Güden sözügedən kafedranın əməkdaşlarına beynəlxalq elm-tədqiqat layihələrinin hazırlanması üzrə müvafiq təlimlər təşkil edir. Həmçinin AzTU-nun metallurgiya və materialşünaslıq sahəsində beynəlxalq elmi tədqiqatlara cəlb edilməsi istiqamətində məqsədyönlü addımlar atılmışdır.

Birgə əməkdaşlıq proqramı çərçivəsində dr. R.S.Hüseynov prof. Simon ilə birlikdə Almaniyanın Frayberg Dağ Akademiyası Texniki Universitetində olmuş, həmin universitetin "Additiv hazırlanma texnologiyaları" kafedrasının müdiri, prof. Henning Zeidler, prof. Habil Bertram Hentschel və prof. Rezo Əliyev ilə birlikdə yaxın gələcəkdə AzTU-nun tələbə və gənc tədqiqatçılarının sözügedən universitetdə fəaliyyətləri ilə bağlı ilkin müzakirələr aparmışdır. Həmçinin 2019/2020-ci tədris ilindən etibarən dr. R.S.Hüseynov doktorluq dissertasiyası işinin yerinə yetirilməsi ilə əlaqədar olaraq, TU Bergakademie Freiberg Texniki Universiteti və BTU Cottbus Senftenberg Texniki Universiteti ilə əməkdaşlığa başlamışdır.

Cari ildə AzTU "Azerbaijan Energy Engineering and Consulting" MMC və Türkiyənin EPRA (Engineering, Procurement Research and Analysis) şirkəti ilə üçtərəfli anlaşma memorandumu, Cənubi Qazaxıstan Dövlət Universiteti ilə əməkdaşlıq memorandumu imzalamışdır. Əməkdaşlıqda elmi-tədqiqat sahəsində birgə fəaliyyətə, o cümlədən ortaq layihələrə xüsusi yer verilmişdir.

Ümumiyyətlə, AzTU-da həm yerli, həm də xarici elmi müəssisə və təşkilatlarla tədqiqat sahəsində məhsuldar əməkdaşlıq əlaqələrinin qurulması diqqət mərkəzində saxlanılır, bu cür

əlaqələrin daha çox birgə proqram və layihələr üzərindən həyata keçirilməsinə xüsusi önəm verilir.

Elmi-tədqiqat fəaliyyəti nəticəsində əldə olunan gəlirlərdə 2019-cu ildən etibarən ümumən artım dinamikası olsa da, AzTU-nun büdcəsindən elmi-tədqiqat fəaliyyətinə ayrılan maliyyə resurslarında son iki ildə nisbətən azalma olmuşdur. Belə ki, bu ayrılmalar illik büdcənin 2020/2021-ci tədris ilində 3,5 %-ni, 2021/2022-ci tədris ilində isə cəmi 2,7 %-ni təşkil etmişdir.

4.3. Elmi-tədqiqat fəaliyyəti

AzTU-da həyata keçirilən elmi-tədqiqat fəaliyyətinin idarə edilməsi Elm və innovasiyalar üzrə prorektorun rəhbərlik etdiyi struktur bölmələr tərəfindən həyata keçirilərək koordinasiya edilir. Bu bölmələr öz illik fəaliyyətlərini "Azərbaycan Texniki Universitetinin 2021/2030-cu illər üçün İnkişaf Strategiyası"na və "Azərbaycan Texniki Universitetinin elmi-innovasiya fəaliyyətinin inkişaf strategiyası"na uyğun quran Tədqiqat və inkişaf şöbəsi, Elmi koordinasiya və nəşr bölməsi, Kitabxana-informasiya mərkəzi, kitabxana və Tələbə Elmi Cəmiyyəti (TEC) aiddir. Tədqiqat və inkişaf şöbəsi fəaliyyətini özünün illik iş planı əsasında qurmuşdur.

AzTU-da elmi xarakterli konfransların, seminarların, görüşlərin və s. tədbirlərin keçirilməsinə xüsusi önəm verilir. Akkreditasiya qiymətləndirilməsi zamanı nəzərdən keçirilən son 7 il ərzində universitetdə ümumilikdə bu cür 243 tədbir, o cümlədən beynəlxalq səviyyəli 16, respublika səviyyəli 7, universitetdaxili 30, o cümlədən 7 tələbə konfransı keçirilmişdir. 2015-ci ildə 3, 2016-cı ildə 2, 2017-ci ildə 3, 2018-ci ildə 1, 2019-cu ildə 2, 2020-ci ildə 1, 2021-ci ildə 3, 2022-ci ildə 3 beynəlxalq səviyyəli konfrans və seminar keçirilmişdir.

Akkreditasiya qiymətləndirilməsi zamanı AzTU-da keçirilmiş elmi-tədqiqat xarakterli konfranslarda, seminarlarda, görüşlərdə və s. tədbirlərdə digər müəssisələr və ölkələrdən ümumilikdə 1601 nəfər tədqiqatçı iştirak etmişdir. Belə ki, bu kateqoriyadan olan iştirakçıların sayı, uyğun olaraq, 2015/2016-cı tədris ilində 50, 2016/2017-ci tədris ilində 190, 2017/2018-ci tədris ilində 266, 2018/2019-cu tədris ilində 267, 2019/2020-ci tədris ilində 308, 2020/2021-ci tədris ilində 120, 2021/2022-ci tədris ilində isə 400 nəfər olmuşdur.

AzTU-da elmi-tədqiqat xarakterli konfranslarda, seminarlarda, görüşlərdə və s. tədbirlərdə gənc tədqiqatçıların iştirak etməsinə xüsusi önəm verilir. Bu məsələ ilə bağlı statistik məlumatlar göstərir ki, bu sahədə, ümumən, artım dinamikası müşahidə olunmuşdur. Belə ki, qeyd edilən elmi-tədqiqat xarakterli tədbirlərdə 2015/2016-cı tədris ilində 481, 2016/2017-ci tədris ilində 404, 2017/2018-ci tədris ilində 617, 2018/2019-cu tədris ilində 682, 2019/2020-ci tədris ilində 607, 2020/2021-ci tədris ilində 710, 2021/2022-ci tədris ilində isə 864 nəfər gənc tədqiqatçı iştirak etmişdir.

Akkreditasiya qiymətləndirilməsi zamanı AzTU əməkdaşları elm və təhsil sahəsində 16-sı yerli və 8-i beynəlxalq olmaqla, ümumilikdə 24 qrant layihəsində bilavasitə iştirak etmişdir. Bu layihələrdən 1-i Tempus proqramı, 6-sı Erasmus KA2 proqramı, 1-i isə UNESCO-nun İştirak proqramı çərçivəsində həyata keçirilmiş və keçirilməkdədir. Həyata keçirilmiş beynəlxalq layihələr aşağıdakılardır:

- 01.05.2014 – 30.05.2017 tarixlərində həyata keçirilmiş "Gürcüstan, Azərbaycan və Moldovada turizm sənayesinin inkişafı üçün mehmanxana menecmenti üzrə bakalavr-magistr hazırlığı" Tempus LMPH layihəsi;

- 15.10.2015 – 14.10.2018 tarixlərində həyata keçirilmiş “Rusiya Federasiyası, Çin və Azərbaycanda binaların enerji və ətraf mühit səmərəliliyi üzrə açıq və distant təhsil formatında peşə bakalavri” Erasmus+ LPEB layihəsi;
- 01.10.2015 – 01.10.2018 tarixlərində həyata keçirilmiş “Azərbaycanda doktorantura təhsilinin vahid Avropa Ali Təhsil Məkanının standartlarına uyğunlaşdırılması və strukturlaşdırılması” NIZAMI Erasmus+ KA2 layihəsi;
- 15.11.2018 – 15.11.2021 tarixlərində həyata keçirilmiş ERASMUS+ KA2 proqramı çərçivəsində “Nəqliyyat servisi üçün böhran və risklərin mühəndisliyi” CRENG layihəsi;
- Həyata keçirilməsi 15.11.2020 – 14.11.2023 tarixlərini əhatə edən Rusiya Federasiyası, Qazaxıstan və Azərbaycanda səhiyyədə strateji keyfiyyət menecmenti və risklərin idarə olunması üzrə açıq və distant təhsil formatında peşə bakalavri və magistr hazırlığı – LMQSante ERASMUS+KA2 layihəsi;
- Həyata keçirilməsi 15.01.2021 – 15.01.2024 tarixlərini əhatə edən “Azərbaycanda Rektorlar Konfransının yaradılması” – ECAR Erasmus+layihəsi;
- Həyata keçirilməsi 15.01.2021 – 15.01.2024 tarixlərini əhatə edən “İnnovativ və davamlılıq prinsipləri ilə klasterlərin inkişafında təşəbbüs və iştirakçının universitetlərin potensialının artırılmasında rolu” – UniClaD ERASMUS+ KA2 layihəsi;
- 2021–2022-ci illərdə həyata keçirilən və UNESCO tərəfindən maliyyələşdirilən “Davamlı inkişaf üçün mühəndislik təhsilində qızların iştirakının artırılması” layihəsi.

Akademik heyətin əksəriyyətinin xarici dil (əsasən, ingilis dili) biliyi səviyyəsi aşağıdır, bu da onların beynəlxalq layihə və proqramlarda daha fəal iştirakına mənfi təsir göstərir.

Akkreditasiya qiymətləndirilməsi zamanı AzTU-da elmi-tədqiqat fəaliyyəti üzrə 41-i respublika və 14-ü beynəlxalq səviyyəli olmaqla, ümumilikdə 55 patent əldə edilmişdir. 2015 və 2018-ci illər ilə müqayisədə (həmin illərdə, uyğun olaraq, 11 və 12 patent əldə edilmişdir) sonrakı illərdə patentlərin ümumi sayında azalma olsa da, son 3 ildə bu sahədə artım dinamikası müşahidə olunmuşdur. Belə ki, 2020-ci ildə 2-si respublika və 1-i beynəlxalq səviyyəli olmaqla ümumilikdə 3, 2021-ci ildə 5-i yerli və 2-si beynəlxalq səviyyəli olmaqla ümumilikdə 7, 2022-ci ildə isə 11-i yerli və 3-ü beynəlxalq səviyyəli olmaqla, ümumilikdə 14 patent əldə edilmişdir. Bu sahədə Maşınqayırma və robototexnika fakültəsinin nəzdində fəaliyyət göstərən Mexatronika və maşın dizaynı kafedrası və Maşınqayırma texnologiyası kafedrası məhsuldarlığı ilə xüsusilə fərqlənir. Belə ki, son 7 il ərzində Mexatronika və maşın dizaynı kafedrasının əməkdaşları tərəfindən 4-ü respublika, 5-i beynəlxalq səviyyəli olmaqla, ümumilikdə 9 patent, Maşınqayırma texnologiyası kafedrasının əməkdaşları tərəfindən isə respublika səviyyəli 15 patent əldə edilmişdir.

AzTU-da institusional əməkdaşlığı (milli və beynəlxalq səviyyədə birgə proqramların icrası və s.), birgə təşəbbüsləri (birgə tədqiqat mərkəzlərinin yaradılması və s.) təşviq edən konkret bir mexanizm olmasa da, “Azərbaycan Texniki Universitetinin 2021/2030-cu illər üçün İnkişaf Strategiyası”nda qarşıya qoyulmuş vəzifələr arasında aşağıdakılar da qeyd olunmuşdur:

- 2025-ci ilədək dünyanın gələcək elmi-texniki inkişafını təmin edəcək tədqiqatları dəstəkləyən fondların yaratdığı tədqiqat konsorsiumlarına qoşulmaq üçün AzTU-da işlək platforma hazırlamaq;

- Qlobal və regional səpkidə universitetin əlaqələrinin qurulması, müxtəlif səpkili tədbirlərin, yaradıcılıq qruplarının, texnoloji istiqamətlər üzrə şəbəkələrin qurulmasına dəstək verilməsi.

Bu vəzifələrin icrası istiqamətində aparılan fəaliyyətlərin nəticəsidir ki, AzTU 20 ölkənin 90 universiteti ilə əməkdaşlıq memorandumu, 4 ölkənin 7 universiteti ilə İkkili diplom müqaviləsi, 8 ölkənin 25 universiteti ilə Erasmus+ KA1 Mübadilə Proqramı çərçivəsində müqavilə, Türkiyənin 23 universiteti ilə Mövlana Mübadilə Proqramı çərçivəsində müqavilə və 10-dan çox beynəlxalq təşkilatla müqavilə imzalamışdır.

2022-ci ildə AzTU yeni nəsil mühəndis hazırlığında qabaqcıl ənənələrin daşıyıcısı olan və dünyanın 100-dən çox ən qabaqcıl texniki ali məktəblərinin daxil olduğu CDIO (Conceive, Design, Implement, Operate–Öyrən, Layihələndir, Reallaşdır, İşlət) Təşəbbüsü Universitetlər Şəbəkəsinə tamhüquqlu üzv qəbul olunmuşdur. AzTU regionda bu şəbəkəyə daxil olan ilk və yeganə texniki universitetdir.

AzTU-da yerinə yetirilən tədqiqat işlərinin nəticələri tədris-metodiki vasitələrdə qismən istifadə olunur. Bu məsələ ilk növbədə kafedraların tövsiyəsi ilə doktorluq dissertasiyalarının nəticələrinin tədris prosesinə tətbiq olunması ilə həll edilmişdir. Lakin bu hal kütləvi və məcburi xarakter daşımır. Tədris zamanı aparılmış elmi-tədqiqatların metodoloji prinsipləri müəyyən dərəcədə nəzərə alınmışdır. Elmi-tədqiqatların nəticələrinin tədris metodiki vasitələrdə nəzərə alınması, əsas etibarilə, tədqiqatı aparmış professor-müəllim heyəti üzvünün özü tərəfindən təmin edilmişdir.

Qeyd etmək lazımdır ki, AzTU-da rektorun 30.10.2020-ci il tarixli 140-müx nömrəli müvafiq əmri ilə yaradılmış Elmi-Metodiki Şura fəaliyyət göstərir. Öz əsasnaməsi, iş planı və iş bölgüsü olan 12 nəfər üzvdən ibarət bu Şuranın fəaliyyəti bir çox ali təhsil müəssisələri üçün nümunəvi sayıla bilər.

AzTU-da elmi-tədqiqat materiallarının dərc etdirilmə imkanlarının arzuolunan səviyyədə olmadığı müşahidə edilmişdir. Belə ki, akkreditasiya qiymətləndirilməsi zamanı universitetin nəşriyyatı əməkdaşlar tərəfindən hazırlanan elmi və tədris-metodiki vəsaitlərinin çap olunması vəzifəsinin öhdəsindən gələ bilmədiyi qənaətinə gəlinmişdir. Bunun nəticəsidir ki, tədqiqatçıların elmi məqalələrinin dərc olunması üçün nəzərdə tutulan AzTU-nun “Elmi əsərlər” jurnalının nəşrolunma periodikliyi aparılan yenidənqurma işləri ilə əlaqədar pozulmuşdur və 2022-ci ildə jurnalın cəmi bir nömrəsi çapdan çıxmışdır. Bunu “Maşınşünaslıq” beynəlxalq elmi-texniki jurnalının nəşrolunma periodikliyinə də aid etmək olar. Halbuki, “Azərbaycan Texniki Universitetinin 2021-2030-cu illər üçün İnkişaf Strategiyası”nda “2025-ci ilədək Beynəlxalq indeksli jurnal statusuna malik bir elmi jurnalın təsis olunmasına nail olmaq” kimi bir hədəf qeyd olunmuşdur. Ümumiyyətlə, nəşriyyatın işinin yenidən qurulmasına, maddi-texniki bazasının əsaslı şəkildə yenilənməsinə, mətbəənin müasir avadanlıqlarla təchiz olunmasına ehtiyac vardır.

Qeyd edək ki, akkreditasiya qiymətləndirilməsi zamanı elmi dərəcəsi olan akademik heyətin hər 100 nəfərinə düşən nəşr olunmuş elmi məqalələrin sayının statistikasını göstərir ki, burada 2015/2018-ci illərdə artım dinamikası, 2019/2020-ci tədris ilində kəskin azalma, 2020/2022-ci illərdə isə yenidən artım dinamikası müşahidə olunur. Bunu aşağıdakı Cədvəl 4.3.1-də görmək olar.

Cədvəl 4.3.1. Nəşr olunmuş elmi məqalələrin sayı

İllər	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Elmi dərəcəsi olan akademik heyət üzvlərinin sayı	392	367	371	370	365	343	331
Nəşr olunmuş elmi məqalələrin sayı	126	128	219	251	133	174	184
Elmi dərəcəsi olan akademik heyətin hər 100 nəfərinə düşən nəşr olunmuş elmi məqalələrin sayı	32,1	34,8	59,0	67,8	36,4	50,7	55,9

Akkreditasiya qiymətləndirilməsi zamanı AzTU-da tədqiqatçılar tərəfindən nüfuzlu beynəlxalq nəşrlərdə dərc olunmuş elmi məqalələrə istinad etmə indeksinin ("citation index") dinamikasında nə artım, nə də azalma müşahidə olunmamışdır. Belə ki, bu indeks 2015/2016-cı tədris ilində 132, 2016/2017-ci tədris ilində 114, 2017/2018-ci tədris ilində 139, 2018/2019-cu tədris ilində 130, 2019/2020-ci tədris ilində 150, 2020/2021-ci tədris ilində 140, 2021/2022-ci tədris ilində 53 olmuşdur. Aydın ki, burada COVID-19 pandemiyası ilə əlaqədar yaranmış şərait təsirsiz ötməmişdir. Yeni yaradılmış Akademik Məlumat Axtarış Sistemi (AMAS) və "Azərbaycan Texniki Universitetinin professor-müəllim heyətinin fəaliyyətinin stimullaşdırılması sisteminin tətbiqi haqqında qaydalar"ının tətbiqi perspektivdə AzTU üzrə bu indeksin artacağına real zəmin yaradır.

AzTU-da magistratura səviyyəsində tədris planlarında tədqiqat yönümlü fənn kimi əvvəllər "Tədqiqat üsulları" adlı fənn, hazırda isə "Elmi-tədqiqat metodları və etika" adlı fənn salınmışdır. Doktorantura səviyyəsində isə bilavasitə bu cür fənlər tədris olunmasa da, doktorluq proqramları üzrə minimum imtahanlarında ixtisasın profiline uyğun tədqiqat yönümlü suallardan da istifadə olunur.

Magistrlik və doktorluq dissertasiyalarının mövzularının, əsasən, istehsalatla, praktiki məsələlərlə bağlı tədqiqat yönümlü olması diqqət mərkəzində saxlanılır.

AzTU-da akademik heyətin tədqiqat və inkişaf bacarıqlarını inkişaf etdirmək üçün sistemativ fəaliyyət həyata keçirilir. Belə ki, professor-müəllim heyətinə türkiyəli professor Buket Akkoyunlu və dosent Salih Bardakçı tərəfindən "İnnovativ öyrənmə-öyrətmə yanaşmaları-1" mövzusunda təlimlər keçirilmişdir.

Professor-müəllim heyətinin üzvləri AzTU-nun qoşulduğu beynəlxalq qrant layihələri çərçivəsində çoxsaylı təlimlərdə iştirak etmişdir. Belə ki, Nizami layihəsi çərçivəsində 5-dən çox təlim və seminarda 7 nəfər, LPEB layihəsi çərçivəsində 5 beynəlxalq təlimdə 7 nəfər, CRENG layihəsi çərçivəsində Avropada keçirilən 3 beynəlxalq təlimdə 9 nəfər, ECAR layihəsi çərçivəsində 3 beynəlxalq təlimdə AzTU-nun 2 nəfər, LMQS layihəsi üzrə 2 beynəlxalq təlimdə 5 nəfər, UniClad layihəsi çərçivəsində 1 beynəlxalq təlimdə 3 nəfər AzTU əməkdaşı iştirak etmişdir.

2022-ci ildə AzTU ilə Azərbaycan Layihələrin İdarəedilməsi Assosiasiyasının (AzPMA) əməkdaşlığı çərçivəsində "Layihələrin idarə olunması" mövzusunda 3 istiqamətdə təlimlər ("Ali təhsil müəssisələrində layihələrin idarə edilməsini sistemləşdirmək və effektivliyi artırmaq", "Ali təhsil müəssisələrinin tələbələrinin layihə menecmentinə maraqlarını stimullaşdırmaq və onları beynəlxalq bilik və təcrübə mübadiləsi sistemində inteqrasiya etmək", "Ali təhsil müəssisələrində layihə menecmenti kursunun müasir tələblərə uyğun olaraq keyfiyyətini artırmaq") keçirilmişdir.

AzTU-da doktorantura proqramlarının təşviq edilməsi və doktorantura məzunlarının işə cəlb edilməsi rəhbərlik tərəfindən diqqətdə saxlanılmaqdadır. Akkreditasiya qiymətləndirilməsi zamanı təhsili davam edən doktorant və dissertantların sayı 237 nəfər olmuşdur. Onlar təhsil almaqla yanaşı daimi ştatda olmaqla pedaqoji və elmi tədqiqat fəaliyyətinə cəlb edilmişdir. Doktorantların 117 nəfəri öz ixtisasları üzrə müvafiq kafedralarda fəaliyyət göstərir.

Ali təhsilin bütün səviyyələri üzrə akkreditasiya qiymətləndirilməsi zamanı təhsil proqramlarında tədris prosesində iştirak edən elmlər doktoru və professorların sayının dəyişməsində 10 %-dən yuxarı olan ümumi sabitlik müşahidə olunur. Belə ki, bu göstərici 2015-ci ildə 11,2 (70/624), 2016-cı ildə 11,0 (65/592), 2017-ci ildə 12,3 (72/586), 2018-ci ildə 11,6 (70/604), 2019-cu ildə 11,1 (67/602), 2020-ci ildə 10,5 (57/545), 2021-ci ildə 10,1 (55/545) olmuşdur.

Elmi dərəcəsi olan tədqiqatçıların akademik heyətə olan nisbətində akkreditasiya qiymətləndirilməsi zamanı 60 %-dən yuxarı olan ümumi sabitlik müşahidə olunur. Belə ki, bu göstərici 2015-ci ildə 0,63 (392/624), 2016-cı ildə 0,62 (367/592), 2017-ci ildə 0,63 (371/586), 2018-ci ildə 0,61 (370/604), 2019-cu ildə 0,61 (365/602), 2020-ci ildə 0,63 (343/545), 2021-ci ildə 0,61 (331/545) olmuşdur.

Akkreditasiya qiymətləndirilməsi zamanı nəzərdən keçirilən son 7 il ərzində AzTU-da ümumilikdə 6 dissertasiya şurası fəaliyyət göstərmişdir. D.02.031 Dissertasiya Şurasında 3 ixtisas üzrə, D.02.171 Dissertasiya Şurasında 3 ixtisas üzrə, ED 2.09 Dissertasiya Şurasında 4 ixtisas üzrə, ED 2.32 Dissertasiya Şurasında 3 ixtisas üzrə, ED 2.38 Dissertasiya Şurasında 3 ixtisas üzrə, ED 2.41 Dissertasiya Şurasında 3 ixtisas üzrə dissertasiyaların müdafiəsi təşkil edilmişdir. Hazırda bu şuraların fəaliyyət müddəti bitmişdir. AzTU nəzdində fəaliyyət göstərən (göstərmiş) Dissertasiya şuralarının və ixtisaslarının, elmi dərəcələrin alındığı istiqamətlərin kvalifikasiyalarının hamısı universitetin elmi tədqiqat profiline və qarşıya qoyduğu elmi tədqiqat hədəflərinə uyğundur.

Hazırda AzTU-da ümumilikdə 34 ixtisas (elm sahəsi) üzrə 112 nəfər fəlsəfə doktoru, 43 nəfər elmlər doktoru proqramı üzrə təhsil alır. Lakin təəssüflə qeyd etmək lazımdır ki, doktoranturaya 2015/2016-cı tədris ilində 33 nəfər, 2021/2022-ci tədris ilində isə 15 nəfər qəbul olunmuşdur, yəni bu göstərici 2 dəfə azalmışdır.

AzTU-da elmi-tədqiqat fəaliyyətinin monitorinqi hər ilin sonunda müvafiq forma üzrə tərtib edilən və Elm və Təhsil Nazirliyinə təqdim olunan AzTU-da aparılan illik elmi fəaliyyət haqqında hesabat hazırlanarkən həyata keçirilir. Bununla yanaşı, yeni yaradılmış Akademik Məlumat Axtarış Sistemi (AMAS) və "Azərbaycan Texniki Universitetinin professor-müəllim heyətinin fəaliyyətinin stimullaşdırılması sisteminin tətbiqi haqqında qaydalar"ının tətbiqi isə AzTU-da elmi-tədqiqat fəaliyyətinin monitorinqi və qiymətləndirilməsi mexanizminin işləməsinə xidmət edir. AMAS sistemi vasitəsilə universitetin hər bir akademik işçisinin elmi-tədqiqat fəaliyyətinin

monitorinqini və bu monitorinq nəticəsində qiymətləndirməni real şəkildə həyata keçirmək mümkündür. Təqdirelayiq haldır ki, AMAS sistemi hamı üçün əlçatandır və hər bir kəs ixtiyari məkandan istənilən vaxt bu sistemə daxil olub, AzTU əməkdaşlarının akademik fəaliyyət göstəriciləri ilə bilavasitə tanış olmaq imkanına malikdir. AMAS sisteminə doktorant və dissertantların da daxil edilməsi və ya analoji sistemin doktorant və dissertantlar üçün də qurulması məqsədəuyğun olardı.

AzTU-da doktorantura dissertasiyalarının hazırlanması bilavasitə doktorantların elmi rəhbərlərinin çalışdıqları kafedralar tərəfindən həyata keçirilir. Dissertasiyaların hazırlanması və müdafiəsi məsələlərinə isə ümumi nəzarət və bu istiqamətdə fəaliyyətin ümumi koordinasiyası əvvəllər Doktorantura şöbəsi, hazırda isə son illər AzTU-da aparılmış struktur islahatlar çərçivəsində yaradılmış Yüksək Təhsil İnstitutu tərəfindən həyata keçirilir.

AzTU-da fəaliyyət göstərmiş dissertasiya şuralarında məlum COVID-19 pandemiyası ilə əlaqədar olaraq, 2019 və 2020-ci illərdə heç bir dissertasiya müdafiəsi təşkil edilməmişdir. 2021-ci ildə 5-i elmlər doktorluğu, 10-u fəlsəfə doktorluğu üzrə olmaqla, ümumilikdə 15 nəfər, 2022-ci ildə isə 4-ü elmlər doktorluğu, 13-ü fəlsəfə doktorluğu üzrə olmaqla, ümumilikdə 17 nəfər dissertasiya müdafiə etmişdir.

Tədqiqat institutları yeni yaradılsa da, onların formalaşmasının ilkin mərhələsində görülə biləcək işlərin kifayət qədər çox olmasına baxmayaraq, nisbətən az iş görülmüşdür. Bu institutların əməkdaşlarının sayı azdır və bəzilərinin (Müdafiə Sənayesi İnstitutu, Enerji Tədqiqatları İnstitutu, Dayanıqlı İnkişaf İnstitutu) əsasnaməsi yoxdur. Müdafiə Sənayesi İnstitutu üçün ayrıca otaq ayrılmamışdır.

Universitetdə təsərrüfat müqaviləsi əsasında fəaliyyət göstərən cəmi bir elmi tədqiqat laboratoriyası vardır.

Nəşriyyatın işi, maddi-texniki bazası qənaətbəxş deyildir. Bu səbəbdən AzTU əməkdaşlarının elmi və tədris-metodik işləri AzTU-da nəşr olunmur, AzTU-nun "Elmi əsərlər" jurnalı redaksiya heyətinin yenidən qurulması və jurnalın tərtibatının dəyişdirilməsi ilə əlqələdar olaraq nəşr edilmir.

Tələbə Elmi Cəmiyyətinin fəaliyyəti qənaətbəxş deyildir.

Nəşriyyatın işinin yenidən qurulması və Tələbə Elmi Cəmiyyətinin fəaliyyətinin daha da yaxşılaşdırılması tövsiyə olunur.

4.4. Elmi-tədqiqat fəaliyyətində və təhsildə akademik dürüstlük mexanizminin mövcud olması və tətbiqi vəziyyəti

Elmi-tədqiqat fəaliyyətində və təhsildə akademik dürüstlük mexanizmi mövcuddur və bu mexanizm tətbiq edilir.

AzTU-da antiplagiat və akademik dürüstlük siyasətini əks etdirən xüsusi bir direktiv hazırlanmamışdır. Antiplagiarizm siyasəti dolayısı ilə "Strikeplagiarism" proqram təminatı üzərindən həyata keçirilir. AzTU ilə Polşa şirkəti olan Plagiat.pl MMC-in Azərbaycan nümayəndəliyi arasında 12.07.2016-ci il tarixində imzalanmış müqavilə əsasında AzTU-da "Strikeplagiarism" antiplagiat sisteminin tətbiq olunması haqqında rektor tərəfindən müvafiq əmr verilmişdir. Bu proqram vasitəsilə hazırda universitetdə yerinə yetirilən magistrlik və doktorluq dissertasiyalarının, həmçinin elmi işlərin, elmi-metodik və tədris vəsaitlərinin

orijinallığının təmin edilməsi və onların hazırlanmasında elmi plagiat hallarının qarşısının alınması ilə bağlı prosedurlar həyata keçirilir. Plagiat.pl MMC ilə əməkdaşlıq davam edir və bağlanmış 3 illik müqaviləyə əsasən AzTU üçün bir ilə 500 işin proqram vasitəsilə yoxlanılması üçün müvafiq kodlar verilmişdir.

AzTU-da köçürmə hallarının (tədqiqat və tədris prosesində) qarşısının alınması məqsədi ilə elmi plagiat hallarına qarşı mübarizə üçün yeni qaydalar işlənib hazırlanmışdır. Bu qaydaların müzakirəsi davam edir və ən yaxın vaxtlarda AzTU-nun Elmi Şurası tərəfindən təsdiq edilməsi nəzərdə tutulmuşdur.

AzTU-nun antiplagiat sistemi təhsil və elmi-tədqiqat prosesində iştirak edən magistrantların və professor-müəllim heyətinin hamısını əhatə edir. Magistrlik dissertasiyaları müdafiəyə çıxarılmaya ən azı bir ay qalmış, AzTU-nun əməkdaşları tərəfindən hazırlanmış monoqrafiyaların, elmi-metodik və tədris vəsaitlərinin və digər elmi əsərlərin orijinallığı isə AzTU-nun Elmi-Metodiki Şurasına təqdim edilməzdən qabaq sözügedən proqram vasitəsilə yoxlanılır.

Proqramla hər hansı bir işin yoxlanılması ilk dəfə ödənişsiz (yəni AzTU-nun hesabına), yoxlamanın nəticəsi qənaətbəxş olmadıqda işdə zəruri düzəlişlər edilərək, təkrarən yoxlanılması isə müəllifin ödənişi əsasında aparılır.

AzTU-da antiplagiat və akademik dürüstlük siyasətini əks etdirən sənədin hazırlanması və tətbiq olunması tövsiyə olunur.

5. İDARƏETMƏ SİSTEMİ

5.1. İdarəetmə orqanları

AzTU-nun idarə edilməsi ilə bağlı məsələlər AzTU-nun Nizamnaməsinin 5-ci bəndinə əsasən tənzimlənir. Nizamnaməyə görə, universitetin ali idarəetmə orqanı Elmi Şuradır. Elmi Şuranın tərkibi ali təhsil müəssisəsi tərəfindən təsdiq olunur. AzTU-da Elmi Şuranın tərkibi hazırda 43 nəfərdən ibarətdir. AzTU-nun Elmi Şurasında AzTU-nun Tələbə Gənclər Təşkilatının sədri, Tələbə Rektor, AzTU-nun Tələbə Həmkarlar Təşkilatının sədri, İctimai Şuranın üzvləri təmsil olunur.

Universitetin ali idarəetmə orqanı olan Elmi Şura Elm və Təhsil Nazirliyinin 10 noyabr 1997-ci il tarixli 792 nömrəli əmri ilə təsdiq olunmuş "Ali təhsil müəssisələrinin Elmi şurası haqqında Əsasnamə"si və AzTU-nun nizamnaməsi əsasında yaradılmışdır. Elmi Şura mütəmadi iclaslarını keçirir və iclaslarda gündəlikdən asılı olaraq maraqlı tərəflərin iştirakı təmin edilir. Elmi Şuranın reqlamenti mövcuddur.

Hal-hazırda AzTU-da tədris, elm və innovasiyalar, beynəlxalq əlaqələr, sosial məsələlər və ictimaiyyətlə əlaqələr, maliyyə-təsərrüfat, rəqəmsallaşma və layihələr və ümumi işlər üzrə prorektorlar fəaliyyət göstərir.

AzTU-da "Universitet-sənaye" əməkdaşlığı modelinə keçid, "sahibkar universitet"ə çevrilmə istiqamətlərində ciddi islahatlar həyata keçirilir. Bu islahatlar, idarəetmədə yeni strukturların yaranması ilə müşayiət olunsada, institusional dəyişikliklər tamamlanmamış, sistemliliyin təmin edilməsi başa çatdırılmamış, bir sıra funksiyaların hansı struktur bölmənin vəzifəsi olması qeyri-müəyyən olaraq qalmışdır. Tədqiqat institutlarının yaradılması bu istiqamətdə mühüm addım kimi qiymətləndirilə bilər. Lakin bu institutların formalaşması prosesi

davam etməkdədir. İnstitutlar hazırda məhdud kadr potensialı ilə fəaliyyət göstərir, onların bəzilərinin Əsasnamələri təsdiq edilməmişdir.

Müsahibələr və yerində baxış zamanı aydın olmuşdur ki, hazırkı struktur, istiqamətlər üzrə tabeçilikdə qeyri-müəyyənliklərlə xarakterizə olunur. Belə ki, Elm və innovasiyalar üzrə prorektor və Tədris işləri üzrə prorektor vəzifələri olduğu halda, tədqiqat institutları və fakültələr birbaşa rektorun tabeliyindədir. Kafedralarla Tədqiqat institutları arasında ümumi məqsədlərin (Universitet – Sənaye əməkdaşlığı modelinin yaranması) reallaşması baxımından səlahiyyət bölgüsü, əməkdaşlıq mexanizmləri haqqında dəqiq təsəvvür mövcud deyildir. Belə ki, kafedraların yeni yaradılmış Tədqiqat institutlarına inteqrasiyası tam həyata keçirilməmişdir. Bu da eyni fəaliyyətin müxtəlif strukturlar tərəfindən icrası hallarının yaranmasına səbəb olmaqla sistemliliyi zəiflədir.

AzTU-nun idarəetmə orqanlarının əsasnamələri təsdiq edilib, illik fəaliyyət planları mövcuddur, mütəmadi hesabatlar hazırlanaraq rəhbərliyə təqdim edilir. Lakin yeni yaradılmış strukturlar üzrə bu proses tamamlanmamışdır.

Struktur islahatları çərçivəsində keyfiyyətin idarə edilməsi üzrə ayrıca struktur bölmənin yaradılmasını mühüm müsbət məqam kimi qiymətləndirmək olar. Bu struktur tərəfindən keyfiyyətin idarə edilməsinin konkret mexanizmlərinin hazırlanması prosesi yekunlaşmamışdır.

Universitetin təşkilati strukturunda strateji planlaşdırma ilə bağlı struktur bölmənin olmaması diqqət yetirilməli mühüm məqamdır. AzTU-da daxili nəzarət sistemi təkmilləşdirilməli və bu fəaliyyət üzrə funksiyalar vahid strukturda cəmləşdirilməlidir.

Tədris hissəsinin tərkibində “Təcrübə şöbəsi və karyera mərkəzi”nin 2021/2022-ci tədris ilindən yeni yaradılan “Karyera və məşğulluq mərkəzi” ilə birləşdirilməsi və təcrübələrin təşkili funksiyasının da “Karyera və məşğulluq mərkəzi”nə verilməsi strukturda təkrarlamaların aradan qaldırılması və yeni Mərkəzin daha səmərəli fəaliyyəti baxımından önəmlidir.

AzTU-nun idarəetmə strukturunun strateji hədəflərə, ümumi idarəetmə prinsiplərinə və təhsil müəssisələrinin idarəetmə strukturunun qurulması prinsiplərinə uyğunluq baxımından yenidən nəzərdən keçirilməsi tövsiyə olunur.

Fakültə və kafedralarla yerində tanışlıq zamanı müəyyən olunmuşdur ki, icra sənədləri (fəaliyyət planı, hesabatlar və s.) tərtibat və keyfiyyət baxımından bir-birindən fərqlənir. Bu sənədlərin hamısının vahid formaya salınması tövsiyə olunur.

Müsahibələr və yerində baxış zamanı idarəetmə orqanları arasında qarşılıqlı əlaqə, kommunikasiya və əməkdaşlıq platformalarının mövcud olmaması və hazırda bu prosesin fərdi təşəbbüslərlə həyata keçirildiyi müşahidə olunmuşdur. İdarəetmə orqanlarında maraqlı tərəflərin nümayəndəsi kimi tələbələr və ictimaiyyət nümayəndələrinin iştirakı təmin edilmişdir.

Tələbə-Rektor, İctimai Şura institutlarının institusional inkişafı səviyyəsinin artırılması ümumi məqsədlərin həyata keçirilməsi baxımından bu strukturların mandatlarının daha səmərəli reallaşdırılacağı istiqamətində məqsədyönlü tədbirlərin işlənilib hazırlanması və həyata keçirilməsi tövsiyə olunur. AzTU-da Tələbə-Rektor vəzifəsi 2019-cu ildə Elmi Şuranın qərarı ilə təsis olunmuşdur. Tələbə-Rektor vəzifəsi seçkili olmaqla tələbələr tərəfindən səsvermə ilə müəyyən olunur. Tələbə-Rektorun müsahibə zamanı bildirdiyinə görə Elmi Şuranın iclaslarında iştirak edərək tələbələrlə bağlı problemləri diqqətə çatdırır və dövri əsasda öz fəaliyyəti barədə

hesabat verir. Bununla belə qeyd etmək lazımdır ki, Tələbə-Rektorun fəaliyyət hesabatları Akkreditasiya Komissiyasına təqdim edilməmişdir.

Tələbə-Rektorla görüş keçirilmiş, eləcə də auditoriyalarda tələbələrə görüş zamanı Tələbə-Rektorun fəaliyyətindən məmnunluğa dair fikir mübadiləsi aparılmışdır. Tələbə-Rektorun fəaliyyətinin sistemliliyinin artırılmasına tələbat olduğu müəyyənləşdirilmişdir. İctimai Şuranın Əsasnaməsi və Fəaliyyət planı mövcud olmadığı aşkar olunmuşdur. Şuranın fəaliyyəti fərdi təşəbbüslərlə həyata keçirilir. Şuranın sədri ilə universitetdə görüş keçirilmiş və həyata keçirilmiş tədbirlər barədə məlumat əldə edilmiş və Şuranın rolu müzakirə edilmişdir. Şuranın əsas missiyası universitetin fəaliyyəti, həyata keçirilən islahatlar barədə ictimaiyyətin məlumatlandırılması, münasibətinin öyrənilməsi və ictimaiyyətin mövqeyinin, gözləntilərinin universitetə çatdırılması, universitetlə maraqlı tərəflər arasında körpü rolunun həyata keçirilməsindən ibarət olmalıdır.

Universitet-sənaye əməkdaşlığı modelinin tətbiqinin prioritet istiqamət kimi müəyyən edilməsi universitetdə layihə idarəetməsi yanaşmasının tətbiqini zəruri edir. Bu məqama diqqət yetirilməsi tövsiyə olunur.

AzTU-da həyata keçirilən islahatlar çərçivəsində yaranan yeni strukturlar və onlarla mövcud strukturlar arasında səlahiyyət və vəzifə bölgüsü prosesinin tamamlanmasına və qeyri-müəyyənliklərin aradan qaldırılmasına ehtiyac vardır.

Yeni yaradılmış strukturların formalaşma prosesi sürətləndirilməli, Tələbə-Rektor, İctimai Şura institutlarının institusional inkişafı səviyyəsinin artırılması, ümumi məqsədlərin həyata keçirilməsi baxımından bu strukturların mandatlarının daha səmərəli reallaşdırılacağı istiqamətində məqsədyönlü tədbirlərin işlənilib hazırlanması və həyata keçirilməsi tövsiyə olunur.

5.2. İnsan resurslarının idarə edilməsi

AzTU-da işə qəbul və işdən azadolunma üzrə Daxili Qaydalar təsdiq edilmişdir və bu sahədə müvafiq Komissiya fəaliyyət göstərir. Komissiyanın fəaliyyətinə aidiyyəti struktur bölmələrinin mütəxəssisləri cəlb edilir. Lakin sənədlərlə (Protokol əlavə olunur) tanışlıq bu Qaydaların tələblərinin tam tətbiq olunmadığını deməyə əsas verir.

AzTU-da akademik heyətlə inzibati və tədris köməkçi heyətin nisbəti 2:1 səviyyəsindədir. Belə ki, hazırda universitetdə 1171 əməkdaş çalışır ki, bunların da 569 nəfərini professor-müəllim heyəti təşkil edir. Hazırda həyata keçirilən islahatlar gedişində akademik heyətlə inzibati və tədris köməkçi heyətin nisbətinin tələb olunan səviyyəyə (3:1) çatdırılması hədəf kimi müəyyənləşdirilmişdir. Universitet rəhbərliyi ilə müsahibə zamanı Elmi Şuranın inzibati və tədris köməkçi heyətin attestasiyası barədə müvafiq qərar qəbul etdiyi bildirilmişdir.

AzTU-da İnsan resursları departamenti tərəfindən şöbələrin fəaliyyətinin qiymətləndirilməsi ilə bağlı mütəmadi təhlillər aparılsa da, bu təhlillərin nəticələrini əks etdirən hesabatlarla tanışlıq göstərir ki, təhlilin daha dərin və reqlamentlərə (müəyyən edilməlidir) uyğun aparılmasına ehtiyac vardır. Universitetin İnsan resursları departamenti tərəfindən aparılmış təhlillər üzrə hesabatların bir neçəsi (Tədqiqat və inkişaf şöbəsi və Əməyin mühafizəsi və texniki təhlükəsizlik şöbəsi) əlavə olunur. Təhlil, şöbələrin potensialının qiymətləndirilməsini, fəaliyyətinin əsas göstəricilər üzrə xarakteristikasını, zəif və güclü tərəflərinin müəyyən

edilməsini əhatə edir. Hazırda bu funksiya keyfiyyətin idarəedilməsi ilə bağlı yeni yaradılmış struktura həvalə edilmişdir. Bu struktur tərəfindən şöbələr qiyətləndirilməsi hələ ki, həyata keçirilməmişdir.

Əməkdaşların təlim ehtiyaclarının müəyyən edilməsi və reallaşdırılması sistemi tələb olunan səviyyədə deyildir. Hazırda təlim ehtiyaclarının ödənilməsi fərdi təşəbbüslər əsasında həyata keçirilir və bu funksiya yeni yaradılmış Keyfiyyətin təminatı və Öyrətmə və öyrənmə mərkəzinə həvalə edilmişdir. Lakin bu struktur tərəfindən hələ ki, təlim ehtiyacları öyrənilməmiş və təlim planı təsdiq edilməmişdir.

İnsan resurslarının qiymətləndirilməsi şöbəsi tərəfindən universitet əməkdaşlarının fəaliyyət səmərəliliyinə təsir edəcək amillərin müəyyənləşdirilməsi məqsədilə sorgular keçirilmişdir. Hazırda isə bu funksiya Keyfiyyətin idarə edilməsi ilə bağlı yeni yaradılmış şöbəyə həvalə edilmişdir.

İslahatlar gedişində Universitetə peşəkar kadrlar cəlb edilsə də, bütövlükdə AzTU-nun kadr potensialı (orta və aşağı idarəetmə səviyyəsində) hazırda həyata keçirilən islahatlara və hədəflərə uyğun deyildir və bu potensialın artırılmasına tələbat vardır.

5.3. Maliyyə resurslarının idarə edilməsi

AzTU-nun maliyyə resursları aşağıdakı mənbələr hesabına formalaşır:

- Dövlət büdcəsi;
- Ödənişli təhsil;
- Elmi-tədqiqatlar;
- Qrantlar.

Universitetin maliyyə resurslarının mənbələri onun Nizamnaməsi ilə tam uyğunluq təşkil edir.

AzTU-nun gəlirləri, əsasən, büdcə vəsaitləri hesabına formalaşır. Universitet rəhbərliyi tərəfindən müəyyən edilmiş strategiya büdcədənkənar gəlirlərin artırılmasını hədəfləyir.

2021-ci ildə elmi-tədqiqat müqavilələri və universitet-sənaye əməkdaşlığı çərçivəsində birgə fəaliyyətdən 750 min manat vəsait daxil olmuşdur ki, bu da universitet gəlirlərinin 2.8%-ni təşkil edir. Bu istiqamətdə islahatların həyata keçirilməsi qarşıdakı illərdə qeyd olunan istiqamətdə gəlirlərin xüsusi çəkisinin artmasını proqnozlaşdırmağa əsas verir.

AzTU-da maliyyə resurslarının idarə edilməsi sistemi qurulma mərhələsindədir. Gəlirlərin proqnozlaşdırılması sistemi formalaşdırılmaqdadır.

Maliyyə resurslarından təyinatı üzrə istifadəyə dair rüblük hesabatlar Azərbaycan Respublikası Elm və Təhsil Nazirliyinə təqdim olunur.

Universitetdə malların satın alınması, işlərin görülməsi və xidmətlərin göstərilməsi üzrə satınalma prosedurları "Dövlət satınalmaları haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanununun tələblərinə uyğun təşkil edilir. Malların alınması, işlərin görülməsi və xidmətlərin göstərilməsi üzrə maliyyə və mühasibat əməliyyatları "Dövlət satınalmaları haqqında", "Mühasibat uçotu haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanunlarının, Vergi Məcəlləsinin tələblərinə uyğun olaraq aparılır.

Maliyyə resurslarından istifadəyə daxili nəzarətin həyata keçirilməsi məqsədilə daxili audit

institutunun yaradılması nəzərdə tutulmuşdur. Universitetdə xarici auditin həyata keçirilmədiyini aşkar edilmişdir.

Maliyyənin idarə olunmasının yeni proqram təminatı yaradılmaq üzrədir. Hazırda bu idarəetmə Excel faylları vasitəsilə həyata keçirilir. Yeni proqram təminatının universitetdə yaradılmaqda olan Universitet Menecment Sisteminə inteqrasiyası nəzərdə tutulmuşdur.

5.4. *İnformasiya idarəetmə sistemi*

AzTU-da informasiya idarəetmə sisteminin, onun hüquqi əsaslarının və rəqlamentinin mövcudluğu ilə bağlı istinadedici sənəd olaraq SINAM və HikCentral Turniket sisteminin müvafiq sənədləri təqdim edilmişdir. Bu sənədlərin bütün informasiya idarəetmə sistemi və onun hüquqi əsaslarını və rəqlamentini əhatə etmədiyini müşahidə edilmişdir. AzTU-da bir sıra modul və proqramlardan ibarət informasiya idarəetmə sistemi mövcuddur. Onlardan ən geniş istifadə olunan - AzTU-da KOİCA (<https://sso.aztu.edu.az> saytıdan daxil olunur) elektron tədris sistemidir.

AzTU-da tətbiq olunan proqram təminatının tətbiqi ilə ATM-in bütün fakültələrinin tələbələri üçün elektron mühazirələrə, elektron dərslər vəsaitlərinə və s. əlçatanlığı təmin edildiyi qeyd olunsa da, bu əlçatanlıq elektron sənəd dövriyyəsi, dərslər cədvəlləri, elektron jurnallar, apellyasiya müraciətlərinin elektronlaşdırılması və s. istiqmətlərdə genişləndirilə bilər. ESD ilə bağlı sistem qurulur. Yaxın gələcəkdə bu sistemdən aktiv şəkildə istifadə ediləcəkdir.

AzTU-da tətbiq olunan KOİCA sistemində rolların tənzimlənməsi modulu vasitəsi ilə səlahiyyət bölgüsü aparılır. Rol tənzimlənmələri müxtəlif struktur bölmələrin funksiyaları nəzərə alınaraq həyata keçirilir.

AzTU-da aparılan müsahibələr zamanı Rəqəmsallaşma üzrə prorektor tərəfindən təlim və tədris prosesində bütün tədris fəaliyyətlərinin rəqəmsallaşdırılması ilə bağlı Universitet İdarəetmə Sisteminin (UMS) tətbiq olunacağı qeyd olunmuşdur. UMS Universitet İdarəetmə Sistemi özündə bir sıra modulları birləşdirir. Bura maliyyə, İnsan Resursları, tələbə qeydiyyatı, tələbə və müəllim məlumatları, onların tədris prosesində olan fəaliyyətləri, akademik fəaliyyətin əlavə olunub qiymətləndirilməsi, bir sözlə tədris prosesində aparılma bütün fəaliyyətlə aiddir.

AzTU-da tətbiq olunan KOİCA sisteminin tələbələrə əlçatanlığı onlara təqdim olunan şəxsi kabinetlər vasitəsi ilə təmin edilmişdir.

AzTU-da tətbiq olunan informasiya idarəetmə sistemi keyfiyyətin idarə olunması ilə bağlı bir çox üstünlüklər təqdim edir. Onlardan aşağıdakıları qeyd etmək olar:

- Tələbə bazasının və onlara aid məlumatların elektronlaşdırılması;
- Tədris materiallarının elektronlaşdırılması;
- Professor-müəllim heyət üçün AMAS Akademik Məlumat və Diferensial Əmək Haqqı hesablama sisteminin tətbiqi (<http://amas.aztu.edu.az>) və s.;
- Kitabxana reyestr proqramı vasitəsi ilə xidmətlərin elektronlaşdırılması (<http://reyestr.aztu.local>);
- DrSys Doktorantura tələbələrinin qeydiyyat sistemi vasitəsi ilə prosesin elektronlaşdırılması (<http://drsys.aztu.local>).

Müsahibələr zamanı AzTU informasiya idarəetmə sisteminin digər sistemlərlə inteqrasiyası ilə bağlı zəruri işlərin aparıldığı qeyd olunmuşdur. Eyni zamanda, maddi texniki

vəziyyətin təkmilləşdirilməsi məqsədi ilə 500 yeni kompüter və 100 yeni proyektor alındığı qeyd olunmuşdur.

Əməkdaşların rəqəmsal biliklərinin artırılması məqsədilə akademiya formalaşdırılmışdır və akademiyanın təşkilatçılığı ilə professor-müəllim və inzibati heyət üçün təlimlər təşkil olunur.

5.5. İctimaiyyətlə əlaqələr

AzTU-da Media ilə iş kommunikasiya şöbəsi fəaliyyət göstərir. Media ilə iş kommunikasiya şöbəsi Abituryentlər və tələbələrle iş qrupu, Dövri mətbuat qrupu, İctimaiyyətlə əlaqələr qrupu, Mədəniyyət və yaradıcılıq qrupu, Şəhid ailələri və Vətən Müharibəsi iştirakçıları ilə işlərin təşkili qrupu və Tədbirlərin təşkili qrupundan təşkil olunmuşdur.

İctimaiyyətlə əlaqələr AzTU-nun rəsmi veb-saytı və sosial şəbəkə hesabları vasitəsilə həyata keçirilsə də, bu istiqamətlərdə məlumatlandırma səviyyəsinin artırılmasına tələbat vardır.

Universitetdə ictimaiyyətlə əlaqələrin idarəedilməsi ilə bağlı ayrıca struktur bölmə mövcud deyildir.

Universitetin rəsmi veb-saytı (www.aztu.edu.az) mövcuddur. Veb-saytın məlumat baxımından zənginləşdirilməsinə tələbat vardır.

Hazırda AzTU-nun sosial şəbəkələrdə izləyici sayları aşağıdakı kimidir:

- Feysbuk: [facebook.com/aztu1950.official](https://www.facebook.com/aztu1950.official) – 4800
- İnstaqram: [instagram.com/aztueduaz](https://www.instagram.com/aztueduaz) – 11700
 - [instagram.com/thik.aztu](https://www.instagram.com/thik.aztu) – 5134
 - [instagram.com/aztu.tgt](https://www.instagram.com/aztu.tgt) – 4771
 - [instagram.com/aztu_teleberekto](https://www.instagram.com/aztu_teleberekto) – 1045
- Tvitter: [@aztueduaz](https://twitter.com/aztueduaz) – 394
- Linkedin: [linkedin.com/school/aztueduaz](https://www.linkedin.com/school/aztueduaz) – 2204
- Teleqram kanalı: t.me/aztu_edu_az – 2300

Universitet üzrə Kommunikasiya strategiyasının olmaması bu sahədə əsas çatışmazlıq kimi qeyd edilə bilər. Bu strategiya həm xarici, həm də daxili kommunikasiya kanallarını, maarifləndirmə və məlumatlandırma istiqamətlərini, maraqlı tərəflər və hədəf auditoriyasının təhlilini, universitetin verdiyi əsas mesajlarını əhatə etməlidir.

AzTU-nun rəsmi veb-saytının (aztu.edu.az) interfeysinin istifadəçiyə rahat və mobil cihazlara uyğun olaraq təkmilləşdirilməsi, məlumatların daha əlçatan olması məqsədi ilə 2022-ci ilin sentyabr ayından saytın yeni dizaynı “beta” versiyada istifadəyə verilmişdir. Hazırda təkmilləşdirmə işləri davam edir.

Bundan əlavə universitetdaxili tədbirlərin və məlumatların çatdırılması elektron poçt sistemi vasitəsilə həyata keçirilir. Tələbələrin birbaşa məlumatlandırılması üçün ən vacib elanlar olduqda “KOICA” sistemi üzərindən tələbələrin şəxsi kabinetlərinə elan kimi göndərilir.

Universitetin Kommunikasiya strategiyası hazırlanması və strategiyasda aşağıdakı məsələlərin öz əksini tapması tövsiyə olunur:

- Universitetin ümumi kommunikasiya siyasətinin və strateji istiqamətlərinin təqdim edilməsi;
- Universitetin baxışlarının, siyasət və planlarının cəmiyyətə düzgün çatdırılması;
- Universitetin fəaliyyəti, habelə universitet həyatında baş verən dəyişiklik və yeniliklər barədə media qurumlarına və ümumilikdə cəmiyyətə mütəmadi olaraq dəqiq və operativ məlumatların verilməsi;
- Hədəf auditoriyasının idarə edilməsi və müvafiq olaraq kommunikasiya tədbirlərinin təşkili;
- Potensial risklərin müəyyən edilməsi və onların idarəedilməsi;
- Universitetin korporativ imicinin qorunması və hər hansı reputasiya riskinin qarşısının alınması üçün müvafiq tədbirlərin görülməsi;

Vətəndaş məmnuniyyətinin (təhsilin keyfiyyətindən razılıq, tələbələrə sosial xidmətlərin inkişaf səviyyəsi, məzunlarla davamlı əlaqə və s.) artırılması.

6. İNFRASTRUKTUR

6.1. Tədris infrasturkturu

AzTU-da 358 auditoriya mövcuddur, onlardan 111-i laboratoriya, 100-ü məşğələ, 147-ni isə mühazirə otaqları təşkil edir. Son 7 ildə universitetdə 160 auditoriya proyektor və digər müvafiq avadanlıqlara təmin olunmuşdur. Bundan əlavə, 2022-ci ildə auditoriyalarda mövcud kompüterlər və proyektorlar yoxlanılaraq ehtiyac duyulan əlavə müasir tələblərə cavab verən 100 proyektor və 170 müasir kompüterlə təchiz edilmişdir.

AzTU-da kitabxana fəaliyyət göstərir və 2022-ci ilin əvvəlinə qədər kitabxana fondunun resurslarının ümumilikdə sayı 468321 nüsxə təşkil etmişdir. Bunların 206753 nüsxəsi dərslik və dərs vəsaitləri, 23744 nüsxəsi isə bədii ədəbiyyatdır. Lakin universitetdə müasir tələblərə cavab verən yeni Kitabxana-informasiya mərkəzinin yaradılması nəzərdə tutulmuşdur və bu istiqamətdə işlərə başlanılmışdır. Yeni yaradılacaq kitabxana-informasiya mərkəzində nəzərdə tutulmuş xidmətlər aşağıdakılardır:

- Beynəlxalq standartlarla yeni maddi-texniki baza və proqram təminatlı əsaslı Kitabxana İnformasiya Mərkəzinin qurulması ilə müasir kitabxana xidmətlərinin həyata keçirilməsi;
- Yeni Avtomatlaşdırılmış Kitabxana Sistemi üzərindən oxucu- axtarış xidmətlərinin həyata keçirilməsi;
- Müasir elektron və çap kolleksiyalar vasitəsilə sorğu təminatı xidmətinin göstərilməsi;
- KİM-in daxili qayda və prosedurlarının formalaşdırılması ilə yüksək səviyyəli xidmətin formalaşdırılması;
- Kitabxanaya yeni daxil olan resursların müasir qaydalarda texniki işlənməsi və metaverilənlərinin yaradılması;
- Beynəlxalq verilənlər bazalarına abunəliyin həyata keçirilməsi;
- Müasir kitabxana sorğu xidmətinin həyata keçirilməsi;
- Yeni veb sayt və sosial media səhifələrinin yaradılması və idarə olunması ilə keyfiyyətli sorğu təminatı;

- İstifadəçi aktivliyinin artırılması yönümlü fəaliyyətlərin təşkili, təlim və informasiya mədəniyyəti dərslərinin tədrisi;
- Tədqiqatçılara informasiya axtarışı yönümlü fərdi konsultasiyaların verilməsi;
- Onlayn otaq rezervasiya xidmətinin göstərilməsi;
- Xarici kitabxanalar ilə beynəlxalq əlaqələrin yaradılması hesabına kitabxanalar arası beynəlxalq abonoment xidmətinin göstərilməsi;
- Yerli kitabxanalar arası xidmətin göstərilməsi (e-resurslar üzrə);
- AzTU-nun açıq əlyetərlik siyasətinin formalaşdırılması.

Kadr hazırlığı zamanı tələbələrin ixtisaslarına uyğun laboratoriyalarda məşğələ dərslərinin keçirilməsinə şərait yaradılmışdır. Burada maşınqayırma, fizika, nəqliyyat və logistika, informasiya və telekommunikasiya texnologiyaları və bir sıra sahələrlə bağlı laboratoriya avadanlıqları mövcuddur. Tədrisin keyfiyyətinin yüksəldilməsi məqsədilə yeni kompüter laboratoriyaları yaradılmışdır. Belə ki, son 1 ildə 6-sı 19 nəfərlik, 3-ü 25 nəfərlik, 2-si 16 nəfərlik və biri 44 nəfərlik olmaqla, 12 kompüter laboratoriyası yaradılmışdır.

Universitetdə distant təhsil, xüsusilə Covid-19 pandemiyası dövründə daha aktual olmuşdur. Bu zaman Zoom və MS Teams proqram təminatları ilə tədris prosesi distant olaraq təşkil edilmişdir. Ümumiyyətlə, auditoriyalar və tədris distant təhsilin təşkili üçün uyğun vəziyyətdədir.

Universitetin Elektron Tədris Sistemi olan KOİCA-dan istifadə etmək üçün tələbə və professor-müəllim heyəti universitetdaxili və universitetdən kənarında olmaqla internet bağlantısı olan hər yerdən daxil olma imkanına malikdir. Elektron təhsil sistemi olan KOİCA-da tələbə və professor-müəllim heyəti ilə bağlı məlumatlar (ünvan, telefon, e-mail və s.), didaktik materiallar, tələbələrin qiymətləndirilməsi yer almışdır. Elektron təhsil sistemindən müəllimlərin qiymətləndirilməsi, tədris vəsaitlərinin yerləşdirilməsi, tələbələrin və əməkdaşların davamiyyəti, tələbələrin aldığı qiymətlər və s. kimi proseslərin monitorinqi mövcuddur.

İnkluziv təhsilin təmin olunması üçün eşitmə və görmə məhdudiyəti olanlar üçün 2013-cü ildən tədris infrastrukturunu mövcuddur. Tədris prosesi, əsasən, təqdimatlar formasında–interaktiv üsulla həyata keçirilir və bu da eşitmə məhdudiyəti olan və görmə zəifliyi olan tələbələr üçün əlverişliliyinə şərait yaratmışdır.

2020-ci ilin fevral ayına qədər universitetdə 200-ə yaxın yer tutumu olan yeməxana mövcud olmuşdur. Hal-hazırda müvəqqəti olaraq, 30 yerlik kiçik bufet fəaliyyət göstərir. Müasir tələblərə cavab verən və 200-dən çox tələbə və müəllimlərə xidmət göstərə bilən yeni yeməxanada təmir-tikinti işləri həyata keçirilir.

Universitet yataqxanası 6 binadan ibarətdir və orada orta hesabla 2000 tələbəni yerləşdirmək mümkündür. 1992-ci ilə qədər yataqxanada 1500 tələbə yerləşdirilmişdir. 1992-2020-ci illər ərzində yataqxanada məcburi köçkünlərin və orta hesabla 120-150 tələbənin yerləşdirilməsi təmin olunmuşdur. 2020-ci ildən (Covid-19 pandemiyasından sonra) hal-hazırda kimi yataqxana yalnız məcburi köçkünlərin istifadəsində olmuşdur.

Universitetin 920 yerdən ibarət 6 idman zalı mövcuddur. İdman zalları normativlərə uyğundur və avadanlıqlarla təmin olunmuşdur. Bu zallarda çalışan məşqçilərin rəylərinə əsasən həmin zalların yüngül təmirə ehtiyacı vardır.

Universitetdə tələbə və əməkdaşlara xidmət göstərən poliklinika mövcuddur.

Universitetdə keçirilən tədbirlər və idman yarışları zamanı poliklinika həkimlərinə xidmət üçün müraciət olunur. Poliklinikada 12 həkim, 9 orta tibb işçisi, 3 kiçik tibb heyəti və 3 nəfər rəhbər şəxs fəaliyyət göstərir. Poliklinikanın infrastrukturuna cərrah, qulaq-burun-boğaz, göz, kardioloq, stomatoloq, infeksiyalar, şüa diaqnostika-rentgen, laboratoriya, fizioterapiya, terapevt kabinələri və o cümlədən, qeydiyyat, anbar və arxiv daxildir. Sahə baxışı zamanı poliklinikanın yüngül təmirə ehtiyacı olduğu aşkar edilmişdir. Rentgen otağının qapısı yoxdur. Poliklinika bir gün ərzində orta hesabla 50 tələbə və universitet əməkdaşlarına xidmət göstərir.

Əməkdaşların və tələbələrin tədbir və görüşlər zamanı yerdəyişməsinin təmini üçün nəqliyyat xidməti mövcuddur.

Universitetdə İKT avadanlıqlarına texniki və proqram dəstəyi telefon zəngləri və elektron poçt vasitəsi ilə qəbul olunmuş müraciətlər əsasında həyata keçirilir. Peşəkar İKT əməkdaşları tərəfindən server, şəbəkə və bütün İKT avadanlıqlarına şəbəkənin və serverlərin təhlükəsizliyi, proqram təminatının yenilənməsi, verilənlər bazasının sürətlərinin saxlanması və s. kimi xidmətlər göstərilir.

Universitet tərəfindən təqdim edilmiş Özünütəhlil Hesabatının “3.5. Təlim və tədris resursları” hissəsində universitetin 63 mühazirə, 106 məşğələ, 90 tədris laboratoriyaları olmaqla cəmi 259 auditoriyasının və auditoriya fondunun (11617 kv.m.) olması göstərilmişdir. Lakin sahə baxışı və Yekun Hesabatın hazırlanması zamanı AzTU-da 358 auditoriyanın olduğu, onlardan 111-nin laboratoriya, 100-nün məşğələ və 147-nin isə mühazirə otaqlarının olması məlum olmuşdur.

Növbəti illərdə universitetin poliklinikasında və idman zallarında təmirin aparılması, eləcə də universitetdə çalışan professor-müəllim heyətinin və tələbələrin sayını nəzərə alaraq yeməxananın tutumunun böyüdülməsi və ya ikinci bir yeməxananın açılması tövsiyə olunur.

6.2. Elmi-tədqiqat infrastruktur

AzTU-da elmi-tədqiqat üçün zəruri olan infrastruktur mövcuddur. Belə ki, İnkubasiya və Akselerasiya Mərkəzi və bu mərkəzin nəzdində Türk İşbirliyi və Koordinasiya Agentliyinin (TİKA) maliyyə dəstəyi ilə yaradılmış “Cezeri” laboratoriyası fəaliyyət göstərir. Müasir avadanlıqlarla, o cümlədən CNC kəsmə aparatı, kompüter, 3D printer ilə təchiz olunmuş bu laboratoriya startaplara və digər layihələrə dəstək vermək məqsədilə tələbə və mütəxəssisləri bir araya gətirib tədqiqat işlərinə cəlb etmək məqsədi daşıyır. Laboratoriyanın dəstəyi ilə 2022-ci ildə keçirilmiş Texnofestdə AzTU-dan qatılan 6 komanda final mərhələsinə çıxmış, 1 komanda Hakatonda iştirak haqqı qazanmışdır. Finala çıxan komandalardan biri ikinci, digəri isə üçüncü yerə layiq görülmüşdür.

AzTU-da elmi tədqiqatların aparılması üçün müxtəlif profilli laboratoriyalar vardır. Bu laboratoriyalarda bəzi müasir avadanlıqlar olsa da, fiziki-texniki cəhətdən köhnəlmiş qurğu və avadanlıqlar da mövcuddur. Kafedralarda həyata keçirilmiş tədqiqatların müzakirəsinin aparılmasına, tədqiqatların nəticələrinin maraqlı tərəflər (akademik heyət, sənaye nümayəndələri və s.) üçün təqdim edilməsinə imkan verən, kompüter və proyektorla təchiz edilmiş otaqlar vardır.

7. BEYNƏLMİLƏLLƏŞMƏ

7.1. Beynəlmiləlləşmə siyasəti

AzTU Elmi Şurasının 19.11.2021-ci tarixli iclasının 2 sayılı protokolu ilə təsdiq edilmiş “Azərbaycan Texniki Universitetinin 2021-2030-cü illər üçün İnkişaf Strategiyası” (<https://www.aztu.edu.az/az/page/strategiya-144>) əsasında hazırlanmış “Azərbaycan Texniki Universitetinin Beynəlmiləlləşmə Siyasəti” 24.06.2022-ci il tarixli iclasının (19 sayılı protokolu ilə) qərarı ilə 30.06.2022 tarixində təsdiqlənmişdir. Beynəlmiləlləşmənin prinsiplərini əks etdirən “Azərbaycan Texniki Universitetinin Beynəlmiləlləşmə Siyasəti”, universitetin inkişaf strategiyasında göstərilən 7 əsas hədəfin hər birini dəstəkləyərək 5 mühüm yanaşmanı özündə ehtiva edir və aşağıdakılardan ibarətdir:

1. AzTU-nu beynəlxalq məkanda tanımaq, dünyanın və regionun nüfuzlu universitetləri, tədqiqat mərkəzləri və sənaye müəssisələri ilə əlaqələri genişləndirmək və AzTU-da tədqiqat və mühəndislik təhsilinə qlobal səviyyədə marağı artırmaq;
2. AzTU-da tələbələrin qlobal düşüncə tərzini inkişaf etdirən tədris və təlim metodlarından istifadənin genişlənməsi, beynəlxalq elm və təhsil məkanının imkanlarından yararlanma bilən mühitin qurulması və bu mühitdə qlobal səriştəyə malik kadrların hazırlanması;
3. Qlobal səriştələrə malik gənclərin yetişdirilməsi üçün beynəlxalq təhsil məkanının prinsip və təlimatlarını mənimsəyərək tədrisin təşkilində əmək bazarının tələb etdiyi kompetensiyalara cavab verən müasir təhsil xidmətlərini təqdim etmək;
4. AzTU-nun elm və innovasiya potensialının artırılması məqsədilə qlobal bazarın tələblərinə yönələn tədqiqatın aparılması üçün beynəlxalq aləmdə bu istiqamətdə ən yaxşı nümunələri öyrənmək, tərəfdaşlarla bərabər birgə tədqiqat işlərini həyata keçirərək beynəlxalq elmi-tədqiqat gücünü artırmaq;
5. Müasir tələblərə cavab verən keyfiyyətli tədris mühitinin formalaşması üçün beynəlxalq əlaqələrin genişləndirilməsi və universitetlərin beynəlxalq proqramlara daha fəal cəlb olunması yolu ilə beynəlxalq təcrübədən istifadəni genişləndirmək.

Bu yanaşmalar əsasən universitetin qlobal səriştələrin mənimsənilməsi üçün beynəlxalq məkana inteqrasiya etməsini, innovasiyalar və sahibkarlığı dəstəkləyərək qlobal bazarın tələblərinə yönələn tədqiqatların aparılmasını, müasir tələblərə cavab verən dayanıqlı və İnkluziv Universitet qurmaq üçün beynəlxalq proqramlara qoşulma və təcrübələrdən istifadə olunmasını önə çəkir. Müsahibələr zamanı beynəlmiləlləşmə üzrə fəaliyyət planı “Azərbaycan Texniki Universitetinin Beynəlmiləlləşmə Siyasəti” sənədində vurğulanan istiqamətlər üzrə tam üst-üstə düşür qeyd olunsun da, fəaliyyət planı sənəd şəklində Akkreditasiya Komissiyasına təqdim edilməmişdir.

Universitetdə tələbə və müəllimlərin beynəlxalq proqramlarda fəal iştirakını təmin etmək, həmçinin, onların mövcud mexanizmlərdən istifadə etmələri üçün təşviqat və təbliğat işləri kafedra nümayəndələrini müvafiq layihələr istiqamətində məlumatlandırma ilə aparılmışdır. Layihələr haqqında məlumatlar AzTU-nun rəsmi veb-saytında elan və xəbərlər, daha ətraflı isə Beynəlxalq əlaqələr bölməsində öz əksini tapmışdır (<https://www.aztu.edu.az/az/page/beynelxalq-elaqeler-26>). AzTU Avropa Birliyinin Tempus, Erasmus Mundus EMİNENCE, Erasmus+ KA1 Mübadilə Proqramı, Erasmus+ KA2 Ali

Təhsildə Potensialın Gücləndirilməsi Layihələri, Tvinning layihəsi, Yerli Qrant Layihələri, Türkiyənin Mövlana Mübadilə Proqramı, Alman Akademik Mübadilə Xidməti (DAAD) kimi beynəlxalq proqramların təqdim etdiyi imkanlardan yararlanmışdır və hazırda bu proqramlar çərçivəsində xarici universitetlərlə əməkdaşlıq edərək mübadilə həyata keçirməkdədir.

AzTU-da 2015-2022-ci illər ərzində 23 ölkədən olmaqla 117 təhsil müəssisəsi ilə elm və təhsil sahəsində əməkdaşlıq müqaviləsi bağlanmışdır. Bununla yanaşı, 14 Mövlana Mübadilə Proqramı, 16 Erasmus+ Mobillik Proqramı və 7 universitetlə ikili diplom proqramı çərçivəsində əməkdaşlıq müqaviləsi mövcuddur. Bağlanmış müqavilələr qismində nümunə olaraq Türkiyənin Ankara Universiteti ilə 17.09.2021, Qazi Universiteti ilə 25.07.2022, Xarkov Milli Radioelektronika Universiteti 2021, Ukrayna Dövlət Dəmlryolu Nəqliyyatı Universiteti ilə 2021 və Federal Dövlət Muxtar ali təhsil müəssisəsi Kazan Federal Universiteti ilə 12.11.2021-ci il tarixli olan müqavilələri göstərmək olar. AzTU aşağıdakı ixtisaslar üzrə İkili diplom müqavilələri imzalamışdır:

1) Ankara Universiteti (Türkiyə):

- Kompüter mühəndisliyi - Bakalavriat səviyyəsində - 2022-ci ildən qəbul;

2) Gazi Universiteti (Türkiyə):

- Elektrik və elektronika mühəndisliyi - Bakalavriat səviyyəsində (2023-cü ildən etibarən);
- Mexanika mühəndisliyi (nəzərdə tutulur);
- Metallurgiya mühəndisliyi (nəzərdə tutulur);

3) OSTİM Texniki Universiteti (Türkiyə) (2023-cü ildən etibarən):

- İdarəetmə - Bakalavriat səviyyəsində;
- Sənaye mühəndisliyi;

4) Kazan Federal Universiteti (Rusiya) – 2022-ci ildən qəbul:

- Avtomatika və texnoloji proseslər;
- Nəqliyyat proseslərinin texnologiyası;
- İqtisadiyyat;

5) Brandenburq Texnoloji Universiteti (Almaniya) (2023-cü ildən etibarən):

- Mexanika mühəndisliyi;
- Metallurgiya mühəndisliyi;

6) Xarkov Milli Radioelektronika Universiteti (Ukrayna):

- Kompüter sistemləri və şəbəkələri - Magistratura səviyyəsi - 2022-ci ildən qəbul;
- Sistem proqramlaşdırma ixtisasları – Magistratura səviyyəsi - 2022-ci ildən qəbul;

7) Dövlət Dəmir Yolu Nəqliyyatı Universiteti (Ukrayna):

- Vaqon və vaqon iqtisadiyyatı – Magistratura səviyyəsi - 2022-ci ildən qəbul.

Müqavilələri imzalanmış ikili diplom proqramlarından Ankara Universiteti, Kazan Federal Universiteti və Xarkov Milli Radioelektronika Universiteti ilə artıq 2022-2023-cü tədris ili üçün qəbul başlanmış və hazırda hər üç proqram üzrə tədris həyata keçirilir.

AzTU Xəzəryanı Ölkələrin Dövlət Universitetləri Assosiasiyası, Texniki Universitetlər Assosiasiyası, Rusiya-Azərbaycan Universitetləri Assosiasiyası, Qara Dəniz Hövzəsi Universitetləri Assosiasiyasına və CDIO şəbəkəsinə üzvdür.

2015-2022-ci illər ərzində AzTU-nun professor-müəllim heyəti Rusiyanın Cənubi Ural Dövlət Universiteti, Almaniyanın Maqdeburq Universiteti və Münhen Texniki Universitetinin elm adamları ilə birgə elmi-tədqiqat işləri həyata keçirmişdir. Həmçinin, Xarkov Şəhər Təsərrüfatı Mühəndisləri Akademiyası, Poltava Texniki Universiteti və Ukraynanın digər müəssisələrində 13 birgə elmi-tədqiqat işi aparılmışdır (sənədlər təqdim edilmişdir). Eləcə də, AzTU və Belarusiya Dövlət Rabitə Akademiyası arasında “Optik rabitənin kvant sistemləri” adlı Birgə Beynəlxalq Elmi Laboratoriya təşkil edilmişdir.

2018-ci ildə AzTU Türkiyə Hava və Kosmos Sənayesi ilə ortaq elmi tədqiqatların aparılması üçün əməkdaşlıq müqaviləsi imzalamış və 2022-ci ildə AzTU-nun magistrant və doktorantlarının elmi-tədqiqatlarının aparılması üçün TUSAŞ-ın istehsalat və tədqiqat laboratoriyalarından istifadə etməsi üçün razılığa gəlmişdir (<https://www.aztu.edu.az/az/news/turkiyeli-professorlar-aztu-ya-sefer-edib-7869>).

AzTU-nun Metallurgiya və materiallar texnologiyası kafedrasının elmi fəaliyyətinin daha da inkişaf etdirilməsi məqsədi ilə Türkiyəli ekspert Prof. Doc. Mustafa Güden ilə əməkdaşlığa başlanılmışdır. Prof. Dr. Mustafa Güden kafedranın əməkdaşlarına beynəlxalq elmi-tədqiqat layihələrinin hazırlanması istiqamətində təlimlər keçir, eyni zamanda, universitetin metallurgiya və materialşünaslıq üzrə beynəlxalq tədqiqatlara cəlb olunması üçün işlər aparır (<https://www.aztu.edu.az/az/news/turkiyeli-professorlar-aztu-ya-sefer-edib-7869>).

Ali təhsil müəssisələri ilə sənaye müəssisələri arasında davamlı əməkdaşlığın təmin edilməsi, elmi potensialın sənayedə geniş tətbiqi, sənaye parklarının rezidentlərinin tədqiqat, inkişaf və innovasiya fəaliyyətinin genişləndirilməsi məqsədi ilə 10 iyun 2020-ci il tarixində İqtisadiyyat Nazirliyinin dəstəyi, “Sumqayıt Kimya Sənaye Parkı” MMC-nin təşkilatçılığı ilə “Universitet-Sənaye Əməkdaşlığı: OSTİM Texniki Universitetinin təcrübəsi” mövzusunda tədbir keçirilmişdir.

Ölkəmizdə əcnəbi vətəndaşların təhsili sahəsində boşluqların aradan qaldırılması və daha işlək mexanizmlərin qurulması istiqamətində də AzTU-nun öz tarixinə söykənən ciddi fəaliyyəti olmuşdur.

1978-ci ildən başlayaraq AzTU-da SSRİ-nin müxtəlif respublikaları və bir sıra Asiya, Afrika və Latın Amerikasına ölkələri üçün kütləvi mütəxəssis hazırlığına başlanılmışdır. Həmin dövrlərdə universitetdə 12 mindən artıq əcnəbi tələbə təhsil alırdı (<https://www.aztu.edu.az/az/page/universitetin-tarixi-10>).

AzTU-da xarici ölkələr üçün mütəxəssislərin hazırlamağa başladığı vaxtdan bu günə qədər 40-dək ölkə üçün mühəndis hazırlığı aparılmışdır. Burada Türkiyədən olan tələbələrle yanaşı, Pakistan, Hindistan, Əfqanıstan, İordaniya, İran, Suriya, Rusiya, Çin, Banqladeş, Kuba, Panama, Mali, BƏƏ, Koreya, Kamboca, Zimbabve, Peru, Laos, Ekvador, Marokko, Çad, Zair, Kolumbiya, Monqolustan, Sudan, İraq, Mozambik, Nigeriya, Ukrayna, Türkmənistan və s. ölkələrin vətəndaşları təhsil almışdır. Son 5 ildə 400-dək xarici vətəndaş universitetin məzunu olmuşdur. Əcnəbi tələbələrin sayının dəyişmə dinamikası Cədvəl 7.1.1.-də, qrafik təsviri isə şəkil 1-də verilmişdir.

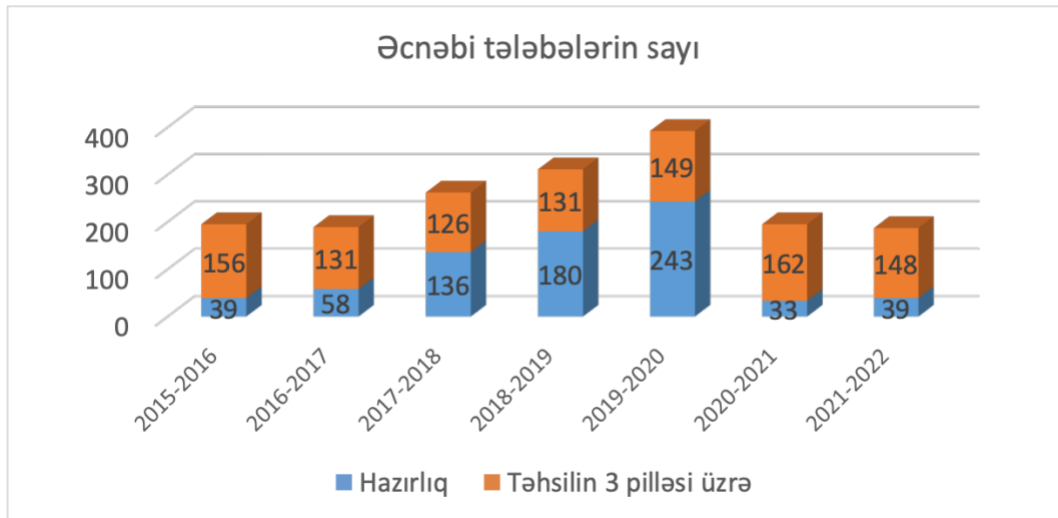
Global səriştələrin formalaşdırılması istiqamətində xarici dillərin tədrisi keyfiyyətinin yüksəldilməsi, habelə xarici dillərin tədrisi sahəsində fəaliyyətin genişləndirilməsi məqsədilə Universitet Elmi Şurasının 13 iyul 2022-ci il tarixli qərarı ilə Xarici Dil Texnologiyaları İnstitutu

yaradılmışdır. Eyni zamanda, Alman Akademik Mübadilə Təşkilatının (DAAD) dəstəyi ilə, Alman dili üzrə mütəxəssis Claudio Kasperl tərəfindən 2022-ci ilin oktyabrından AzTU-da müəllimlər, inzibati heyət və tələbələr üçün Alman dili dərsləri aparılır. Bundan əlavə, IELTS imtahanlarının keçirilməsi nəzərdə tutulmuşdur. Prosesin icrasına başlandıqı üçün qeyd olunan səriştələrin mənimsənilməsini qismən icra olunmuş hesab etmək olar.

Cədvəl 7.1.1. 2015-2022-ci illər aralığında əcnəbi tələbələrin sayının dəyişmə dinamikası

İllər	Hazırlıq	Təhsilin 3 pilləsi üzrə	Toplam
2015-2016	39	156	195
2016-2017	58	131	189
2017-2018	136	126	262
2018-2019	180	131	311
2019-2020	243	149	392
2020-2021	33	162	195
2021-2022	39	148	187

Şəkil 7.1.1. 2015-2022-ci illər aralığında əcnəbi tələbələrin dəyişmə dinamikasının qrafik təsviri

2022-ci ilin ikinci yarısında ENQA üzvləri olan Almaniyanın ASIİN və Qazaxstanda yerləşən "Independent Agency for Accreditation and Rating" təşkilatları ilə 10 ixtisasın akkreditasiyası üzrə danışıqlara başlanılmışdır.

Beynəlxalq reytinglərdə yer almaq məqsədilə AzTU ilk dəfə olaraq QS reytingində iştirak üçün müraciət etmişdir. Universitetin beynəlmilləşmə siyasətində maraqlı tərəflərin iştirakı, struktur bölmələr arasında koordinasiya və təşviqolunma vacib amildir. Müsahibələr zamanı universitetdə mübadilə proqramlarına təşviqolunma vəziyyəti və xarici əlaqələr şöbəsinin digər

struktur bölmələrlə koordinasiya nisbətən zəif görünərsə də, beynəlxalq təşkilatlarla əlaqələrin qurulması və təşviqatın aparılması icra olunan beynəlxalq layihələr və onların sənədlərində öz əksini tapmışdır. Həyata keçirilən birgə əməkdaşlıq qismində Erasmus+KA1 mübadilə proqramı çərçivəsində Türkiyənin Kütahya Dumlupınar Universiteti, Erasmus+KA2 proqramının ECAR layihəsi çərçivəsində Polşanın Varşava İqtisadiyyat Məktəbi (Universiteti) və CRASP Akademik Məktəb Rektorlarının Şurası, İsveçin KTH-Kral Texnologiya İnstitutu, Erasmus+KA2 proqramı LMQsante layihəsi çərçivəsində Yunanıstanın Qərbi Attika Universiteti, Erasmus+KA2 proqramı UniClaD layihəsi çərçivəsində Ukraynanın Ali və Orta Təhsil üzrə Elmi və Metodoloji Mərkəzi və Bila Tserkva Milli Aqrar Universiteti, Erasmus+ proqramının 598218-EPP-1-2018-1-PL-EPPKA2-CBHE-JP sayılı "Nəqliyyat xidmətlərində böhran və risklər mühəndisliyi" (CRENG) layihəsi çərçivəsində Fransanın Valensyen Universiteti və Almanyanın Berlin Texniki Universiteti ilə birgə olan layihələri misal göstərmək olar. Bununla yanaşı, CDİO Təşəbbüsünün Avropa Regional bölməsinin rəyi əsasında AzTU 2022-ci il fevralın 15-də təşkilata üzv olaraq qəbul edilmişdir. "Kompüter elmləri" və "Elektrik və elektronika mühəndisliyi" ixtisaslarında CDİO yanaşmasının planlanılmasına başlanılmışdır.

7.2. Beynəlmilləşmə proseslərinin idarə edilməsi və təşkilatı strukturu

AzTU-nun beynəlxalq əməkdaşlıqla bağlı bütün struktur bölmələri universitetin beynəlxalq əlaqələr üzrə prorektoru tərəfindən koordinasiya olunur. Hal-hazırda beynəlmilləşmə prosedurlarının idarə edilməsi üçün aidiyyəti struktur bölmə kimi AzTU-da Xarici əlaqələr şöbəsi fəaliyyət göstərir. AzTU-nun beynəlxalq əlaqələri xarici universitet, təşkilat və mərkəzlərlə əməkdaşlıq, beynəlxalq layihələr və mübadilə proqramları, həmçinin əcnəbi tələbələrin qəbulu və tədrisi istiqamətləri üzrə fəaliyyət göstərir. AzTU-nun beynəlmilləşmə siyasətinin səmərəli həyata keçirilməsi üçün universitetin beynəlxalq əlaqələrinə cavabdeh struktur bölmələrində son 7 il ərzində bir sıra struktur islahatları aparılmış və optimallaşdırılmışdır. Bu işlər sırasında Beynəlxalq əlaqələr şöbəsinin adı dəyişdirilərək 2018-ci ildə Beynəlxalq əlaqələr departamenti adlandırılmışdır və tərkibində Xarici universitet və tədqiqat mərkəzləri ilə əməkdaşlıq şöbəsi, Layihə və mübadilə proqramları şöbəsi və Əcnəbi tələbələrin təhsili şöbəsi olmaqla 3 şöbəni özündə birləşdirmişdir. 2020-ci ildə isə departament 2 struktur bölməyə ayrılaraq, Xarici əlaqələr şöbəsi və Əcnəbi tələblərlə iş şöbəsi olaraq təşkil olunmuşdur. AzTU-nun beynəlmilləşmə siyasətinin əsas icraçısı olan Xarici əlaqələr şöbəsinin ştat vahidində də optimallaşdırma işləri aparılmışdır və hazırda şöbədə 10 əməkdaş fəaliyyət göstərir. Akkreditasiya qiymətləndirməsi zamanı mübadilə proqramlarında tələbə seçimi və tədris planının uyğunluğu məsələləri fakültələrə, akademik heyət seçimi məsələsi isə kafedralara elektron poçt vasitəsi ilə yönləndirildiyi bildirilmişdir. İkili diplom proqramlarının həyata keçirilməsi prosesində müfəviq fakültə və kafedraların professor və müəllim heyəti prosesə cəlb olunur və işlərin tələblərə uyğun yerinə yetirilməsinə Xarici əlaqələr şöbəsi nəzarət edir. Yeni mübadilə layihələrində iştirak etmək istəyən professor-müəllim, inzibati heyət və eləcə də tələbə seçimini şəffaf şəkildə aparmaq üçün elan universitetin rəsmi veb-saytında Elanlar bölməsində yerləşdirilir (<https://www.aztu.edu.az/az/announcement/quot-erasmus-quot-mubadile-proqrami-cercivesinde-akademik-ve-inzibati-heyet-ucun-mubadile-imkani-159>), namizədlərin sənədləri

elektron poçt vasitəsilə toplanaraq tərəfdaş universitetlərə göndərilməsi və buna uyğun prosedurların ardıcılıqla yerinə yetirilməsi həyata keçirilir.

AzTU-da 2015-2022-ci illər ərzində müxtəlif mübadilə layihələri çərçivəsində tələbələr xarici universitetlərdə təhsil almışdır. O cümlədən, mübadilə proqramlarında iştirak edən tərəfdaş universitetlərin tələbələri də AzTU-da təhsil alma imkanı əldə etmişdir. Tələbə mübadiləsi Erasmus Mundus Eminence II və Mövlana Mübadilə Proqramı, Rusiyanın Rostov Dəmir Yolu Dövlət Universitetində istehsalat təcrübəsi, Erasmus+KA1 proqramı ilə Almaniyanın Brandenburg Texniki Universitetində Maşınqayırma fakültəsi üzrə istehsalat təcrübəsi, Qazaxıstanın Atırau Universiteti, Erasmus+KA1 proqramı ilə Rumıniyanın Kluj-Napoka Universiteti ilə universitetlərarası əməkdaşlığı çərçivəsində aparılmışdır. AzTU-nun Elmi Şurasının 19 oktyabr 2021-ci il tarixli qərarı ilə “Azərbaycan Texniki Universiteti: Türkiyədə tədqiqat-təcrübə proqramı” sənədi təsdiq edildikədən sonra AzTU-da təhsil alan 24 nəfər magistrant və 1 doktorant tələbə Türkiyənin Qazi Universiteti, Yıldız Texniki Universiteti və İstanbul Universitetində müxtəlif sahələr üzrə 2 aylıq təcrübə keçmişdir. Cədvəl 7.2.1.-də 2015-2022-ci illər ərzində icra olunan layihələr çərçivəsində tələbə mübadiləsinin dinamikası göstərilmişdir: Şəkil 7.2.1.-də isə Cədvəl 7.2.1.-də göstərilən 2015-2022-ci illər üzrə tələbə mübadiləsi sayına görə qrafik təsvir edilmişdir.

Cədvəl 7.2.1. 2015-2022-ci illər ərzində tələbə mübadiləsi dinamikası

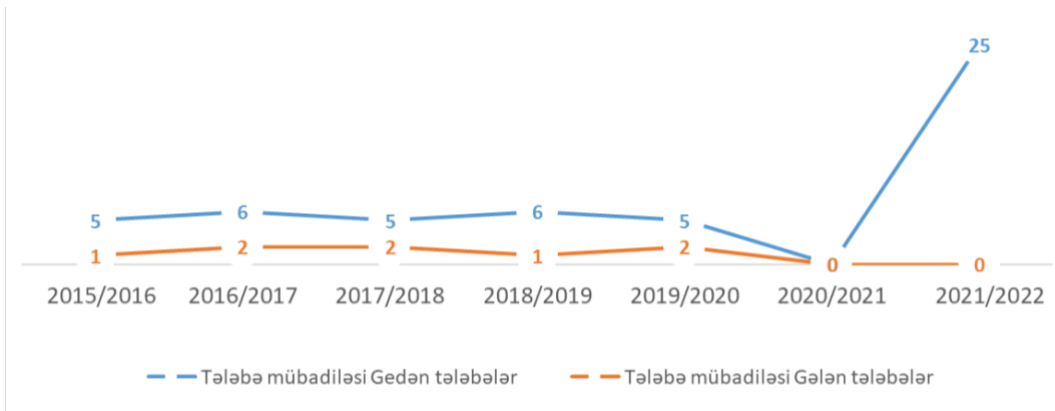
Tələbə mübadiləsi		
Tədris ili	Gedən tələbələrin sayı	Gələn tələbələrin sayı
2015/2016	5	1
2016/2017	6	2
2017/2018	5	2
2018/2019	6	1
2019/2020	5	2
2020/2021	0	0
2021/2022	25	0

“Azərbaycan Texniki Universitetinin Beynəlmilləşmə Siyasəti” AzTU Elmi Şurasının 24.06.2022-ci il tarixli iclasının (19 sayılı protokol) qərarı ilə 30.06.2022 tarixində təsdiqlənmişdir və yeni hazırlanmış Beynəlmilləşmə Siyasətinin idarəedilməsi universitetin rektoru və beynəlxalq əlaqələr üzrə prorektorunun səlahiyyətlərinə daxildir. Siyasətin əsas fəaliyyət göstəriciləri və onlara nəzarət mexanizmi formalaşdırılaraq 2022-2023-cü tədris ilindən etibarən illik və ya yarımillik hesabatlar formasında monitoring edilməsi nəzərdə tutulmuşdur.

AzTU Elmi Şurasının 10.09.2020-ci tarixli iclasının (protokol №1) qərarı ilə təsdiqlənən Xarici Əlaqələr Şöbənin Əsasnaməsi, iş bölgüsü, hesabatlar və s. sənədlər Akkreditasiya Komissiyasına təqdim olunmuşdur. Müsahibələr zamanı və eləcə də sənədlərə baxış zamanı Xarici Əlaqələr Şöbəsinin Fəaliyyət planı Akkreditasiya Komissiyasına təqdim edilməmişdir.

Buna baxmayaraq, Akkreditasiya Komissiyasının işi zamanı Xarici əlaqələr şöbəsinin fəaliyyətinin Universitetin strateji inkişaf planının hədəflərinə uyğun olduğu, hər bir proses, tədbir və addımlar üzrə məsul şəxslərin və məsuliyyətlərin müəyyən edilməsi və səlahiyyət bölgüsünün mövcudluğu müşahidə olunmuşdur. Növbəti illik və yarımillik fəaliyyəti özündə ehtiva edən və beynəlmilləşmə siyasətinə aid sənəddə göstərilmiş mühüm fəaliyyət indikatorlarında (Key Performance Indicators) (MFI) müəllim-tələbə mobilliyi, əcnəbi professor-müəllim heyətinin cəlb olunması, ikili diplom proqramlarının hazırlanması, beynəlxalq reyting cədvəllərində iştirak kimi istiqamətlər üzrə meyarlar müəyyən olunmuşdur. Həmin meyarlara əsasən tədriş ilinin nəticələrinə nəzarət və monitoring olunması planlaşdırılmışdır.

Şəkil 7.2.1. 2015-2022-ci illər ərzində tələbə mübadiləsi dinamikası

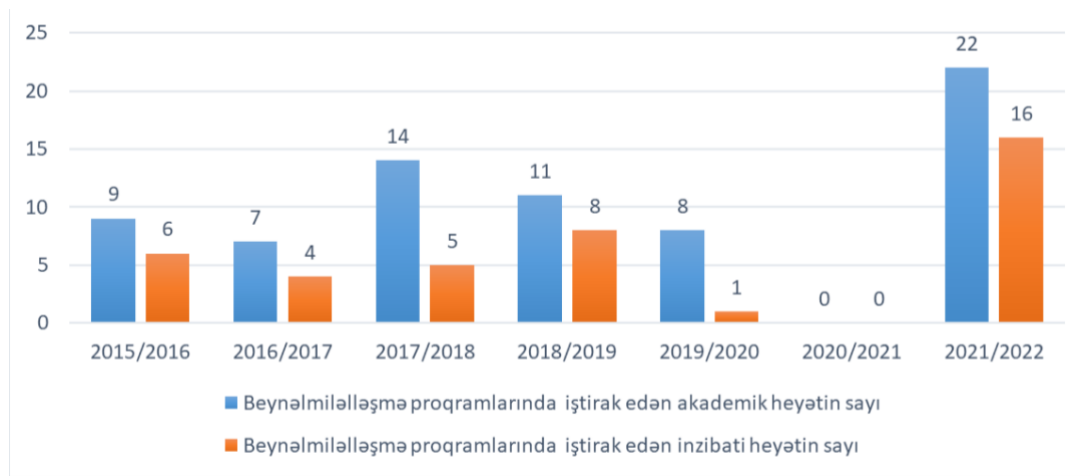

AzTU-da beynəlxalq proqramlar vasitəsilə akademik heyətin mübadilə dinamikası əsasən artsa da, son iki ildə Covid-19 pandemiyası ilə əlaqədar olaraq say azalmışdır. Lakin son tədris ilində Türkiyə universitetləri ilə əməkdaşlıq çərçivəsində bu dinamika yenidən artmışdır.

- 2015-2016-cı tədris ilində Mövlana Mübadilə proqramı, Erasmus Mundus Eminens, Tempus və Erasmus layihələri çərçivəsində olmaqla AzTU-dan 11 nəfər professor-müəllim heyəti beynəlxalq layihələrdə iştirak etmişdir;
- 2016-2017-ci tədris ilində AzTU-dan 11 nəfər professor-müəllim heyəti beynəlxalq layihələrdə iştirak etmiş, onlardan 1-i Mövlana Mübadilə Proqramı çərçivəsində mübadilədə, digərləri isə Erasmus+ KA2 Ali Təhsil Müəssisələrində Potensialın Gücləndirilməsi Layihələri çərçivəsində xarici universitetlərdə təcrübə keçmişdir;
- 2017-2018-ci tədris ilində AzTU-dan 19 nəfər professor-müəllim heyəti beynəlxalq layihələrdə iştirak etmiş, onlardan 4-ü Alman Akademik Mübadilə Xidməti – DAAD, 3-ü Erasmus+ KA1 Mübadilə Proqramı, digərləri isə Erasmus+ KA2 ATM-lərdə Potensialın Gücləndirilməsi Layihələri çərçivəsində xarici universitetlərdə təcrübə keçmişdir;
- 2018-2019-cu tədris ilində AzTU-dan 19 nəfər professor-müəllim heyəti beynəlxalq layihələrdə iştirak etmiş, onlardan 3-ü DAAD, 3-ü Erasmus+ KA1 Mübadilə Proqramı, 1-i Avropa Birliyinin Azərbaycan Respublikasında həyata keçirdiyi TVİNNİNG layihəsi, digərləri isə Erasmus+ KA2 ATM-lərdə Potensialın Gücləndirilməsi Layihələri çərçivəsində xarici universitetlərdə təcrübə keçmişdir;

- 2019-2020-ci tədris ilində AzTU-dan 9 nəfər professor-müəllim heyəti beynəlxalq layihələrdə iştirak etmiş, onlardan 6-sı Erasmus+ KA2 ATM-lərdə Potensialın Gücləndirilməsi Layihələri, 2-si Erasmus+ KA1 Mübadilə Proqramı, 1-i isə AB-nin TVİNNİNG layihəsi çərçivəsində xarici universitetlərdə təcrübə keçmişdir;
- 2021/2022-ci illərin ortasından pandemiya şərtləri yumşalmış, mübadilələr yenidən həyata keçirilməyə başlanmışdır. Həmin tədris ilində AzTU-nun 8 əməkdaşı Erasmus+ KA1 proqramı çərçivəsində Türkiyə, Rumıniya və Çexiyada mübadilə proqramında iştirak etmiş, Türkiyədə tədqiqat-təcrübə proqramı çərçivəsində isə 11 əməkdaşı Türkiyənin İstanbul, Qazi və Ankara universitetində təlim proqramında iştirak etmişdir.

Şəkil 7.2.2. 2015-2022-ci illər ərzində Beynəlmilləşmə proqramlarında AzTU heyətinin iştirakı

2014-2015-ci tədris ilində AzTU-da keçirilmiş institusional akkreditasiya qiymətləndirməsinin Yekun Hesabatında göstərilən tövsiyə və göstəricilərin icrasına dair hesabat AzTU Elmi Şurasının 13.07.22 tarixli iclasının qərarı ilə (protokol N11) 04.08.22 tarixində təsdiq edilmişdir. Akkreditasiya Komissiyası AzTU-nun beynəlxalq əməkdaşlıq üzrə fəaliyyətinin təhlilinin nəticəsi kimi bir neçə istiqamətdə işlərin təkmilləşdirilməsini tövsiyə etmişdir:

- gələcək tədris illərində AzTU və Türkiyə universitetləri arasında professor-müəllim və tələbə kontingenti, yeni bakalavr və magistrantlardan ibarət nümayəndə heyətinin iştirakı ilə elmi mübadilələrin daha da genişləndirilməsi və müştərək elmi layihələrin aparılması;
- xarici ölkə vətəndaşları olan tələbələrin sayının azalması tendensiyasını nəzərə alaraq, buna təsir edən amillərin aradan qaldırılması üçün müvafiq işlərin aparılması;
- həyata keçirilən layihələrdə yerli və xarici tələbələrin mübadiləsi məsələlərinin genişləndirilməsi;
- AzTU-nun tədris planının xarici ölkə universitetlərinin tədris planına uyğunlaşdırılması prosesinin daha da təkmilləşdirilməsi;

- AzTU-nun Avropa təhsil məkanına inteqrasiya olunması üçün ixtisaslarda tədrisin ingilis dilində aparılması.

Akkreditasiya Komissiyasının beynəlmilləşmə üzrə verdiyi tövsiyələri nəzərə alaraq işlərin icrasına təkan verilmişdir. AzTU dünyanın bir çox ölkəsindən olan tərəfdaşları ilə əlaqələri möhləmləndirərək, 100-dən çox aparıcı universitetlərlə əməkdaşlıq etmişdir. Bununla yanaşı, AzTU Xəzəryanı Ölkələrin Dövlət Universitetləri Assosiasiyası, Texniki Univeristetlər Assosiasiyası, Rusiya-Azərbaycan Universitetləri Assosiasiyası, Qara Dəniz Hövzəsi Universitetləri Assosiasiyasına və CDIO (Conceive Design Implement Operate) şəbəkəsinə üzv olmuşdur.

AzTU-da 2015-2022-ci illər ərzində 23 ölkədən olmaqla 117 təhsil müəssisəsi ilə elm və təhsil sahəsində əməkdaşlıq müqaviləsi bağlanmışdır, həmçinin 14 Mövlana Mübadilə Proqramı, 16 Erasmus+ Mübadilə Proqramı və 6 universitetlə ikili diplom proqramı çərçivəsində əməkdaşlıq müqaviləsi mövcuddur.

AzTU-da tələbə və müəllimlərin beynəlxalq proqramlarda fəal iştirakını təmin etmək üçün Avropa Birliyinin Tempus, Erasmus Mundus EMİNENCE, Erasmus+ KA1 Mübadilə Proqramı, Erasmus+ KA2 Ali Təhsildə Potensialın Gücləndirilməsi Layihələri, Tvininq layihəsi, Yerli Qrant Layihələri, Türkiyənin Mövlana Mübadilə Proqramı, Alman Akademik Mübadilə Xidməti (DAAD) kimi beynəlxalq proqramların təqdim etdiyi imkanlardan yararlanmışdır və hazırda bu proqramlar çərçivəsində xarici universitetlərlə əməkdaşlıq edərək mübadilə həyata keçirməkdədir.

2015-2022-ci illər ərzində AzTU-nun professor-müəllim heyəti Rusiyanın Cənubi Ural Dövlət Universiteti, Almaniyanın Maqdeburq Universiteti və Münhen Texniki Universitetinin elm adamları ilə birgə elmi-tədqiqat işləri həyata keçirmişdir. Həmçinin, Xarkov Şəhər Təsərrüfatı Mühəndisləri Akademiyası, Poltava Texniki Universiteti və Ukraynanın digər müəssisələrində 13 birgə elmi-tədqiqat işi aparılmışdır. Həmçinin, AzTU və Belarusiya Dövlət Rabitə Akademiyası arasında "Optik rabitənin kvant sistemləri" adlı Birgə Beynəlxalq Elmi Laboratoriya təşkil edilmişdir. Türkiyə Cümhuriyyəti Mədəniyyət və Turizm Nazirliyinin tabeliyində Türkiyə Əməkdaşlıq və Koordinasiya Agentliyinin (TİKA) maliyyə dəstəyi, AzTU və TİKA-nın birgə təşkilatçılığı ilə AzTU-da "Cezeri Lab" laboratoriyası qurulmuşdur.

2018-ci ildə Azərbaycan Texniki Universiteti Türkiyə Hava və Kosmos Sənayesi ilə ortaq elmi-tədqiqatların aparılması məqsədi ilə əməkdaşlıq müqaviləsi imzalamış və 2022-ci ildə AzTU-nun magistr və doktorantlarının elmi-tədqiqatlarının aparılması üçün TUSAŞ-ın istehsalat və tədqiqat laboratoriyalarından istifadə edilməsi razılığına gəlinmişdir.

AzTU-nun Metallurgiya və materiallar texnologiyası kafedrasının elmi fəaliyyətinin daha da inkişaf etdirilməsi məqsədi ilə Türkiyəli ekspert Prof. Doc. Mustafa Güden ilə əməkdaşlığa başlanılmışdır. Prof. Dr. Mustafa Güden kafedranın əməkdaşlarına beynəlxalq elmi-tədqiqat layihələrinin hazırlanması istiqamətində təlimlər keçir, eyni zamanda, universitetin metallurgiya və materialşünaslıq üzrə beynəlxalq tədqiqatlara cəlb olunması üçün işlər aparır. AzTU tərəfindən 2015-2022-ci illəri ərzində ümumilikdə 11 respublika və 16 beynəlxalq səviyyəli konfrans keçirilmişdir.

AzTU 2021-ci ilin dekabr ayında Türkiyənin Çankaya Universitetinin dekanı, Prof. Dr. Buket Akkoyunlu ilə tədrisin keyfiyyəti və öyrənmə-öyrətmə metodologiyalarının inkişaf

etdirilməsi ilə əlaqəli təlim və konsultasiya xidmətlərinin verilməsi məqsədi ilə əməkdaşlıq müqaviləsi bağlanmışdır. 2022-ci ildə bu müqavilə çərçivəsində həm əyani, həm də onlayn formada AzTU-nun gənc müəllimlərinə silsilə təlimlər verilmişdir.

AzTU-da bakalavriat səviyyəsi üzrə 6 ixtisas (Biznesin idarə edilməsi, İqtisadiyyat, Menecment, Kompüter mühəndisliyi, Kompüter mühəndisliyi/ Ankara Universiteti, Radiotexnika və telekommunikasiya mühəndisliyi) üzrə bir sıra akademik qruplarda tədris ingilis dilində aparılır.

2022-ci ildə AzTU U-Multirank Beynəlxalq Universitetlər Reyting Cədvəlinə qoşulmuşdur. Universitetin məlumatları daxil edilən sistemdə 5 indikator – Öyrətmə və öyrənmə, Tədqiqat, Biliyin ötürülməsi, Beynəlxalq oriyentasiya, Regional məşğulluq və Ümumi indikatorlar üzrə qiymətləndirilmə aparılmışdır.

2014-2015-ci tədris ilində AzTU-da keçirilmiş institusional akkreditasiyanın qiymətləndirilməsi üzrə Yekun Hesabatda beynəlmilləşmə ilə bağlı göstərilən tövsiyə və göstərişlərin icrasına dair vəziyyət qənaətbəxşdir və bu istiqamətdə universitet tərəfindən yuxarıda sadalanan işlər görülmüşdür.

Akademik heyətin yeni layihələr haqqında məlumatlandırılması və qeyd olunan müvafiq sənədlər Elmi Şura iclaslarında müzakirəyə çıxarılaraq təsdiq olunduqdan sonra bütün struktur bölmələrinə AzTU–nun korporativ elektron poçt ünvanları vasitəsilə göndərilir.

Universitetin beynəlmilləşmə istiqamətində aparılan islahatların ümumi inkişaf fəaliyyətinə təsir dairəsini analiz etmək üçün monitoring aparılması tövsiyə olunur.

Beynəlmilləşmə proseslərinin idarə edilməsi və təşkilati strukturu meyarı üzrə ümumi yekun qiymətləndirmə aşağıdakı kimidir:

- Beynəlmilləşmə proseslərinin idarə edilməsi üzrə təşkilati struktur mövcuddur və beynəlmilləşmə siyasətinə uyğundur;
- Mübadilə proqramlarında iştirak zamanı kreditlərin uyğunlaşdırılması mexanizmi müvafiq istiqamətlər üzrə fakültə rəhbərliyi və kafedraların professor-müəllim heyəti ilə birgə aparılır. Bu prosesə Xarici əlaqələr şöbəsi nəzarət edir;
- Tələbə mübadiləsində gələn tələbələrin sayı ilə göndərilən tələbələrin sayı arasındakı fərq aşağı olsa da, əcnəbi professor-müəllim heyətinin tədris prosesinə cəlb olunması daha dinamik təşkil olunmuşdur;
- Beynəlmilləşmə siyasətinin idarə edilməsinin səmərəliliyinin vahid monitoringi mexanizmi olmasa da, illik və yarımillik fəaliyyəti özündə ehtifa edən və beynəlmilləşmə siyasətinə aid sənəddə göstərilmiş mühüm fəaliyyət indikatorlarında (Key Performance Indicators) (MFİ) müəllim-tələbə mobilyi, əcnəbi professor-müəllim heyətinin cəlb olunması, ikili diplom proqramlarının hazırlanması, beynəlxalq reyting cədvəllərində iştirak kimi istiqamətlər üzrə meyarlar müəyyən olunaraq növbəti tədris illərində nəticələrə nəzarət və monitoring olunması planlaşdırılmışdır;
- AzTU-da təşkil olunan iki diplom proqramları üzrə təlim və tədris prosesi yerli qanunvericiliyin tələblərinə uyğun olaraq tənzimlənir;
- 2015-2022-ci illər ərzində AzTU-nun akademik heyətinin Beynəlmilləşmə proqramlarında iştirakı dinamikasına nəzər saldıqda, pandemiya dönməndən sonra artdığı nəzərə çarpır;

- Akademik və inzibati heyətin mübadiləsi prosesinin şəffaf və hərəkətə əlçatanlıq prinsipləri əsasında hazırlanmış daxili prosedur qaydaları və mexanizmi təqdim edilməmişdir, lakin 2015-2022-ci illər ərzində akademik və inzibati heyətin müxtəlif mübadilə layihələri üzrə 111 səfərinin həyata keçirildiyi qeydə alınmışdır;
- AzTU-da həyata keçən xarici universitetlərlə mübadilə layihələri təlim və tədris, həmçinin elmi tədqiqatlara uyğun aparılır. Müvafiq kafedralarda və tədqiqat institutlarında simulyativ proqram təminatlarının əldə olunaraq tədris prosesinin yenilənməsi, yeni elmi işlərin aparılması və kadr yetişdirilməsinə şərait yaradır.

2022-ci ildə AzTU U-Multirank Beynəlxalq Universitetlər Reyting Cədvəlinə qoşulmuşdur və 5 indikator üzrə qiymətləndirilməsi aparılmışdır.

7.3. Beynəlmilləşmə siyasətinin icra edilməsinə ayrılan resurslar

AzTU-da Beynəlxalq əlaqələrinin genişləndirilməsi və bu əlaqələrin vasitəsi ilə beynəlmilləşmə siyasətində də qeyd olunan məsələlərin yerinə yetirilməsi üçün universitetdə həm daxili büdcə hesabına, həm də beynəlxalq qrantlar vasitəsi ilə maliyyə resursları ayrılır. Xarici əlaqələrin qurulması istiqamətində olan fəaliyyətlərə beynəlxalq əlaqələr şöbəsi ilə yanaşı universitetin digər struktur bölmələri, professor-müəllim heyəti cəlb olunmuşdur. 2014-2015-ci tədris ilində AzTU-da keçirilmiş institusional akkreditasiya qiymətləndirilməsindən sonra 2022-ci ilə qədər ezamiyyət xərclərinə ayrılan vəsaitlərin miqdarında artım nəzərə çarpmışdır (Cədvəl 7.3.1).

Cədvəl 7.3.1. 2015-2022-ci tədris illəri ezamiyyət xərclərinin miqdarı

Tədris ili	2015-2016	2016-2017	2017-2018	2018-2019	2019-2020	2020-2021	2021-2022
Ezamiyyət xərcləri (AZN)	41500	24583,69	29987,30	19654,27	7796,46	40000	41000

Müxtəlif layihələr çərçivəsində elm və təhsil istiqamətində xarici təcrübənin öyrənilməsi həyata keçirilərək əməkdaşlıq şəbəkəsi qurulmuşdur və bu da öz növbəsində universitetin maliyyə resurslarının artmasına tövəhəsinə vermişdir. Belə ki, hesabatlarda müxtəlif layihələrdən gələn gəlirlər sənədlərdə öz əksini tapmışdır.

AzTU-da beynəlmilləşmə prosesində ehtiyac duyulan maliyyə resurslarının bir qismi beynəlxalq qrant proqramları çərçivəsində əldə edilmişdir. AzTU 2015-2022-ci illərdə 8 beynəlxalq qrant layihəsinə birbaşa olaraq cəlb olunmuşdur. Bunlardan 1-i Tempus, 6-sı Erasmus KA2, 1-i isə UNESCO-nun İştirak proqramı çərçivəsində həyata keçirilmişdir.

Layihələrdən əldə olunan maliyyə resursu aşağıdakı ardıcılıqda qeyd olunmuşdur:

- “Gürcüstan, Azərbaycan və Moldovada turizm sənayesinin inkişafı üçün mehmanxana menecmenti üzrə bakalavr-magistr hazırlığı” Tempus LMPH layihəsi (01.05.2014 - 30.05.2017) - 122500 Avro;

- “Rusiya Federasiyası, Çin və Azərbaycanda binaların enerji və ətraf mühit səmərəliliyi üzrə açıq və distant təhsil formatında peşə bakalavri” Erasmus+ LPEB layihəsi (15.10.2015 - 14.10.2018) - 101011 Avro;
- “Azərbaycanda doktorantura təhsilinin vahid Avropa Ali Təhsil Məkanının standartlarına uyğunlaşdırılması və strukturlaşdırılması” NIZAMI Erasmus+ KA2 layihəsi (01.10.2015 – 01.10.2018) - 107815 Avro;
- ERASMUS+ KA2 proqramı çərçivəsində “Nəqliyyat servisi üçün böhran və risklərin mühəndisliyi” CRENG layihəsi (15.11.2018 - 15.11.2021) - 72687 Avro;
- Rusiya Federasiyası, Qazaxıstan və Azərbaycanda səhiyyədə strateji keyfiyyət menecmenti və risklərin idarə olunması üzrə açıq və distant təhsil formatında peşə bakalavri və magistr hazırlığı – LMQSante ERASMUS+KA2 layihəsi (15.11.2020 - 14.11.2023) - 65484 Avro;
- “Azərbaycanda Rektorlar Konfransının yaradılması” – ECAR Erasmus+ layihəsi (15.01.2021 – 15.01.2024) - 39328 Avro;
- “İnnovativ və davamlılıq prinsipləri ilə klasterlərin inkişafında təşəbbüs və iştirak etmənin universitetlərin potensialının artırılmasında rolu” – UniClaD ERASMUS+ KA2 layihəsi (15.01.2020-14.01.2023) - 67845 Avro.

Beynəlmilləşmə siyasətinə ayrılan maliyyə resursları beynəlmilləşmə siyasətinə aid sənəddə öz əksini taparaq meyarlar üzrə illik və yarımillik hesabatların əldə olunmasına xidmət etmişdir. İllik və ya yarımillik hesabatlar formasında aparılacaq monitorinqlərin nəticələri və bu nəticələrin növbəti dövr üçün daha da yaxşılaşdırılması üçün ayrılan insan resurslarının dəyərləndirilməsi və təkmilləşdirilməsi də nəzərdə tutulmuşdur.

Bununla yanaşı növbəti illər üçün müvafiq planlar qurmaq məqsədi ilə Beynəlmilləşmə siyasətinin icrasından irəli gələn, ehtiyac duyulan insan resurslarının cəlb olunmasında monitorinqin aparılması və islahatların keçirilməsi planlaşdırılmışdır.

Beynəlmilləşmə siyasətinin icra edilməsinə ayrılan resurslar meyarı üzrə ümumi yekun qiymətləndirmə aşağıdakı kimidir:

- Müxtəlif layihələr çərçivəsində elm və təhsil istiqamətində həm daxili büdcə hesabna, həm də beynəlxalq qrantlar vasitəsilə maliyyə resursları ayrılmışdır. Həmin layihələrdə AzTU-nun müxtəlif struktur bölmələrindən akademik heyət və əməkdaşlar iştirak etmişdir;
- Həyata keçirilən layihələr tədqiqat institutlarında, həmçinin müvafiq kafedra laboratoriyaları infrastrukturunda baş tutmuşdur.

Beynəlmilləşmə siyasətinin icrasına tələb olunan resursların monitorinqi və qiymətləndirilməsi üçün xüsusi mexanizm olmasa da, layihələrin icrası bitdikdən sonra nəticələr hesabat şəklində Xarici əlaqələr şöbəsinə təqdim olunur.

7.4. Beynəlmilləşmə performansı

AzTU-nun beynəlmilləşməsi istiqamətində görülən işlərə digər struktur bölmələr də cəlb olunmuşdur. Beynəlmilləşmə istiqaməti üzrə performans artırmaq üçün düzgün resursların seçilməsi işləri birbaşa olaraq universitetin beynəlxalq əlaqələri həyata keçirən strukturlarının üzərinə düşür. Belə ki, universitetin Xarici əlaqələr şöbəsi tərəfindən müxtəlif istiqamətlər üzrə

beynəlxalq əməkdaşlıqların qurulması, təhsildə davamlı mövqeyə malik olmaq, müəllim və tələbələrin mübadiləsi, xarici ali təhsil müəssisələri ilə ortaq tədqiqat işlərinin aparılması və birgə təhsil proqramlarının həyata keçirilməsi, əcnəbi tələbələrin cəlb edilməsi istiqamətində işlər görülür.

Beynəlmilləşmə siyasəti sənədində öz əksini tapan məsələlərin hər biri akkreditasiya meyarlarına söykənərək planlaşdırılmışdır.

Bu istiqamətdə əsasən fəaliyyət göstəriciləri (Key Performance Indicators KPI) və onların orta, yaxşı və əla kateqoriyaları üzrə ölçülə bilən meyarları Xarici əlaqələr şöbəsi tərəfindən müəyyən olunmuşdur. Performansın artırılması üçün ingilis dilində tədris proqramlarının açılması, bakalavriat və magistratura səviyyəsində aparıcı ixtisasların beynəlxalq akkreditasiyadan keçməsi, nüfuzlu reyting cədvəllərində iştirak, tələbə və müəllim mübadiləsinin sayının artırılması, ikili diplom proqramlarını genişləndirmək, əcnəbi müəllimlərin tədrisə cəlbi, beynəlxalq qrant layihələri çərçivəsində akademik və inzibati heyətin potensialının artırılması, bütün ixtisaslar üzrə tədris planlarının beynəlxalq tələblərə uyğunlaşdırılması kimi məsələlərin prioritetləşdirilməsi planlaşdırılır. AzTU-nun Xarici əlaqələr şöbəsinin öhdəliklərində beynəlmilləşmənin inkişafı üçün müəyyən olunmuş əsas fəaliyyət göstəricilərinin təkmilləşdirilməsi əsas amillərdən hesab olunur.

Universitetdə beynəlmilləşmə prosesi çərçivəsində əldə edilən nəticələrin dinamikasına nəzarət üçün xüsusi mexanizmin hazırlanması tövsiyə olunur. İllik və yarımillik özünüqiymətləndirmə hesabatlarını analiz edərək Beynəlmilləşmə prosesi çərçivəsində insan resurslarının cəlb olunması mexanizminin təkmilləşdirilməsi tövsiyə olunur.

Komissiyanın istiqamətlər üzrə təhlili

1. Strateji inkişaf	
Güclü tərəflər	- “AzTU-nun 2021-2030-cü illər üçün İnkişaf Strategiyası” hazırlanması və təsdiq edilməsi;
Zəif tərəflər	- Strateji inkişaf planında universitetin bütün fəaliyyət istiqamətləri üzrə məqsəd və hədəflərin müəyyən olunmaması;- SİP-in icrası ilə bağlı ümumiləşdirilmiş mexanizmin, həmçinin icra ilə daimi olaraq məşğul olan struktur bölmənin (katibliyin) olmaması.
İmkanlar	- Strateji inkişaf planı vasitəsilə universitetinin əsas inkişaf istiqamətləri və bu istiqamətlər üzrə onun hədəfləri, məqsədləri, icrası üzrə məsul prorektorları, struktur bölmələri, illər üzrə icra göstəriciləri və monitoring dövrləri müəyyən edilə bilər;- AzTU-da bütün yuxarıda qeyd olunanlar mövcud olsa da bunlar ayrı-ayrı sənədlərdə öz əksini tapır və bu da öz növbəsində strateji inkişaf istiqaməti üzrə ümumi idarəetmə mexanizminin təkmilləşdirilməsini tələb edir.
Aşkarlanmış Nöqsanlar	- AzTU-da ortamüddətli dövr üçün SİP-ı hazırlanmamışdır;- 2021-30-cu illər üçün AzTU-nun Strateji inkişaf planının icrası ilə bağlı 1 illik (2022-ci il) fəaliyyət planı mövcud olsa da, ortamüddətli dövr üçün hazırlanmış fəaliyyət planı mövcud deyildir;- 2022-ci il üçün təsdiq olunmuş fəaliyyət planında müəyyən edilmiş tədbirlər strateji inkişaf planındakı prioritetlərlə tam uyğunluq təşkil etmir;- Fəaliyyət planında illər üzrə inkişaf göstəricilərinin kəmiyyət indikatorları ilə deyil, yekun indikator ilə göstərilməsi bu sahələr üzrə ortamüddətli dövr üçün strateji baxışın müəyyənləşdirilməsini çətinləşdirir.

Nöqsanın tədrisin keyfiyyətinə təsiri	- SİP ilə bağlı yuxarıda qeyd olunan nöqsan tədrisin və ümumilikdə AzTU-nun səmərəli idarəetməsinə birbaşa təsir edir. Beləki, SİP-də müəyyən olunmuş istiqamətlərin hər biri birbaşa tədrisin keyfiyyətinə təsir edir; - Ortamüddətli dövr üçün SİP-in olmaması istiqamətlər üzrə hədəflərin və məqsədlərin gələcək inkişaf istiqamətlərinin müəyyələşdirilməsində çətinliklər yaradır.
Nöqsanın aradan qaldırılması üçün Komissiyanın tövsiyəsi	- Strateji inkişaf istiqamətinin əhəmiyyəti nəzərə alınaraq strateji inkişaf planına yenidən baxılmalı, elmi fəaliyyət, beynəlxalq əlaqələr, universitet-sənaye əməkdaşlığı, infrastruktur və s. ilə bağlı istiqamətlər üzrə hədəflər və onların icra göstəriciləri, strukturları, monitoring göstəriciləri müəyyən olunmalı və fəaliyyətlə bağlı koordinasiyanı təmin etmək üçün bu istiqamətdə mexanizmlərin yenilənməsi və təkmilləşdirilməsi; - AzTU-nun “2021-2030-cü illər üçün İnkişaf Strategiyası”nda müəyyən edilən prioritet istiqamətlərin həyata keçirilməsinin monotorinqinin aparılması; - AzTU EŞ-nın 12 iyun 2019-cu il tarixli iclasının 10 sayılı protokolu ilə təsdiq edilmiş qərara əsasən “Strateji planlaşdırma” şöbəsinin yaradılması (və ya bu funksiyanın universitet katibliyinə həvalə olunması) və əsasnaməsinin təsdiq edilməsinin təmin edilməsi tövsiyə olunur; - Müsahibələr zamanı Elm və innovasiyalar və Beynəlxalq əlaqələr üzrə prorektorların öz sahələri ilə bağlı strateji inkişaf planlarının mövcud olduğu müəyyən edilmişdir. Bu planlar ilə AzTU-nun fəaliyyət planlarının əlaqələndirilməsi və universitetdəki bütün səylərin strateji planın icrasına yönəldilməsi ilə bağlı vahid mexanizmin hazırlanması tövsiyə olunur.

2. Keyfiyyət təminatı	
Güclü tərəflər	- Universitet rəhbərliyinin keyfiyyət mədəniyyətinin formalaşması istiqamətində birmənalı dəstəyi; - Daxili keyfiyyət təminatı sistemi üzrə mexanizmlərin mövcudluğu;

	- Keyfiyyət siyasəti sənədinin mövcudluğu; - Keyfiyyət siyasəti sənədinin hər kəs üçün əlçatanlığı.
Zəif tərəflər	- Strukturlararası koordinasiyanın zəif olması; - Keyfiyyət təminatı istiqamətində həyata keçirilən tədbirlərin mərkəzləşdirilmiş qaydada təşkil olunmaması.
İmkanlar	- Mübadilə proqramlarında iştirak etmiş professor-müəllim və inzibati heyət üzvlərinin seminarlarının təşkili və qazanılmış təcrübələrin digər əməkdaşlarla bölüşdürülməsi; - Qazanılmış elmi nailiyyətlərin nəticələrinin tədris prosesinə tətbiqi; - Universitetə xaricdən dəvət olunmuş müəllimlərin iştirakı ilə beynəlxalq təcrübəni öyrənməyə əsaslanan seminarların təşkili; - Keyfiyyətin Təminatı və Öyrənmə-öyrətmə Mərkəzi tərəfindən universitetin keyfiyyət siyasətinin professor-müəllim heyətinə və təhsilalanlara aşılması məqsədilə vaxtaşırı görüşlərin keçirilməsi.
Aşkarlanmış Nöqsanlar	- Struktur bölmələri arasında keyfiyyətə nəzarət fəaliyyətinə aid olan funksiyaların təkrarlanması; - 2022-2023-cü tədris ili üzrə Keyfiyyətin Təminatı və Öyrənmə-öyrətmə Mərkəzinin Fəaliyyət Planında icra müddətlərinin qeyd olunmaması; - İşəgötürənlər və məzunların keyfiyyət təminatı sistemində cəlb olunmaması; - Universitetin veb-saytında Mərkəzin fəaliyyətini, istiqamətini və s. vacib məlumatları əks etdirən ayrıca səhifəsinin olmaması; - Məzunlar arasında sorğuların keçirilməməsi; - Təhsilalanlar arasında keçirilən bəzi sorğuların anonim olmaması (ad, soyad və ya qrup qeyd olunması tələb olunur).
Nöqsanın tədrisin keyfiyyətinə təsiri	- Strukturlararası koordinasiyanın zəif olması digər struktur bölmələrin nailiyyətlərinin birbaşa tədris prosesinə tətbiq olunmamasına səbəb olur (məsələn, elmi nailiyyətlərin, beynəlmilləşmənin və s.);

	- Universitetin bütün struktur bölmələri keyfiyyət təminatı istiqamətində kifayət qədər tədbirlər həyata keçirsələr də, onların mərkəzləşdirilmiş qaydada təşkil olunmaması bu prosesin ümumi məqsədyönlü istiqamətdə cərəyan etməməsinə səbəb olur; - Bütün maraqlı tərəflərin (məzun, işəgötürənlər) keyfiyyət təminatı sistemində cəlb olunmaması və onların gözləntilərinin tədris prosesində nəzərə alınmaması universitetin keyfiyyət mədəniyyətinin tam formalaşmasına mane olur.
Nöqsanın aradan qaldırılması üçün Komissiyanın tövsiyəsi	- Struktur bölmələri (kafedra, fakültə, xarici əlaqələr, elmi-tədqiqat və s.) tərkibində ictimai əsaslarla fəaliyyət göstərən keyfiyyət təminatı koordinatorlarının təyin olunması; - Kollegial və istiqamətləndirici bir qurum kimi bütün maraqlı tərəflərin iştirakı ilə Keyfiyyət Təminatı Komissiyasının (Şurasının) yaradılması; - Təhsil proqramlarının məzmununun və keyfiyyətinin əlavə monitorinqlərinin keçirilməsi və onların əmək bazarının tələblərinə uyğunluğunun təmin edilməsi üçün maraqlı tərəflərin nümayəndələrindən ibarət ixtisaslaşdırılmış komissiyanın təşkil edilməsi; - Universitetin veb-saytında Keyfiyyətin Təminatı və Öyrənmə-öyrətmə Mərkəzinin ayrıca səhifəsinin və bu səhifədə bütün maraqlı tərəflərdən elektron müraciət sisteminin olması.

3. Təlim və tədris	
Güclü tərəflər	- AZTU-da Təlim və Tədris prosesinin təşkilinin təkmilləşdirilməsi, müasir təlim və tədris resurslarından istifadə və təchizatın yaxşılaşdırılması; - Universitetdə xarici ali təhsil müəssisələrində təhsil almış və ya tədris təcrübəsi olan gənc mütəxəssislərin cəlb edilməsi; - Professor-müəllim heyətinin universitetin və ayrı-ayrılıqda fakültələrin idarə edilməsində yaxından iştirak etməsi; - Təhsilalanların müraciətlərinin qəbulu, şikayət və apellyasiya sistemi effektiv şəkildə təşkil edilmiş və işlək vəziyyətdə olması;

	- Professor-müəllim heyətinin fəaliyyətinin təhsilalanlar tərəfindən qiymətləndirilməsi mexanizminin mövcudluğu; - Tədrisin elektron idarə edilməsi sisteminin mövcudluğu və təhsilalanlar üçün istifadəsinin əlçatanlığı; - AzTU-da həyata keçirilən struktur islahatları çərçivəsində Karyera və Məşğulluq Mərkəzinin yaradılması.
Zəif tərəflər	- Bəzi professor-müəllim heyətinin elektron resurslardan istifadə bacarıqlarının zəif olması; - Ənənəvi təlim və tədris üsullarından istifadənin hələ də davam etməsi; - Universitetdə təhsilalanlara təlim nəticələrinin çatdırılması və daha effektiv öyrənmə mühitinin formalaşdırılması məqsədi ilə müxtəlif interaktiv və yaradıcı metodların tətbiqinin zəif olması; - Açıq dərslərin qiymətləndirilməsi mexanizminin ənənəvi üsullara əsaslanaraq aparılması; - Tədris yükünün bölgüsü zamanı normativ qaydaların tələblərinə tam şəkildə əməl olunmaması; - İnkluziv təlim və tədris yanaşmalarının və resurslarının inkişafının strateji hədəflərinin olmaması; - AZTU-da Karyera və Məşğulluq mərkəzinin fəaliyyət modelinin tam səmərəli olmaması.
İmkanlar	- Universitetdə tədrisin təşkili prosesində elektron təhsildən istifadə olunma imkanlarının mövcudluğu; - Tədrisin keyfiyyətinin təmin olunması məqsədi ilə tədris prosesinin və materiallarının monitorinqi və qiymətləndirilməsinin bütün fakültələrdə tətbiqi; - Yeni metodologiyalar vasitəsilə dərslərin təşkili barədə bütün akademik heyət üzvlərinə təlimlərin və treninqlərin təşkili; - Yeni laboratoriyalardan səmərəli istifadə nəticəsində kafedralarda elmi-tədqiqat işlərinin aparılması, doktorant və dissertantların sayının artırılması; - Təhsil proqramlarının monitorinqi sahəsində sənayə əməkdaşlıqlarının inkişaf etdirilməsi; - İkili diplomların tətbiqi ilə universitetin beynəlxalq reytinginin artırılması;

**Aşkarlanmış
Nöqsanlar**

- Məzunlara karyera xidmətlərinin göstərilməsi çeşidlərinin (CV hazırlanması, yumşaq bacarıqların formalaşdırılması, özünüinkışaf və s. mövzularda seminar və təlimlər) artırılması və əhatə dairəsinin genişləndirilməsi;
- Məzunlarla əlaqə və izləmə sisteminin təkmilləşdirilməsi;
- Fəaliyyətlərin müvafiq elektron platforma üzərindən həyata keçirilməsi.
- Universitetdə tədrisin təşkili və təhsilalanların keyfiyyətli təhsil alması məqsədi ilə əksər auditoriyaların müasir şəkildə (auditoriyalarda kompüter və internet təchizatının, təqdimat aparatlarının az olması) təchiz edilməməsi;
- Bəzi fənn blokuna aid dərslərin əksəriyyətinin ETN qrifli olmaması;
- AzTU-da kitabxana fondunun müasir standartlara uyğun olmaması;
- AzTU-da fəaliyyət göstərən bir sıra Elmi-Tədqiqat mərkəzlərinin Tədris və Təhsilə inteqrasiyasının məhdud olması;
- Açıq dərslərin qiymətləndirilməsi mexanizminin müasir tələblərə cavab verməməsi;
- Bəzi yaşlı müəllimlərin elektron resurslardan istifadə bacarığının zəifliyi;
- Məzunlarla müəyyən iş aparılrsa da, bu məsələ sistemli şəkildə həyata keçirilməməsi;
- Məzunlar haqqında olan məlumat bazasının cari vəziyyəti tam real əks etdirməməsi;
- Məlumat bazasının məzunlarla aparılmış işlə bağlı məlumatları əhatə etməməsi;
- Məzunların fəaliyyətinin izlənməsi sisteminin optimal olmaması;
- Əksər məzunların Karyera və Məşğulluq mərkəzinin göstərdiyi xidmətlərdən lazımınca bəhrələnmə bilməməsi.
- Yarmarkalarda məzunlar tərəfindən maraqlı tərəflərə təqdim edilən CV-lərin izlənməsi həyata keçirilməməsi və, bu istiqamətdə tərəfdaşların fikirlərinin öyrənilməməsi;
- Karyera və Məşğulluq mərkəzi tərəfindən keçirilmiş sorğuların nəticələrinin təhlili olunmaması və Mərkəzin fəaliyyətində nəzərə alınmaması;
- Tərəfdaşlarla imzalanmış Əməkdaşlıq Memorandumlarında müəyyən edilmiş əməkdaşlıq istiqamətləri konkret tədbirləri nəzərdə tutan fəaliyyət planları ilə sistemli şəkildə icraya yönəldilməməsi.

**Nöqsanın tədrisin
keyfiyyətinə təsiri**

- Universitetdə əksər auditoriyalarda kompüter və internet təchizatının, təqdimat aparatlarının təchiz edilməməsinin tələbəyönümlü təhsilin təşkilinə maneə yaratması;
- Kitabxananın fəaliyyətinin müasir standartlara uyğun qurulmaması tələbələrin müstəqil öyrənmə və tədqiqat aparmasına mane olması;
- Elmi-Tədqiqat mərkəzlərinin tədris və təhsilə inteqrasiyasının məhdudluğu səbəbindən tələbələrdə tədqiqat bacarıqlarını aşılammaması;
- Bəzi fənlərdə yalnız ənənəvi təlim və tədris üsullarından (mühazirə-seminar) istifadə olunmasının təhsilalanların motivasiyasının aşağı düşməsinə səbəb olması;
- Akademik heyətin bəzi yaşlı üzvlərinin elektron resurslardan istifadə bacarıqlarının zəifliyi nəticəsində təhsilalanlara dərs materiallarının vaxtında çatdırılmaması və əlçatanlığın təmin olunmaması

**Nöqsanın aradan
qaldırılması üçün
Komissiyanın
tövsiyəsi**

- Universitetin gələcək inkişafının təmin edilməsi məqsədi ilə fəaliyyətinin Azərbaycan Respublikasının Təhsil Qanununa və müvafiq hüquqi-normativ aktlarına, o cümlədən Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin "Təhsil müəssisələrinin pedaqoji işçilərinin dərs yükü normalarının müəyyən edilməsi haqqında" qərarına (24.11.2010 (215 nömrəli qərar)); Ali Təhsil müəssisələrinin Nümunəvi Nizamnaməsi; Universitetin Nizamnaməsinə və digər normativ-hüquqi sənədlərə uyğun təşkilinə daha çox diqqətin yetirilməsini;
- Əsas mühazirə dərslərinin elektron avadanlıqlarla təchizatlandırılmış auditoriyalarda tədrisinin təmin olunması;
- Tələbələrin asudə vaxtlarının səmərəli keçirməsi üçün kitabxana və yeməxana problemlərinin aradan qaldırılması;
- Tələbə məmnunluğunun diqqətdə saxlanması;
- Universitetdə təhsilalanlar arasında, xüsusi ilə bakalavriatura səviyyəsində elmi-tədqiqat işinin təşkili və inkişaf etdirilməsi;
- Yeni laboratoriya avadanlıqları ilə təmin olunmuş auditoriyalarda dərslərin aktiv tədrisi;
- Universitetdə tədrisin təşkili və təhsilalanların keyfiyyətli təhsil alması məqsədi ilə auditoriyaların müasir standartlara uyğun təchizat və avadanlıqlarla təmin olunması;
- Universitet kitabxanasının təkmilləşdirilməsi, özünün elektron məlumat bazası, geniş kitabxana fondunun yaradılması;

	- AzTU-nun nəzdində yaradılmış Elmi-tədqiqat İnstitutları ilə əlaqələrin möhkəmləndirilməsinin təmin olunması; - Buraxılış işlərinin və magistr dissertasiyalarının Elmi-tədqiqat İnstitutların əməkdaşları ilə işlənilməsinin təşkili; - Universitetin tərkibində fəaliyyət göstərən elmi-tədqiqat institutlarının və mərkəzlərinin fəaliyyətinin daha da yaxşılaşdırılması; - Karyera və Məşğulluq Mərkəzinin fəaliyyət konsepsiyasının və konkret fəaliyyət mexanizmlərinin işlənilib hazırlanması, məzunlarla davamlı əlaqə mexanizmlərinin qurulması, mərkəzin xidmətlərinin əhatə dairəsi və xidmətlərinin reallaşdırılması mexanizmləri, tərəfdaşlarla əməkdaşlığın nəticə yönümlüyünün artırılması mexanizmləri hazırlanmasıdır.

4. Elmi tədqiqat	
Güclü tərəflər	- “Azərbaycan Texniki Universitetinin 2021-2030-cu illər üçün İnkaşaf Strategiyası”nda məhz yüksək texnologiyalı sənayeni dəstəkləyən tədqiqatların tədrisin əsası kimi müəyyən olunması; - “Azərbaycan Texniki Universitetinin 2021-2030-cu illər üçün İnkaşaf Strategiyası”sı ilə uyğunlaşan “Azərbaycan Texniki Universitetinin elmi-innovasiya fəaliyyətinin inkişaf strategiyası” mövcudluğu; - Universitetdə elmi-tədqiqatla bağlı hər iki strategiya ilə müəyyənleşən məqsədyönlü və sistemli iş aparılması; - Akademik heyət üzvləri arasında elmi-tədqiqat aparmaq qabiliyyəti və bu sahədə təcrübəsi olan alimlərin olması; - Elmi-tədqiqatla bilavasitə məşğul olan doktorantların və gənc tədqiqatçıların olması; - Elmi-tədqiqatları aparmaq üçün müasir tələblərə tam cavab verməyə də, müəyyən maddi-texniki bazanın (laboratoiyalar, avadanlıqlar) mövcudluğu.

Zəif tərəflər	- AzTU-da elmi-tədqiqat fəaliyyətini dövrün tələblərinə cavab verən səviyyədə təşkil edilməsi və idarə etmək üçün aparılan islahatların başa çatmaması; - Yeni yaradılmış tədqiqat institutlarının tam formalaşmaması; - Elmi-tədqiqat laboratoriyalarının əksəriyyətinin maddi-texniki bazasının müasir tələblərə tam cavab verməməsi; - Qurğu və avadanlıqların əksəriyyətinin fiziki-texniki cəhətdən köhnəlməsi; - Akademik heyətin əksəriyyətinin xarici dil (əsasən, ingilis dili) biliyi səviyyəsinin aşağı olması; - Xarici dil biliyi səviyyəsinin aşağı olması səbəbindən beynəlxalq layihə, proqram və tədqiqatlarda iştirak səviyyəsi yüksək olmaması.
İmkanlar	- AzTU-da elmi-tədqiqat fəaliyyətinin təşkili və idarə olunması sahəsində aparılan islahatların həyata keçirilməsi elmi fəaliyyətin genişləndirilməsinə, tədqiqatların gücləndirilməsinə real təkan verəcək; - Elm və təhsil sahəsində beynəlxalq və yerli qrant layihələrində iştirak etməklə bağlı akademik heyət üzvlərinin əksəriyyətində olan bacarıqlardan və qazanılmış təcrübələrdən məqsədyönlü və səmərəli şəkildə istifadə etmək olar; - Akademik heyətin xarici dil (əsasən, ingilis dili) biliyi səviyyəsini artırmaq üçün Xarici dil texnologiyaları İnstitutunun vasitəsilə xarici dil təlimləri (kursları) təşkil etmək olar. - Akademik heyətin üzvləri, ilk növbədə gənc əməkdaşlar üçün tədqiqat metodologiyası ilə bağlı müxtəlif seminarlar təşkil etmək olar.
Aşkarlanmış Nöqsanlar	- Tədqiqat institutları nisbətən yeni yaradılsa da, onların formalaşmasının ilkin mərhələsində görülə biləcək işlərin kifayət qədər çox olmasına baxmayaraq, nisbətən az iş görülmüşdür: - İnstitutların əməkdaşlarının sayı azdır; - Müdafiə Sənayesi İnstitutu, Enerji Tədqiqatları İnstitutu və Dayanıqlı İnkişaf İnstitutunun əsasnaməsi yoxdur; - Müdafiə Sənayesi İnstitutu üçün ayrıca otaq ayrılmamışdır; - Təsərrüfat müqaviləsi əsasında fəaliyyət göstərən cəmi 1 elmi tədqiqat laboratoriyası vardır;

	- Nəşriyyatın işi, maddi-texniki bazası qənaətbəxş deyil, AzTU əməkdaşlarının elmi və tədris-metodiki işləri AzTU-da nəşr olunmur; - AzTU-nun “Elmi əsərlər” jurnalı periodik nəşr edilmir; - Tələbə Elmi Cəmiyyətinin fəaliyyəti qənaətbəxş deyildir.
Nöqsanın tədrisin keyfiyyətinə təsiri	- Tədqiqat institutlarının bəzilərinin fəaliyyətini tam olaraq həyata keçirməməsi; - Aparılmış tədqiqatların nəticələrinin vaxtında tədris vəsaitlərində əks etdirilməməsi; - Tələbə Elmi Cəmiyyətinin fəaliyyətinin qənaətbəxş olmaması tələbələrə tədqiqat işlərinə aktiv cəlb olunmaması.
Nöqsanın aradan qaldırılması üçün Komissiyanın tövsiyəsi	- Tədqiqat institutlarının əməkdaşlarının sayının artırılması; - Tədqiqat institutlarının hamısının əsasnaməsinin və müvafiq fəaliyyət planının olması; - Tədqiqat institutlarının maddi-texniki bazasının gücləndirilməsi; - Mövcud elmi tədqiqat laboratoriyalarının maliyyələşdirilməsi üçün mənbələr axtarılıb tapılması; - Təsərrüfat müqaviləsi əsasında fəaliyyət göstərən laboratoriyaların sayının artırılması; - Təsərrüfat müqaviləsi əsasında fəaliyyət göstərən laboratoriyaların Tədqiqat institutlarının nəzdinə keçirilməsi; - Nəşriyyatın işi yenidən qurulması; - AzTU-nun “Elmi əsərlər” jurnalının periodik nəşr edilməsi bərpa olunması; - Tələbə Elmi Cəmiyyətinin fəaliyyətini canlandırmaq, ən başlıcası isə onu Startap ekosistemi ilə inteqrasiya edilməsi.

5. İdarəetmə sistemi	
Güclü tərəflər	- AzTU-da “Universitet–sənaye” əməkdaşlığı modelinə keçid, “sahibkar universitet”ə çevrilmə istiqamətlərində həyata keçirilən ciddi islahatlar təşkilati strukturda da müsbət dəyişikliklərlə müşayiət olunur; - Tədqiqat institutlarının yaradılması bu istiqamətdə mühüm addım kimi qiymətləndirilə bilər;

	- Universitetin ali idarəetmə orqanı olan Elmi Şura mütəmadi iclaslarını keçirir, iclaslara gündəlikdən asılı olaraq maraqlı tərəflərin iştirakı təmin edilir; - Struktur islahatları çərçivəsində keyfiyyətin idarə edilməsi üzrə ayrıca struktur bölmənin yaradılmasını mühüm müsbət məqam kimi qiymətləndirmək olar; - AzTU-da işə qəbul və işdən azadolunma üzrə Daxili Qaydalar təsdiq edilmişdir və bu sahədə müvafiq Komissiya fəaliyyət göstərir, Komissiyanın fəaliyyətinə aidiyyəti struktur bölmələrinin mütəxəssisləri cəlb edilir; - Universitet rəhbərliyi tərəfindən müəyyən edilmiş strategiya büdcədən kənar gəlirlərin artırılmasını hədəfləyir; - Maliyyənin idarə olunmasının yeni proqram təminatı yaradılmaq üzrədir. Yeni proqram təminatının Universitetdə yaradılmaqda olan Universitet Menecment Sistemində inteqrasiyası nəzərdə tutulur.
Zəif tərəflər	- İslahatlar, idarəetmədə yeni strukturların yaranması ilə müşayiət olunsada, institusional dəyişikliklər tamamlanmamışdır; - Sistemliliyin təmin edilməsi başa çatdırılmamışdır; - Bir sıra funksiyaların hansı struktur bölmənin vəzifəsi olması qeyri-müəyyən olaraq qalmaqdadır.
İmkanlar	- Tədqiqat institutlarının potensialının artırılması; - Universitetin ümumi strukturuna səmərəli inteqrasiyasının həyata keçirilməsi.
Aşkarlanmış Nöqsanlar	- İnstitutlar hazırda məhdud kadr potensialı ilə fəaliyyət göstərir, onların Əsasnamələri təsdiq edilməmişdir; - Hazırkı struktur, istiqamətlər üzrə təbəçilikdə qeyri-müəyyənliklərlə xarakterizə olunur; - Kafedralarla Tədqiqat institutları arasında ümumi məqsədlərin reallaşması baxımından səlahiyyət bölgüsü, əməkdaşlıq mexanizmləri haqqında dəqiq təsəvvür mövcud deyil; - Keyfiyyətin idarə edilməsinin konkret mexanizmlərinin hazırlanması prosesi yekunlaşmamışdır; - Universitetin təşkilati strukturunda strateji planlaşdırma ilə bağlı struktur bölmənin olmaması diqqət yetirilməli mühüm məqamdır;

	- İdarəetmə orqanları arasında qarşılıqlı əlaqə, kommunikasiya və əməkdaşlıq platformaları mövcud deyil və hazırda bu proses fərdi təşəbbüslərlə həyata keçirilir; - Tələbə Rektorun fəaliyyətinin sistemliliyinin artırılmasına tələbat olduğu müəyyənləşdirilmişdir. İctimai Şuranın Əsasnaməsi və Fəaliyyət planı mövcud deyil; - AzTU-da işə qəbul və işdən azadolunma üzrə Daxili Qaydalar tam tətbiq edilmir; - Akademik heyətlə inzibati və tədris köməkçi heyətin nisbəti normativə uyğun deyil; - Əməkdaşların təlim ehtiyaclarının müəyyən edilməsi və reallaşdırılması sistemi tələb olunan səviyyədə deyil; - Əməkdaşların qiymətləndirilməsi və buna uyğun motivasiya sistemi qurulmamışdır; - İslahatlar gedişində Universitetə peşəkar kadrlar cəlb edilsə də, bütövlükdə AzTU-nun kadr potensialı (orta və aşağı idarəetmə səviyyəsində) hazırda həyata keçirilən islahatlara və hədəflərə uyğun deyil və bu potensialın artırılmasına tələbat vardır; - AzTU-da maliyyə resurslarının idarə edilməsi sistemi qurulma mərhələsindədir. Gəlirlərin proqnozlaşdırılması sistemi formalaşdırılmaqdadır; - Maliyyənin idarə olunmasının yeni proqram təminatı yaradılmaq üzrədir. Hazırda bu idarəetmə Excel faylları vasitəsilə həyata keçirilir; - İctimaiyyətlə əlaqələr AzTU-nun rəsmi veb saytı və sosial şəbəkə hesabları vasitəsilə həyata keçirilsə də, bu istiqamətlərdə məlumatlandırma səviyyəsinin artırılmasına tələbat vardır; - Universitet üzrə Kommunikasiya strategiyası mövcud deyil.
Nöqsanın tədrisin keyfiyyətinə təsiri	- Qeyd olunan nöqsanların aradan qaldırılması tədrisin keyfiyyətinə birbaşa və dolaylı müsbət təsir göstərəcəkdir. - Birbaşa təsir AzTU-nun idarəetmə strukturunun strateji hədəflərə, ümumi idarəetmə prinsiplərinə və təhsil müəssisələrinin idarəetmə strukturunun qurulması prinsiplərinə uyğunluğunun təmin edilməsi ilə bağlı tövsiyələrin icrası ilə əldə edilən nəticələrlə ifadə ediləcəkdir.

	- AzTU-da daxili nəzarət sistemi təkmilləşdirilməsi, Tələbə-ректор, İctimai Şura institutlarının institusional inkişafı səviyyəsinin artırılması, təlim sistemi təkmilləşdirilməsi istiqamətindəki tövsiyələr isə təhsilin keyfiyyətinə dolayı müsbət təsirlərlə müşayət ediləcəkdir.
Nöqsanın aradan qaldırılması üçün Komissiyanın tövsiyəsi	- Ümumiyyətlə, AzTU-nun idarəetmə strukturu strateji hədəflərə, ümumi idarəetmə prinsiplərinə və təhsil müəssisələrinin idarəetmə strukturunun qurulması prinsiplərinə uyğunluq baxımından yenidən nəzərdən keçirilməsi tövsiyə olunur; - Tədris hissəsinin tərkibində “Təcrübə şöbəsi və karyera mərkəzi”nin 2021/2022-ci tədris ilindən yeni yaradılan “Karyera və məşğulluq mərkəzi” ilə birləşdirilməsi və təcrübələrin təşkili funksiyasının da “Karyera və məşğulluq mərkəzi”nə verilməsi strukturda təkrarlamaların aradan qaldırılması və yeni Mərkəzin daha səmərəli fəaliyyəti baxımından önəmlidir; - AzTU-da daxili nəzarət sistemi təkmilləşdirilməli və bu fəaliyyət üzrə funksiyalar vahid strukturda cəmləşdirilməlidir; - Yeni yaradılmış strukturların formalaşma prosesi sürətləndirilməlidir; - Tələbə Rektor, İctimai Şura institutlarının institusional inkişafı səviyyəsinin artırılması ümumi məqsədlərin həyata keçirilməsi baxımından bu strukturların mandatlarının daha səmərəli reallaşdırılacağı istiqamətində məqsədyönlü tədbirlərin işlənilib hazırlanması və həyata keçirilməsi tövsiyə olunur; - Universitetdə təlim sistemi təkmilləşdirilməlidir; - Maliyyə idarəetmə sistemi təkmilləşdirilməli və müvafiq İT təminatı vasitəsilə həyata keçirilməlidir.

6. İnfrastruktur	
Güclü tərəflər	- AzTU-da müasir tələblərə cavab verən Kitabxana-informasiya mərkəzinin yaradılması nəzərdə tutulmuşdur və bu istiqamətdə işlərə başlanılmışdır; - Elektron təhsil sistemi olan KOİCA-da müəllimlərin qiymətləndirilməsi, tədris vəsaitlərinin

	yerləşdirilməsi, tələbələrin və əməkdaşların davamiyyəti, tələbələrin aldığı qiymətlər və s. kimi proseslərin monitorinqi mövcuddur; - AzTU çoxmərtəbəli 7 korpusda yerləşir (korpuslardan ikisi (VI və VII korpuslar) bir-birinə bitişik müasir tikilidir), bu korpuslar vahid ərazidə kompakt şəkildə yerləşir. Korpuslar bir-birilə əlaqəli keçid tikililərinə malik olub, vahid kompleks təşkil edir; - Korpuslarda fizik-texniki cəhətdən köhnəlmiş olsa da, müəyyən elmi tədqiqat fəaliyyətini həyata keçirməyə və nəticələri nümayiş etdirməyə imkan verən otaqlar mövcuddur; - İnkubasiya və Akselerasiya Mərkəzi və bu mərkəzin nəzdində Türk İşbirliyi və Koordinasiya Agentliyinin (TİKA) maliyyə dəstəyi ilə yaradılmış, müasir avadanlıqlarla, o cümlədən CNC kəsmə aparatı, 3D printeri ilə təchiz edilmiş “Cezeri” laboratoriyası fəaliyyət göstərir.
Zəif tərəflər	- AzTU-da 200-ə yaxın yer tutumu olan yeməcxananın təmirini sürətləndirmək lazımdır; - 1992-2020-ci illər ərzində yataqxanalardada məcburi köçkünlərin və orta hesabla 120-150 tələbənin yerləşdirilməsi təmin olunmuşdur. Amma 2020-ci ildən (pandemiyadan sonra) hal-hazıra kimi yataqxanalar yalnız məcburi köçkünlərin istifadəsindədir. Tələbələrin müəyyən qisminin yataqxanalara yerləşdirilməsi lazımdır; - Elmi tədqiqat laboratoriyalarının əksəriyyətinin maddi-texniki bazası müasir tələblərə tam cavab vermir; - Qurğu, cihaz və avadanlıqların əksəriyyəti fiziki-texniki cəhətdən köhnəlmişdir.
İmkanlar	- Yeməcxananın təmirini sürətləndirmək imkanı var; - Bufetlərin sayını çoxaltmaq imkanı var; - Yataqxanalarda müəyyən qədər tələbələri yerləşdirmək imkanı var; - AzTU-da elm və təhsil sahəsində beynəlxalq və yerli grant layihələrində iştirak etməklə bağlı potensial imkanlar və təcrübələrdən məqsədyönlü və səmərəli istifadə etməklə elmi tədqiqat laboratoriyalarının maddi-texniki bazasını gücləndirmək, müasir qurğu və avadanlıqlarla təchiz etmək olar; - “Cezeri” laboratoriyası təhsilalanlar üçün tədqiqatla məşğul olmağa imkan yaradır.

Aşkarlanmış Nöqsanlar	- İdman zallarının şəraiti tam qənaətbəxş deyil, müəyyən qədər təmirə ehtiyacı vardır; - Yeməxananın təmiri ilə əlaqədar fəaliyyət göstərən bufetlərin sahəsi geniş deyil, tutumu azdır; - Poliklinikada rentgen otağının qapısı yoxdur; - Yataqxanaya ehtiyacı olan tələbələrin tələbatını ödəmək üçün mövcud şərait qənaətbəxş deyil; - Nəşriyyatın maddi-texniki bazası qənaətbəxş deyil.
Nöqsanın tədrisin keyfiyyətinə təsiri	- Yeməxananın fəaliyyət göstərməməsi, bufetlərin tələbatı tam ödəməməsi təhsilalanların vaxtında və yaxşı qidalanmasına mənfi təsir göstərir, bu da onlarda müəyyən narahatlıq yaradır, bu isə onların tədris prosesində fəal iştirakına müəyyən qədər mənfi təsir göstərir və nəticə etibarilə tədrisin keyfiyyətinə xələl gətirir; - Nəşriyyat normal fəaliyyət göstərmədiyinə görə AzTU əməkdaşlarının elmi və tədris-metodiki işlərinin AzTU-da nəşr olunmaması aparılmış tədqiqatların nəticələrinin vaxtında tədris vəsaitlərində əks etdirilməsinə mənfi təsir göstərir; - Aparılmış tədqiqatların nəticələrinin vaxtında tədris vəsaitlərində əks etdirilməməsi isə öz növbəsində nəticələrin tədris prosesinə tətbiq olunmasına və beləliklə, son nəticədə tədrisin keyfiyyətinə mənfi təsir göstərir.
Nöqsanın aradan qaldırılması üçün Komissiyanın tövsiyəsi	- Yeməxananın təmiri sürətləndirilməlidir; - Bufetlərin sayını artırmaq tövsiyə olunur; - Təhsilalanlar arasında yataqxanaya ehtiyacı olanlar üçün digər ali məktəblərin və müəssisələrin yataqxanalarında müvəqqəti otaqların icarəyə götürülməsi məsələsi ilə məşğul olmaq tövsiyə edilir; - Poliklinikada rentgen otağının qapısı bərpa edilməlidir; - Nəşriyyatın maddi-texniki bazası gücləndirilməli, onun işi yenidən qurulmalıdır.

7. Beynəlmilləşmə

Güclü tərəflər	- AzTU-nun yeni Beynəlmilləşmə Siyasətinin işlənib hazırlanması və təsdiq edilməsi; - Xarici universitetlərlə əlaqələrin qurulması istiqamətində olan fəaliyyət; - Türkiyə universitetləri ilə ikili diplom müqavilələrinin icrası prosesi - Genişmiqyaslı beynəlmilləşmə siyasəti.
Zəif tərəflər	- Struktur bölmələr arasında koordinasiya; - Layihələrə heyətin cəlb olunması üçün vahid mexanizmin olmaması; - Əldə edilmiş nəticələrin istiqamət üzrə tədris və tədqiqat prosesinə zəif nüfuz etməsi; - Monitoring sisteminin olmaması; - Əcnəbi tələbələrin cəlb olunması istiqamətində göstəricilər.
İmkanlar	- Fəaliyyət göstəricilərinin (Key Performance Indicators KPI) monitorinqinin təşkil olunduğu və ölçüləbilən olduğu halda Beynəlmilləşmə siyasətinin həyata keçirilməsində uğurlu nəticə əldə edilə bilər; - Türkiyə universitetlərinin təcrübəsinin mənimsənilməsi universiteti beynəlmilləşmə və sənaye ilə işbirliyi istiqamətində yeni inkişaf mərhələsinə aparacaqdır; - İkili diplom və mübadilə proqramları elmi potensialın artırılmasına və beynəlxalq reytinglərdə nüfuzunun yüksəlməsinə zəmin yaradacaqdır.
Aşkarlanmış Nöqsanlar	- İkili diplom və mübadilə layihələrinin həyata keçirilməsi zamanı kreditlərin, sillabusların və fənn məzmunlarının analizinin aparılması və nəzarəti mexanizmi struktur bölmələrlə koordinasiyalı şəkildə təşkil olunmamışdır; - Fəaliyyət planı olmadığından cari və növbəti ilin fəaliyyətini əks etdirən addımları analiz etmə imkanı olmur - Mövsümi (yay, qış) məktəblərin təşkili və keçirilməsi haqqında məlumat əldə olunmadı; - Layihələrin davamlığı üçün nəzərdə tutulan yekun nəticələrin paylaşılması zamanı struktur qurumlar arasında əlaqə çox zəifdir.
Nöqsanın tədrisin keyfiyyətinə təsiri	- Qeyd olunan nöqsanların aradan qaldırılması beynəlmilləşmə işinin təşkilinə təsirini göstərəcəkdir.

**Nöqsanın aradan
qaldırılması üçün
Komissiyanın
tövsiyəsi**

- Tələbə və müəllimlərin layihələrə təşviq olunması prosesinin mexanizminin işlənməsi;
- Fəaliyyət planının hazırlanması və növbəti illər üçün hədəflərin müəyyən edilməsi;
- Mövsümi (yay, qış) məktəblərin keçirilməsi və əcnəbi təhsilalanların prosesə cəlb edilməsi;
- Strukturlararası koordinasiyanın qurulması mexanizminin optimallaşdırılması.

Komissiyanın dövlət standartlarının yerinə yetirilməsinə dair qeydləri

ATM-in fəaliyyətinin təhlili və qiymətləndirilməsi (güclü tərəflər, zəif tərəflər, imkanlar və təhdidlər olmaqla) Komissiya tərəfindən institusional akkreditasiya meyarlarına uyğun olaraq müvafiq 7 istiqamət üzrə aparılmışdır. Qiymətləndirmənin yekunu olaraq ATM-də müşahidə edilmiş çatışmazlıqların aradan qaldırılması üçün Komissiya tərəfindən hər bir istiqamət üzrə tövsiyələr təqdim edilmişdir (Strateji inkişaf istiqaməti üzrə 4; Keyfiyyət təminatı istiqaməti üzrə 3; Təlim və tədris istiqaməti üzrə 11; Elmi tədqiqat istiqaməti üzrə 4; İdarəetmə istiqaməti üzrə 8; İnfrastruktur istiqaməti üzrə 1; Beynəlmilləşmə istiqaməti üzrə 5 tövsiyə olmaqla, ümumilikdə 36 tövsiyə).

Yuxarıda qeyd olunanları nəzərə alaraq, növbəti institusional akkreditasiya qiymətləndirilməsində aşağıda qeyd olunan tədbirlərin AzTU tərəfindən həyata keçirilməsini məqsədəuyğun hesab edilir:

✚ Yekun Hesabatda göstərilən tövsiyə və göstərişlərin icrasına nəzarəti təmin etmək məqsədilə Akkreditasiya Şurasının qərarından sonrakı 6 (altı) ay müddətində müvafiq fəaliyyət planının hazırlanaraq təsdiq olunması (TKTA ilə razılaşdırılmaqla);

✚ Agentlik tərəfindən fəaliyyət planının icrasına nəzarətin təmin edilməsi məqsədilə fəaliyyət planında qeyd edilmiş işlərin icrasına dair illik hesabatların TKTA-ya təqdim edilməsi.

Təhsil müəssisəsinin institusional akkreditasiyası üzrə Komissiyanın yekun rəyi

Təhsil müəssisəsinin institusional akkreditasiyası üzrə Komissiyanın yekun rəyi aşağıdakı kimidir:

✚ ATM-də keçirilmiş institusional akkreditasiya qiymətləndirilməsinin yekunu olaraq, AzTU-nun müvafiq istiqamətlər üzrə fəaliyyətlərinin qəbul olunmuş dövlət təhsil standartlarına və digər normativ hüquqi aktların tələblərinə “əsasən uyğundur” hesab edilməsi;

✚ AzTU-nun 2023/2024-cü tədris ilindən başlayaraq növbəti 5 il müddətinə institusional akkreditasiyadan keçməsi məqsədəuyğun hesab edilir.

